

Melléklet

*a Gaál Kálmán Gazdasági Program végrehajtásáról
szóló beszámoló elfogadásáról szóló,
179/2019. (IX. 26.) számú önkormányzati határozathoz*



**KISÚJSZÁLLÁS VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**

**A GAÁL KÁLMÁN
GAZDASÁGI PROGRAM
VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE
(2014-2019)**

„A szülőföld szeretete mindennél nagyobb és fontosabb, megvilágítja az utat, amelyet bejártam, és melegen tartja a szívet a rossz időben. A szülőföldről mindig csak kap az ember, nemcsak az életet, hanem az élethez szükséges gyerekkori emlékeket, derűt és hitet. Így voltam én is, gazdag, kiapadhatatlan kincsesbányám volt a kisújszállási gyerekkor, merítettem belőle bőven; és úgy voltam hálás, hogy amikor irtam, arra gondoltam, hogy elsősorban azoknak írok, akik közül elszármaztam, mivel ők ismernek és értenek a legjobban. S íme, nem szakadtunk el egymástól. Meghajtott fővel köszönöm a felém sugárzó szeretetet... szívem minden melegével ott vagyok Kisújszálláson!”

– Csukás István –

Tartalom

BEVEZETÉS.....	3
Jövőkép, általános célok.....	4
Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei.....	5
A város gazdasági és társadalmi környezetének alakulása 2014-2019 között.....	8
Költségvetési adatok az önkormányzat működéséről (2014-2019).....	14
Működési kiadások finanszírozása.....	19
Fejlesztések finanszírozása.....	19
A VÁROS MŰKÖDTETÉSÉNEK JELLEMZŐI, EREDMÉNYEI.....	20
Az önkormányzati munka keretei.....	20
Szociális és gyermekjóléti ellátás, gyermekvédelem.....	23
Egészségügyi ellátás.....	34
Köznevelés.....	36
Foglalkoztatás, közfoglalkoztatás.....	37
Közrend, közbiztonság, bűnmegelőzés.....	39
Mezei őrszolgálat.....	40
Közterület-felügyelet.....	40
Jelzőrendszer.....	41
Kommunikáció, helyi média, térfigyelő rendszer fejlesztése.....	41
Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület.....	41
Ivóvíz-szolgáltatás, szennyvízkezelés, belvízelvezetés.....	42
Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás.....	43
Közművelődés, kultúra, kiadványok.....	47
Tájékoztató adatok.....	47
Civil szervezetek.....	49
Nyilvánosság, kommunikáció, kiadványok.....	50
Turizmus.....	51
Szabadidő, sport.....	52
Önkormányzati kapcsolatok.....	53
A VÁROSFEJLESZTÉS EREDMÉNYEI – VERSENYKÉPESEBB VÁROS.....	53
Értékközpontú és munkahelyteremtő városfejlesztés.....	53
A belvízelvezető rendszer felújítása.....	55
Középületek akadálymentesítése.....	56
Közlekedés.....	56
Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, Ifjúsági Szálláshely.....	57
A helyi gazdaság erősítése, lakosság helyben tartása.....	57
Környezeti beruházások.....	58
Szociális fejlesztések.....	59
Egészségügyi fejlesztés – a Központi Orvosi Rendelő felújítása.....	59
Sportfejlesztések.....	59
Környezeti kultúra.....	60
Mellékletek.....	61

BEVEZETÉS

„Töretlen városfejlesztés - Kisújszállásért” – ezzel a gondolattal indította útjára 2015. márciusában Kisújszállás Város Önkormányzata a Gaál Kálmánról, Kisújszállás egyik legjelesebb városfejlesztő polgármesteréről elnevezett gazdasági programjának felülvizsgálatát. E program az ötéves szakaszokra osztott önkormányzati munka alapidokumentuma: a város működtetésének és fejlesztésének céljait és eszközeit foglalja össze, helyzetelemzés és feladatokra lebontott tervezés foglalta.

A felülvizsgált gazdasági programot képviselő-testületünk a 65/2015. (III. 31.) számú határozatával fogadta el. Döntésünk helyességét az azóta eltelt öt év igazolta. **Olyan nagy horderejű változásoknak lettünk ugyanis részesei – és lehetőségeinkhez mérten alakítói is –, amelyek évtizedekre megváltoztatják városunk arculatát és tegyük hozzá: városunk életét. Ennek legfontosabb kulcsszavai a következők:**

- városfejlesztés,
- feladat-átszervezések,
- pénzügyi stabilitás,
- új színterek kialakítása a tartalmasabb közösségi élethez,
- megújuló energiaforrások tudatos használata,
- fenntartható fejlődés, építve az eddigi eredményekre,
- foglalkoztatás támogatása,
- a város fiatalokat vonzó képességének fejlesztése,
- környezetvédelem, környezettudatosság.

A gazdasági program értékelése során a városunk működtetésében és fejlesztésében megmutatkozó legfontosabb **tendenciák** megfogalmazására és az elért **eredmények** számbavételére vállalkoztunk. A részletesebb bemutatás lehetőségével azon témák esetében éltünk, amelyek a legátfogóbb változásokat hozták városunk közösségének életébe.

Nagy terjedelme ellenére ez a számvetés mégis rövid foglalata öt év önkormányzati krónikájának, mert mindannyian érezhettük és tapasztalhattuk, hogy sokat dolgoztunk és számos eredményt elértünk. Az összeállítás elkészítése során igyekeztünk az öt évvel ezelőtti beszámoló tematikáját követni annak érdekében, hogy a későbbi korok gyermekei összehasonlítható, könnyen értelmezhető képet kapjanak az így már kilenc évre vonatkozó számvetésről. Bízunk abban, hogy az elmúlt öt év során meghozott döntéseink is olyanok voltak, amelyek a lehetőségek mérlegelése közepette a legjobban szolgálták az adott helyzet megoldását és annak hosszú távú kedvező hatását.

E helyen mondunk köszönetet mindazoknak, akik egy-egy szervezet, intézmény, gazdálkodó egység, hivatal, civil közösség tagjaként vagy éppen magánemberként bármilyen módon támogatták városunk fejlesztését. Méltán mondhatjuk, hogy közösen annak a felelősségteljes munkának a részesei lehettünk, aminek eredményeként küllemében megszépült, működésében racionálisabb, lelkiületében pedig szerethetőbb város lett Kisújszállás. Bízunk benne, hogy a következő önkormányzati ciklusban mindez folytatódni fog.

Jövőkép, általános célok

Milyen városban szeretnénk élni, milyen az élhető város? – erre a kérdésre válaszolunk, amikor városunk jövőképét körvonalazzuk. Az objektívnek tekinthető válasz számos szubjektív feleletből adódik össze, hiszen mindenkinek más az ideális lakókörnyezet, az ideális otthon. Mindezek alapján azonban mégis jól körülírhatjuk azokat az elvárásokat, amelyek teljesülésétől otthon érezhetjük magunkat lakóhelyünkön. A gazdasági program ezek felvázolásával fogalmazta meg azokat a célkitűzéseket, amelyek mentén a képviselő-testület a város működtetését és fejlesztését alakítani kívánja. **Az elmúlt öt év eredményeit az alapján ítéltük meg, hogy mennyire szolgálták, illetve szolgálják a legfontosabb területeken a város komfortosabbá tételét, mennyiben sikerült válaszolni a megváltozott társadalmi, gazdasági, környezeti hatások kihívásaira.**

A gazdasági program értékelésében döntően a **2014-2019 közötti időszakot** vizsgáljuk, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azonban a városirányítás folyamatát, nevezetesen azt, hogy ez az öt éves időszak egy folyamat része, a város 300 éves történetében szinte csak egy pillanat, de hatásaiban hosszú évekre meghatározza a város jövőjét.

Szűkebb értelemben véve harmadik szakasza a Nagykun Polgári Kör – Fidesz többségű városvezetésnek, mely új alapokra helyezte, majd időről időre megújította a város működtetését, fejlesztését és közösségi életét. 2006 őszén a város lakosságának elsöprő többsége fejezte ki igényét a változásra, az új szemléletű városvezetésre, mely töretlenül fennmaradt a következő két önkormányzati választás esetében is. A **korábbinál nyíltabb várospolitikai és dinamikusabb városfejlesztés vette kezdetét,** ami jelentős infrastrukturális beruházások megvalósításában és további fejlesztések pályázati megalapozásában, valamint gazdag közösségi és kulturális életben nyilvánul meg. Ezt a 2006-2010 közötti négy évet „**Az élhetőbb Kisújszállásért**” címmel, a fordulat időszakaként jegyezzük a város krónikájába. A 2010-2014 közötti szakasz ennek a folytatása volt, hiszen az elért eredmények alapjait döntően az előző években pályázatokkal, kötvénykibocsátással, tervek készítésével teremtettük meg. Ezt a programot a „**Szívvvel és értelemmel – Kisújszállásért**” címmel hirdettük és valósítottuk meg. A 2014-2019 közötti időszak fejlesztési elképzeléseit már az előző önkormányzati ciklusban előkészítettük, a megvalósítás ütemezése kizárólag az Európai Unió és hazai források rendelkezésre állásától, annak ütemezésétől függött. A „**Töretlen városfejlesztés - Kisújszállásért**” címmel megalkotott program is erre utalt, hiszen az egymást követő fejlesztések ráépültek az előző időszakok megvalósult beruházásaira és szemléletváltására. A célokat szinte minden esetben sikerült megvalósítani, a csorbát szenvedett fejlesztési elképzelések csak időben kerültek átütemezésre.

Tágabb értelemben a 2014-2019-es éveket a rendszerváltás utáni városfejlesztésben azonos szinten és eredményességgel értékelhetjük, mint a 2010-2014 közötti időszakét, tehát a város legeredményesebb időszakai között tarthatjuk nyilván. Immáron második alkalommal mondhatjuk el, hogy eredményeiben megközelíti a városunk történetének egyik legproduktívabb esztendeit, melyekben – közelítőleg száz esztendővel ezelőtt – Gaál Kálmán polgármester és képviselőtársai voltak a város vezetői.

Amikor az elért eredményeket részleteiben is értékelni kívánjuk, a város remélt és tervezett jövőjének jellemzői mentén gondolkodunk. A kérdés: **döntéseinkkel, városirányítási és városfejlesztési munkánkkal, elért eredményeinkkel előbbre jutottunk-e annak a tervezett jövőképnél a megvalósításában, amelyek a következők:**

- A kisújszállási ember otthon érzi magát városában, mert magát és családját biztonságban tudja. E biztonságérzet legfontosabb összetevői a közösség, a lakóhely, a munkahely, a tárgyi és szellemi-kulturális környezet megtartó ereje. A városvezetés konkrét intézkedései ezeket az értékeket védik és fejlesztik.
- Esztétikus, tiszta és egészséges a lakókörnyezet, szép a városközpont, rendezettek az utcák.
- Tiszta az ivóvíz, a szennyvíz kezelése korszerű módon történik, a belvizet az egész városból kiépített árok- és csatornarendszeren vezetik az élővizekbe, a lakossági hulladékot megfelelően kezelik.

- Az úthálózat az egész városra kiterjedően burkolt és biztonságos, ugyanakkor a város az országos vasúti és közúti közlekedésben könnyen elérhető.
- A külterületek is rendezettek, földútjaink karbantartottak, járhatóak, a használók a közös érdeket és célt megértik.
- A jó infrastrukturális feltételeknek köszönhetően a munkahelyteremtő vállalkozások száma nő, közöttük olyan vállalkozások is létesülnek, amelyek a helyben megtermelt élelmiszereket, termékeket értékesítik.
- A lakosok számára helyben elérhetőek az egészségügyi alapszolgáltatások, és az önkormányzat teherbíró képességét figyelembe véve egyes szakellátások is, valamint a bölcsőde, óvoda, iskolák.
- Élénk és gazdag a közösségi élet, a hagyományos és újonnan alakult civil szervezetek egymással és az önkormányzattal jó kapcsolatban működnek.
- A kulturális és sportélet igényes, a környék számára is vonzó szórakozási és kikapcsolódási alkalmakat kínál, és a lakosok élnek is ezekkel a lehetőségekkel.
- A kisújszállásiak
 - tájékozottak a '*város dolgai*' felől, sőt hírt ad magáról a város megyei és országos médiában is,
 - szívesen vesznek részt a város közéletében,
 - ismerik kun hagyományaikat, büszkéek is elődeiknek a magyar történelemben többször bebizonyított helytállására,
 - vendégszeretőek, ezért és a kiváló szolgáltatásairól a térségben, de az országban is egyre ismertebbé váló Kumánia Gyógy- és Strandfürdőnek, valamint a Hotel Kumániának nagy a látogatottsága, a turizmus a városban sokaknak munkát is ad.
- A város további élete szempontjából kiemelkedő jelentőségű a közbiztonság javításának igénye, annak megvalósítása.
- Az önkormányzat felkészült a környezeti hatások változásaira és választ ad az éghajlatváltozásból eredő kihívásokra, törekszik a negatív környezeti hatások mérséklésére.
- Mindezeknek köszönhetően a lakosság szám eddig tapasztalt csökkenése reményeink szerint megáll, majd néhány éven belül a hazatelepülő fiataloknak köszönhetően a születések és a lakosság száma stabilizálódik, több lesz a munkalehetőség, és többen akarnak és fognak tudni itthon boldogulni. Kisújszállás még „*élhetőbb*” lesz, és térségünk egyik legdinamikusabban fejlődő kisvárosaként fogják ismerni.

A gazdasági program kialakítása során az akkor rendelkezésre álló adatok alapján óvatosan becsültük meg a várható folyamatok irányát és azok hatásait. Örömteli módon az ország gazdasági fejlődése, illetve a GDP növekedése alkalmat adott arra, hogy a gazdaság dinamikusan fejlődjön, ennek hatásaként az elkölthető jövedelem és a munkahelyek száma jelentősen növekedjen, a közfoglalkoztatás erőteljes jelenléte jelentősen mérséklődjön, ami megmutatkozik a szociális ellátást igénybevevők számának jelentős csökkenésében, a kereskedelmi forgalom növekedésében, ezáltal az e területről származó iparűzési adó növekedésében. Városunk lakossága a kedvező folyamatokat jól használta ki, ami megmutatkozik abban is, hogy a környékbeli településekhez képest itt a legalacsonyabb a munkanélküliek aránya.

Az önkormányzat finanszírozására vonatkozó vállalkozásaink azonban teljesültek. A beruházások megvalósítása során azonban kihívást jelentett, hogy hosszú előkészítés után viszonylag rövid idő alatt jutottunk azokhoz a forrásokhoz, melyek az elképzeléseink megvalósítását szolgálják. Ennek és a foglalkoztatás és minimálbér jelentős növekedésének hatása érződött az építőipari árak növekedésében, ami pótlólagos forrásbevonást igényelt.

Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei

Egy település lakóinak identitástudata annál erősebb, minél több közösségi érték fűzi őket össze. **A közös értékek az összetartozás tudatát, sajátos kohéziót és kapcsolatrendszert jelentenek a település számára, amik ugyan a múltból eredeztethetők, de a település jelenét és jövőjét lényegesen meghatározzák.** Ertelmezhető ez a település társadalmi, gazdasági és kulturális életében egyaránt.

Kisújszállás múltját több évezredre visszavezetik a régészeti és történelmi kutatások. Ezek alapján mondhatjuk, hogy ez a vidék évezredek óta lakott hely, lakói földműveléssel foglalkoztak, állatokat tartottak, pásztorkodó életet éltek. A több ezer éves múltból máig az ún. kunhalmok maradtak fenn, melyek különleges mementók, hajdani temetkezési helyek az Alföldön, benne a Nagykunszágon. A honfoglaló magyarok ezen a gyéren lakott vidéken szláv népeket találtak. Az Árpád-korból falvak, sőt templom maradványait tárták fel. Az 1200-as évek közepén idetelepülő harcos kun nemzetségek a királynak tett katonai szolgálataikért sajátos kiváltságokat kaptak, egy részük azonban szintén a földművelő, állattenyésztő életmódra tért át. Később, a tatár és török pusztítások idején többször elnéptelenedett ez a vidék.

A török idők utáni újratelepülés az alföldi települések gazdaságának javulását, társadalmi életének újraszabályozását hozta. Miután azonban az 1700-as évek elején a Jászkunszágot a Német Lovagrendnek eladták, a kunok Rákóczihoz csatlakoztak, remélve kiváltságaik visszanyerését. Rákóczi a rakamazi birtokán összegyűjtötte az e területek maradék lakóit, majd évekkel később hozzásegítette őket ahhoz, hogy visszatérjenek hajdani lakóhelyükre. Kisújszállás 1717. augusztus 17-én települt újra. 1745 újabb fordulópontra a jászkunok életében, hiszen ekkor vásárolhatták vissza szabadságukat és kapták vissza kiváltságaikat. Ezzel megnyílt az út a parasztpolgárosodás előtt, ami a többi jászkun településhez hasonlóan Kisújszállás fejlődéséhez is jelentősen hozzájárult. Kisújszállás 1806-ban kapott mezővárosi rangot. Az ipari és a kereskedelmi tevékenység azonban csak lassan bontakozott ki. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc itt már olyan mezővárost talál, melynek lakosai egy emberként álltak a forradalom ügye mellé.

A szabadságszeretetből, erős öntudatból és önállósági vágyból, szívos munkából és nagy akaraterőből összetett magatartás generációkon át hagyományozódott, ma ezt értik a gyakran használt *kun mentalitás* kifejezés alatt. A várostörténet lapjaiból ez a megfoghatatlan, de az összetartozás-tudatot erősítő mentalitás ma értékeink egyike. Illéssy Ádám, városunk történelmi Illéssy családjának mai leszármazottja 2014-ben, díszpolgárrá avatásakor így fogalmazott városunkról: „A gazdasági korlátokat ... sok téren ellensúlyozza a kisújszállásiak szellemi teljesítménye, tudása, innovatív alkotókedve. Ez az emberi elszántság az, ami az itt élőket évszázadokon keresztül mindig is eltette és megtartotta a mindenkor gazdasági szűkösségek ellenére is, valamint hitem szerint a gondviselő Isten.”

Kisújszállás mai adottságaiból a következő értékeket emeljük ki:

Rendezett városkép, karakteres városközpont:

Kisújszállás kisvárosias arculata a 19. század végén és a 20. század elején alakult ki. Ekkor épültek – a műemlék Református templom kivételével – a városképet ma is meghatározó, többnyire neobarokk és neoklasszicista stílusjegyeket viselő középületek. A 20. század második fele azonban itt is a sablonos szocreál épülettömböket és lakóépületeket hagyta emlékeztetőül. Ezek szögletes vonalait oldják a lakótelepek mára nagyra nőtt fái, valamint a lakosok által ültetett és gondozott virágok.

Kedvező közlekedési feltételek, jó infrastruktúra:

A város vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető: a Budapest–Nyíregyháza–Záhony vasútvonal mentén fekszik, a 4-es számú főútról könnyen elérhető. A városban belül a burkolt utak aránya 98%-os. A csatornázottság gyakorlatilag teljes körű.

Bővülő kínálat az turizmusban:

Kisújszállás tipikus alföldi település, többségében rendezett, hangulatos utcáival, szép fasorokkal, parkosított terekkel, valamint a tájba épülő kerti gazdálkodással. A felújított városközpont kellemes háttérrel nyújt sétákhoz, szabadtéri programokhoz. A városközpontot több mint százéves, reprezentatív épületek alkotják. Gyógy- és strandfürdő, hotel, ifjúsági

szálláshely és kemping, fürdőgyógyászati szolgáltatások várják a vendégeket. A fürdő 48-49 fokban (a fürdőfejlesztés során fűtő új kútnak köszönhetően már 62-63 fokban víz is van) alkálihidrogén-karbonátos-jódos vize gyógyító hatású. Megújuló városközpont, számos köztéri alkotás, rendezett parkok, játszóterek, közöttük a 2018-ban felavatott Süsü játszótér és a megújult, új funkciót is kapott Erzsébet királyné liget fogadják az ide érkezőket. A város egy napos kirándulások jó kiindulópontja a Hortobágyra, a történelmi Egerbe, az ecsegfalvai tüzokrezervátumba, vagy akár Debrecenbe is.

A képviselő-testület 2019 augusztusában tárgyalta a város részletes turisztikai stratégiáját, melynek készítője két fontos turisztikai lehetőségre hívta fel a figyelmet. Az egyik lehetőséget az Európában egyedülálló indián és a hagyományos rizs termesztésében és népszerűsítésében látja, a másikat pedig a kisújszállási születésű, Kossuth-díjas író-költő, Csukás István irodalmi életművének szellemi-kulturális jelentőségében. A turisztikai stratégiát a képviselő-testület a gazdasági program tárgyalásakor már társadalmi vitára bocsátotta, mert alkalmasnak tartja arra, hogy a város lakossága, illetve a turizmusban érdekeltek javaslataikkal, véleményükkel tovább pontosítsák azt.

Kedvező feltételek a mezőgazdaságban:

Kisújszállás mezővárosias jellegű, jó minőségű, gazdálkodásra alkalmas termőföldek, szántók és legelők veszik körül. Európában egyedülálló a kisújszállási rizstermesztés, beleértve az indiánrizs termesztését is. A lakosság egy része konyhakerti gazdálkodást is folytat.

Természeti értékek a városban és annak határában:

Kisújszálláson számos természeti érték kiált védelemért. Az önkormányzat szakmai tanulmány alapján felmérte ezeket, és megkezdte a helyi védelem alá helyezésüket. A természeti értékek gazdag köréből itt a helyi védelem alá kerülő értékeket emeljük ki. Ezek a város határában: az Öregerdő több száz éves tölgyfaival és a csatlakozó tisztásokkal, a Gyalpári erdő és csordajárás, a Nagyrét és a kisújszállási rizsföldek. A városban pedig az Erzsébet királyné liget, melynek az 1898-ban történt ültetését Móricz Zsigmond Forr a bor című regényében is megörökítette, továbbá a Református templom kertjében és a mellette elhelyezkedő iskola udvarán az erdei fülesbaglyok gyülekezőhelye, valamint a Pásztorkodás Emlékhelye. Emellett városszerte van még számos öreg fa is, a határban pedig a megmaradt négy kunhalom.

Széles körű kínálat a közoktatásban:

Városunkban állami, baptista és református fenntartásban működnek a köznevelési intézmények. Ezek és maga a köznevelés mint feladat 2012-ben került át az említett fenntartókhoz. Az átadásakor működő intézmények azóta szervezeti formájukban, és/vagy elnevezésükben változtak ugyan, de a városi képzési kínálat nem lett kisebb. Sőt új szervezeti egységként a Móricz Zsigmond Református Kollégium 2018 szeptemberétől felmenő rendszerben óvodát indított, a Nagykanizsai Baptista Oktatási Központ pedig 2019 őszétől gimnáziumi képzést. Továbbra is mondhatjuk, hogy a városunkban működő köznevelési intézmények szolgáltatásaik széles körét biztosítják az óvodai ellátástól kezdve az általános iskolai, szakközépiskolai, szakgimnáziumi és gimnáziumi ellátáson át a művészeti oktatásig, beleértve az általános és középiskolai kollégiumi, valamint a tanulásban akadályozott gyermekek ellátását is.

Gazdag kulturális hagyományok:

A városban a hagyományőrzés a tárgyi és szellemi kultúrában egyaránt jelen van. A tárgyi kultúrát őrzik a városközpont meghatározó középületei: a Vigadó, a gimnázium, a hajdani járásbírói épület, valamint a régi, a paraszti és a paraszt-polgári építkezés jegyeit őrző épületek, például a Petkovich-ház, a Gyermekorvosi Rendelő, a hajdani Bárány Szanatórium

épülete. Kiemelendők a műemlék épületek: a Református templom, a Néprajzi Kiállítóterem (egyor Morgó csárda) és a Városháza. Ezeken túl értékes építészeti emlék a mintegy háromszáz éves Tájház is. Az épített örökség gazdagságát jelzi, hogy több mint 80 olyan épület található városunkban, melyet a képviselő-testület érdemesnek tartott helyi védelemre.

Képzőművészeti emlékek, alkotások sora szépíti a várost, közöttük az első világháború emlékeztetőjeként az ország egyik legszebb lovas szobra, a második világháború mementőjeként pedig a harangos szobor, valamint a Pásztorkodás emlékhelye, a Báránkyút, a Turulmadaras emlékmű, a Bagaméri-szobor, Kiss Tamás költő szobra, a Piacos fiú, a Pom Pom térinstalláció vagy a városmakett. Ne feledkezzünk meg Gaál Kálmán mellszobráról sem, melyet a Városvédő és -Szépítő Egyesület az önkormányzattal együttműködve, részben közadakozásból állított.

De vannak a népi díszítőművészetet művelő helyi kézművesek, közöttük szalmafonók, hímzők, gyöngyfüzők, csipkeverők és van kosárfonó is. Városunk gazdag kulturális hagyományainak gyűjteménye lett a Kisújszállási Értéktár, melyben összegyűjtöttük mindazon értékeket, melyek nagykon hagyományainkhoz és városunkhoz kapcsolódnak. A város szellemi kultúrájának tárgyiasult alkotásai, azaz helytörténeti könyvek sora jelenik meg évről évre a városban. Több zenei, lovas, gasztronómiai és sportprogram várja az érdeklődőket, közülük a legközkedveltebbek a Városnapok Rendezvénysorozat és a Kivilágos Kivirradtig Fesztivál. A helyi civil szervezetek aktív résztvevői a város közösségi életének.

Támogató városvezetés:

Szemléletében és ennek megnyilvánulásaként döntéseiben is elősegíti a városvezetés a lakosságnak munkalehetőségeket kínáló vállalkozások letelepedését, a munkahelyeket is teremtő önkormányzati fejlesztéseket, valamint a munkanélküliek számára a közmunkaprogramok minél szélesebb körét. A városvezetés motiváló és támogató szerepe jellemzi a helyi közösségek – intézmények, civil szervezetek, sportegyesületek – működéséhez és programjaihoz való hozzáállását.

A város gazdasági és társadalmi környezetének alakulása 2014-2019 között

Biztos alapokra helyeződött az önkormányzat működése

A 2014-2019 közötti időszak önkormányzati gazdálkodását alapjaiban határozta meg a korábbi években bevezetett feladatfinanszírozás, és az a tény, hogy az önkormányzat kötelező feladatai átalakulásával jelentősen csökkent a napi működtetés forrásigénye. Ez úgy mutatkozik meg a gazdálkodás számaiban, hogy a központi források aránya nem éri el az önkormányzat saját bevételeinek arányát, tehát túlsúlyba kerültek az adóbevételek, illetve az önkormányzati gazdálkodásból származó egyéb bevételek. Továbbra is jelentős túlsúlyban van a fejlesztésekhez felhasznált Európai Unió forrás, mely kis mértékű hazai forrással és önkormányzati saját forrással egészül ki.

A gazdasági folyamatok eredményeképpen stabilizálódott az önkormányzat helyi adóbevétele annak ellenére is, hogy az induló vállalkozások ösztönzésére, illetve az egészségügyi alapellátásban résztvevők támogatására a képviselő-testület adómentességet, illetve adókedvezményt biztosít.

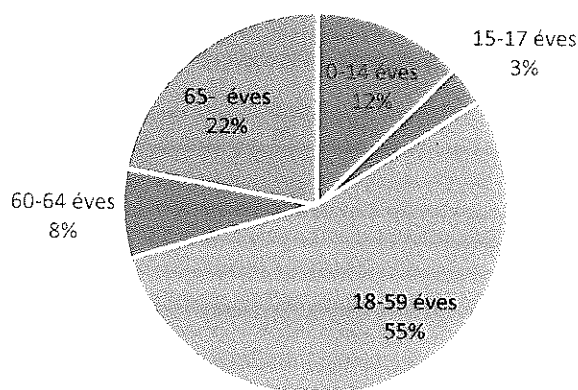
A népességszám az országos tendenciák szerint alakult

A népesség alakulásának szempontjából folytatódott és kis mértékben mérséklődött az országra is jellemző kedvezőtlen tendencia: a lakosság fogyása és elöregedése. Az alábbi adatok a lakosságszám alakulását mutatják be. 2014. január 01-jén 11 493 fő volt, 2017. január 01-jén pedig 11 161 fő állandó lakosa volt Kisújszállásnak (-332 fő).

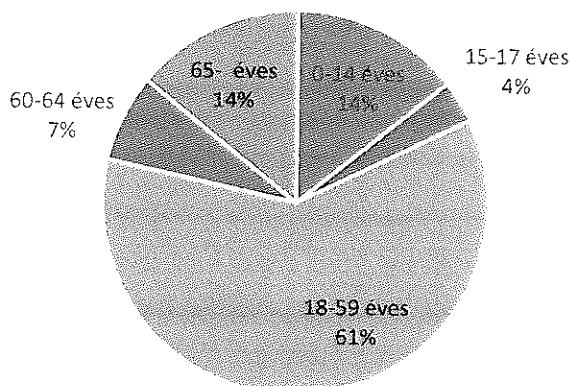
Adatok főben	2014. jan.01.
Állandó népesség száma	11 493
Adatok főben:	2014.december 31.
Élveszületések száma	95
Halálozások száma	131
Házasságkötések száma	36
Válások száma	25
Élveszületések közül férfi	53
Halálozások közül férfi	52
Terhességmegszakítások száma	42
Idevándorlások száma (állandó és ideiglenes)	472
Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes)	558
Állandó odavándorlások száma	166
Állandó elvándorlások száma	264

A lakosság korösszetételét nemek közti bontásban az alábbi ábrák szemléltetik.

Állandó népesség - nők



Állandó népesség - férfiak



Belföldi elvándorlások

	állandó jellegű idevándorlás	elvándorlás	egyenleg
2014	166	264	-98
2015	167	198	-31
2016	211	271	-60
2017	189	273	-84
2018			

Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2014	95	131	-36
2015	97	150	-53
2016	123	166	-43
2017	98	164	-66
2018			

A város lakosságszámának csökkenése a következőkben mutatkozik meg:

Több az idős és kevesebb a fiatal a városban:

Az elöregedés miatt az aktív korúak is kevesebben vannak. Az elmúlt 15 évben ez mintegy 600 fő csökkenést jelentett az aktív korú népesség körében. A népesség életkor szerinti összetételében is tükröződik az elöregedés. Ezen időszakokban több fiú született, mint lány, ez az általános tendenciának felel meg, de gyermek- és fiatal felnőtt korban a férfiak és nők aránya kiegyenlítődik, ez egészen 59 éves korig jellemző, ezután ugrásszerűen emelkedik a nők aránya.

Többnek halnak meg, mint ahányan születnek

A születések száma csökkent: míg az 1980-as években évente kétszáz, mára évente száz fő körüli gyermek születik. Kiemelkedő adat, hogy 2016-ban 123 gyermek született. Ugyanezen adatok az elhalálozásokban: míg az 1980-as években kiegyenlítettnek mondható az évi kétszáz fő körüli születési és elhalálozási szám, ma már évente átlagosan csak száz gyermek születik, és több mint

másfélszer ennyien halnak meg. E tendencia alapján mondhatjuk, hogy évente átlagosan 50-60 fővel csökken a lakosság száma. (Az alacsony születésszám önmagában is érezhető lakosságszám-csökkenést vetít előre, ami az elköltözéssel párosulva jelentős méretet ölthet. Ha a születésszám elérné az évi 150-170 főt, és az elköltözés mérséklődne, akkor a népességszám csökkenése vélhetően mérséklődne, vagy megállna.)

Többen költöznek el a városból, mint ahányan idetelepednek:

Az elmúlt öt évben évente átlagosan kétszáz alatt alakul az ideteleplők száma, míg az elköltözőké kétszáz fölött. Eszerint évente átlagosan több mint ötven fővel csökken a lakosság. Ami sajnálatos az, hogy az ideteleplők többnyire nehezebb élet- és munkalehetőséggel rendelkeznek, mint akik innen elköltöznek. Az elköltözők között sok a képzett, közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal.

A városfejlesztés, ha hosszabb távon és áttételesen is, de hozzájárul a lakosságszám csökkenő tendenciájának mérsékléséhez azzal, hogy az itt élők, közöttük hangsúlyosan a fiatal korosztályok számára a mindennapi élethez, valamint vállalkozások letelepedéséhez kulturált környezetet és anyagi támogatást is biztosít.

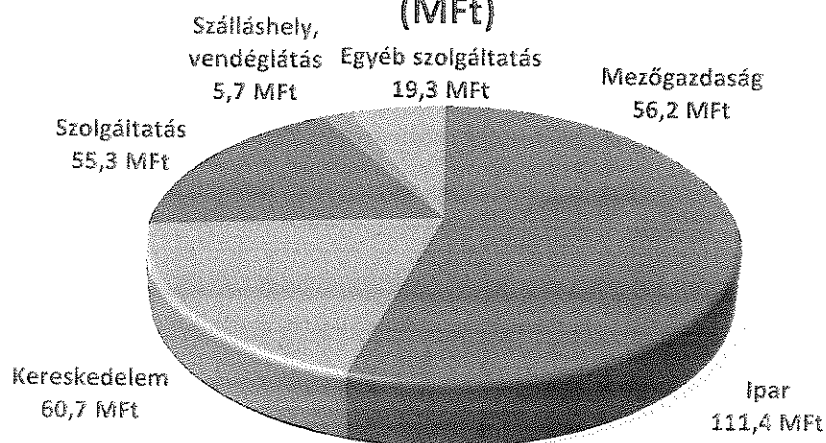
A város ágazati összetétele

A helyi iparüzési adóbevételek alapján városunkban az ipar a legjelentősebb ágazat, ezt követi a mezőgazdaság, a kereskedelem és a szolgáltatások, majd a szálláshely, vendéglátás. Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy milyen összegben és milyen arányban érkeztek az egyes ágazatokból bevételek iparüzési adóként az elmúlt öt teljes évben, 2014 és 2018 között. Évente összesen, átlagosan több mint 303 millió Ft befizetés érkezett. Az adatok kisebb mértékű változásokat mutatnak. Városunkban továbbra is az ipari szféra az ágazatokon belül a legjelentősebb, arányát tekintve azonban mértéke 49%-ról 36%-ra csökkent. Ezt követi a mezőgazdaság és a kereskedelem, ami 2018-ban már nagyobb arányú is lett. A szolgáltatások mértéke is évről-évre növekszik, ahogy a szálláshely, vendéglátásé is.

A helyi iparüzési adóbevételek alakulása ágazatok szerint 2014-18 között

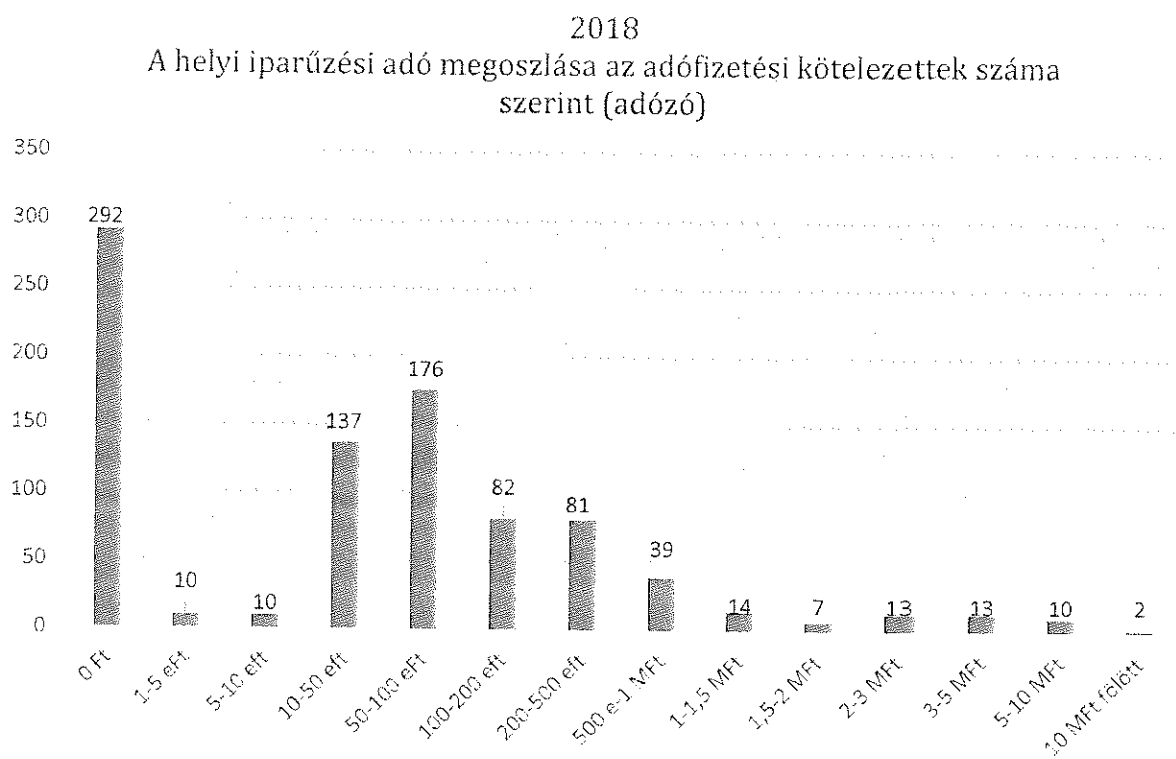
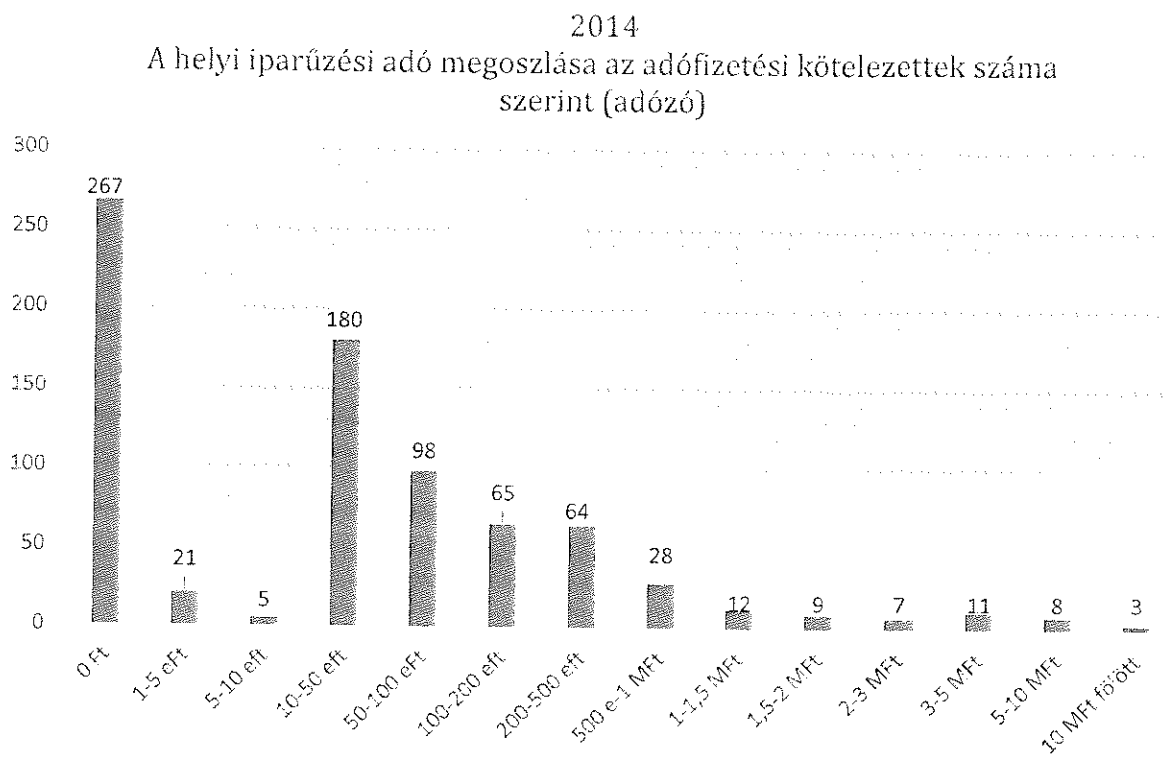
Ágazat	2014		2015		2016		2017		2018	
	összeg Ft	arány %	összeg Ft	arány %	összeg Ft	arány %	összeg Ft	arány %	összeg Ft	arány %
Mezőgazdaság	56,3	19%	47,7	16%	51,2	18%	63,4	20%	56,2	18%
Ipar	147,2	49%	151,8	51%	127,8	44%	132,4	41%	111,4	36%
Kereskedelem	39,3	13%	41,9	14%	51,8	18%	57,9	18%	60,7	20%
Szolgáltatás	37,7	13%	38,8	13%	38,7	13%	47,9	15%	55,3	18%
Szálláshely, vendéglátás	2,8	1%	3,6	1%	4,1	1%	4,2	1%	5,7	2%
Egyéb szolgáltatás	14,5	5%	15,4	5%	14,6	5%	17,5	5%	19,3	6%
Összesen	297,8	100%	299,1	100%	288,2	100%	323,3	100%	308,5	100%

2018 Iparűzési adóbevétel ágazatok közötti megoszlása (MFt)



Az alábbi két diagram azt érzékelteti, hogyan alakult az elmúlt években a helyi iparűzési adót fizetők száma és aránya. Tevékenységet 2014-ben 778-en, 2018-ban 886-an végeztek városunkban. Az iparűzési adóbevételek nagysága az elmúlt öt évben ingadozó, a 2018. évi elmaradt a 2017. évihez képest, azonban a bevételek összetétele azt mutatja, hogy az adó megoszlása az adófizetők között erősödött. Városunkban 1 millió Ft adóalapig adómentesség van bevezetve, a mentességet igénybe vevők száma kismértékben nőtt, de ezzel egyidejűleg a kis- és középvállalkozások megerősödtek, versenyképesebbek lettek, ami tükröződik fizetendő adójuk nagyságának növekedésében 2014 és 2018 közötti összehasonlításban.

A kisvállalkozások támogatása érdekében a képviselő-testület a 2016. évben rendeletben az újonnan induló vállalkozásoknak 2,5 millió Ft adóalapig 4 évre iparűzési adó mentességet adott, ezzel is ösztönözve a vállalkozói kedvet.



Költségvetési adatok az önkormányzat működéséről (2014-2019)

Az önkormányzati gazdálkodás tendenciáit az alábbi diagramok és grafikonok mutatják be:

A bevételekről:

Az önkormányzati bevételek megoszlása a 2014-2019. évek összesített adatai alapján

A helyi adóbevételek alakulása a 2014-2019. közötti években

Az önkormányzatok működési támogatásainak alakulása a 2014-2019. közötti években

A kiadásokról:

A kiadások megoszlásának alakulása a 2014-2019. közötti években összesen

A működési kiadások alakulása 2014-2019. közötti években

Felhalmozási kiadások alakulása a 2014-2019. közötti években

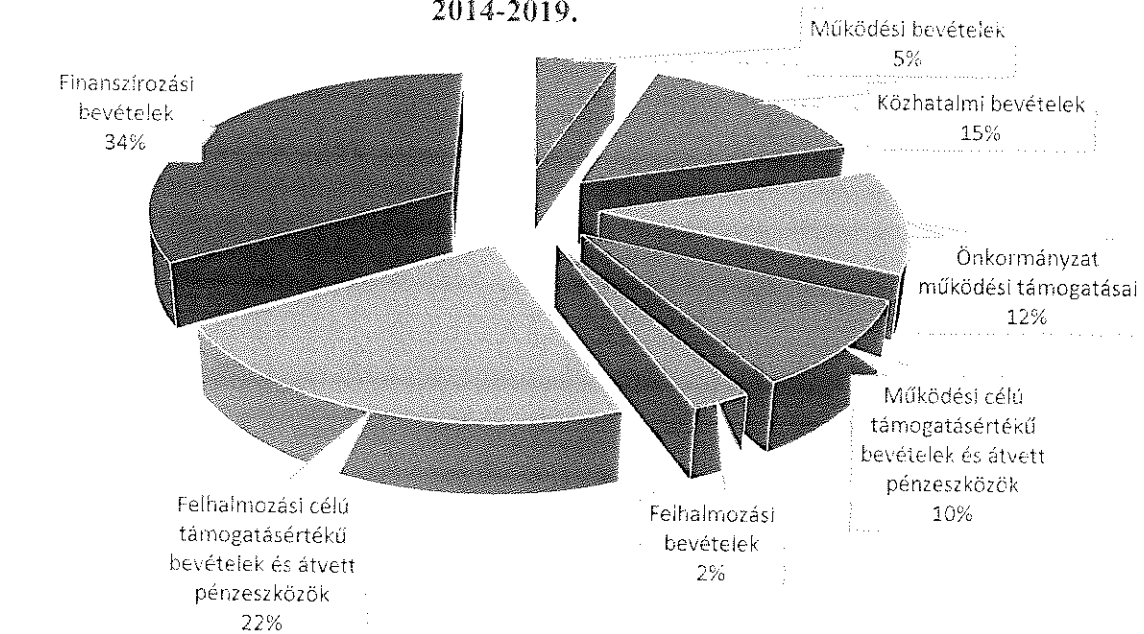
A fejlesztési kiadások ágazatonkénti kimutatása a 2014-2019. évek összesített adatai alapján

A bevételek és kiadások alakulása a 2006-2014. közötti években

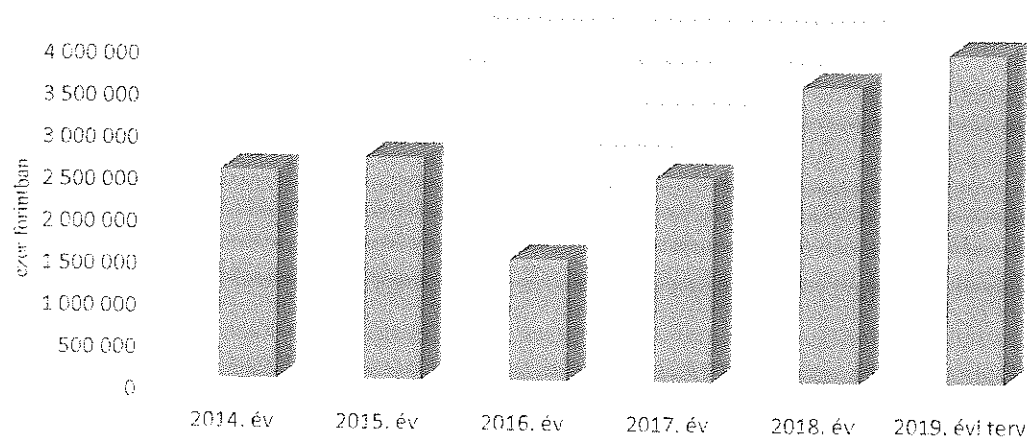
Az egy lakosra jutó bevételekről és kiadásokról:

Egy állandó lakosra jutó összes bevétel és kiadás alakulása a 2014-2019. közötti években

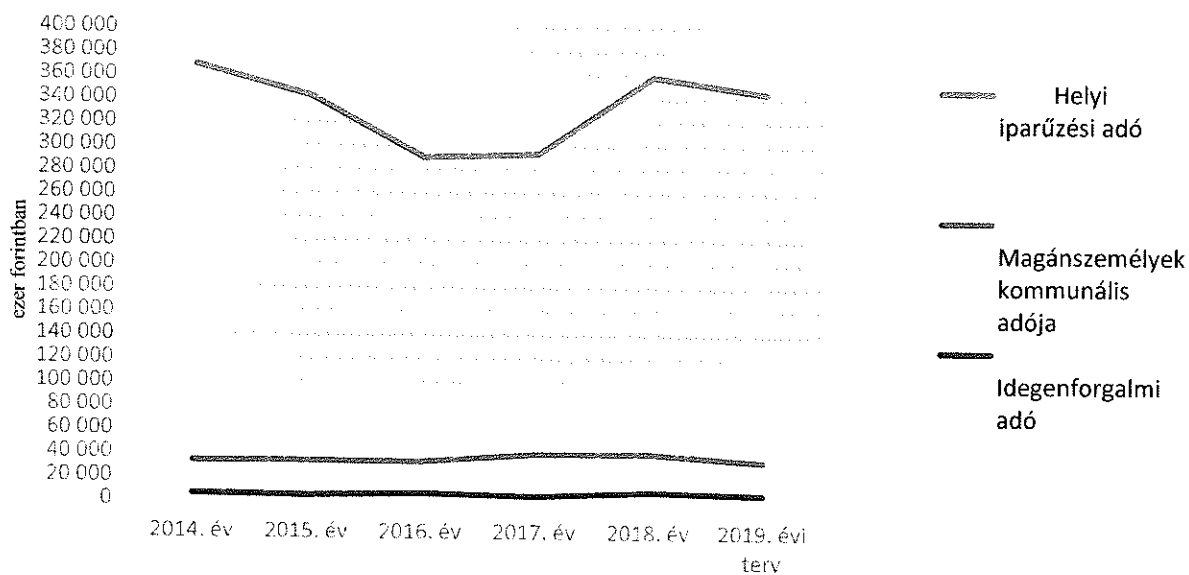
Önkormányzati bevételek megoszlása 2014-2019.



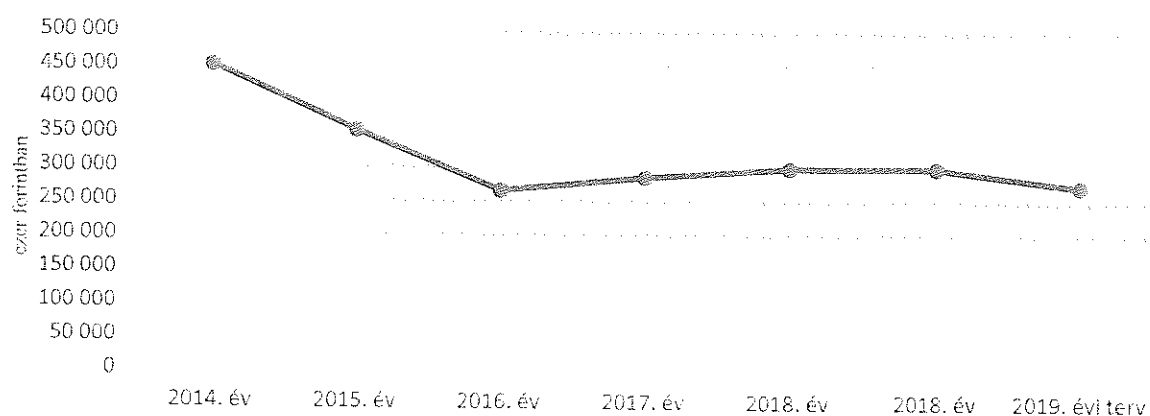
Bevételek alakulása 2014-2019.



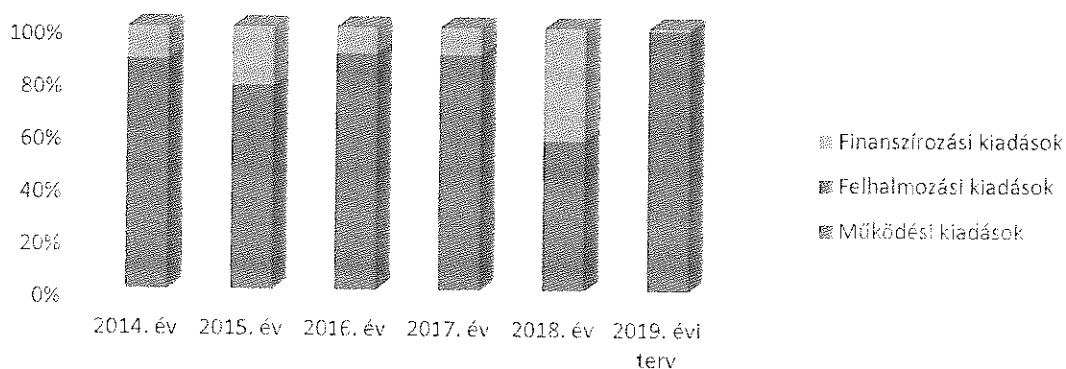
Helyi adóbevételek alakulása 2014-2019.



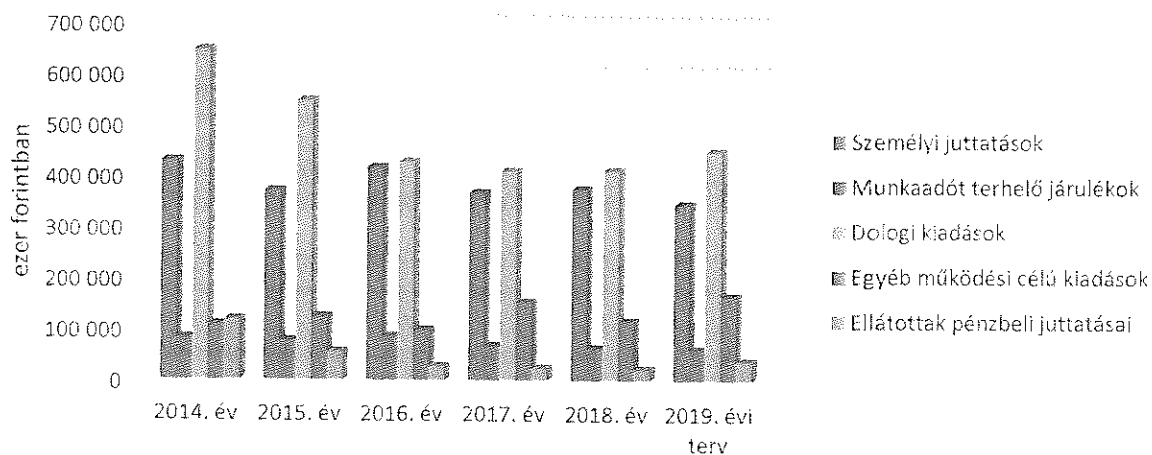
Önkormányzat működési támogatásai 2014-2019.



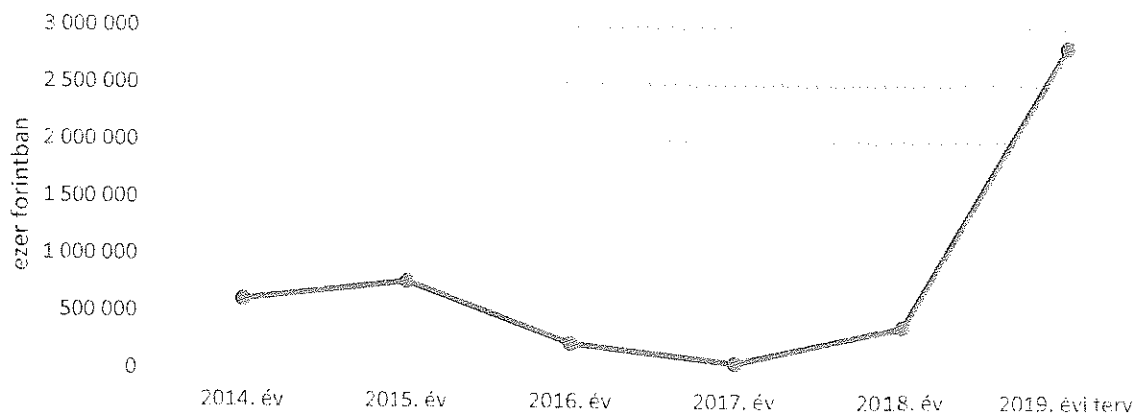
A kiadások megoszlásának alakulása 2014-2019.

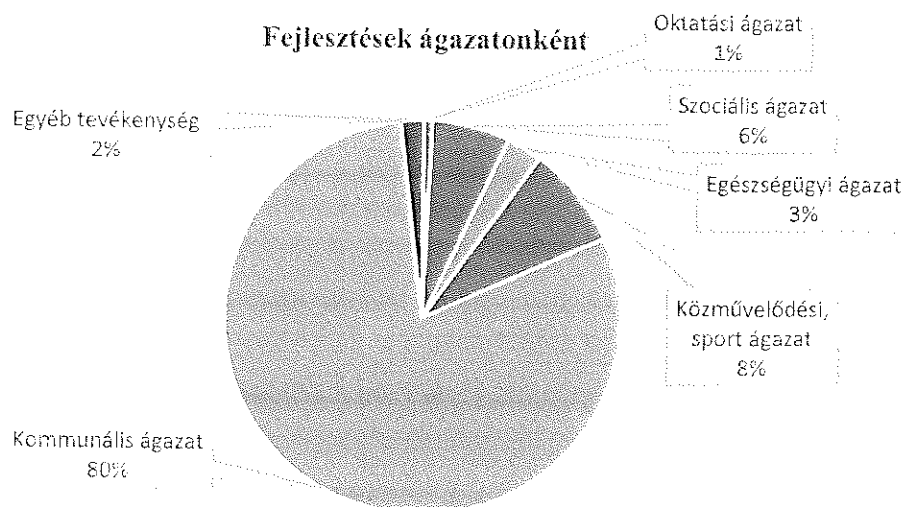


Működési kiadások alakulása 2014-2019.

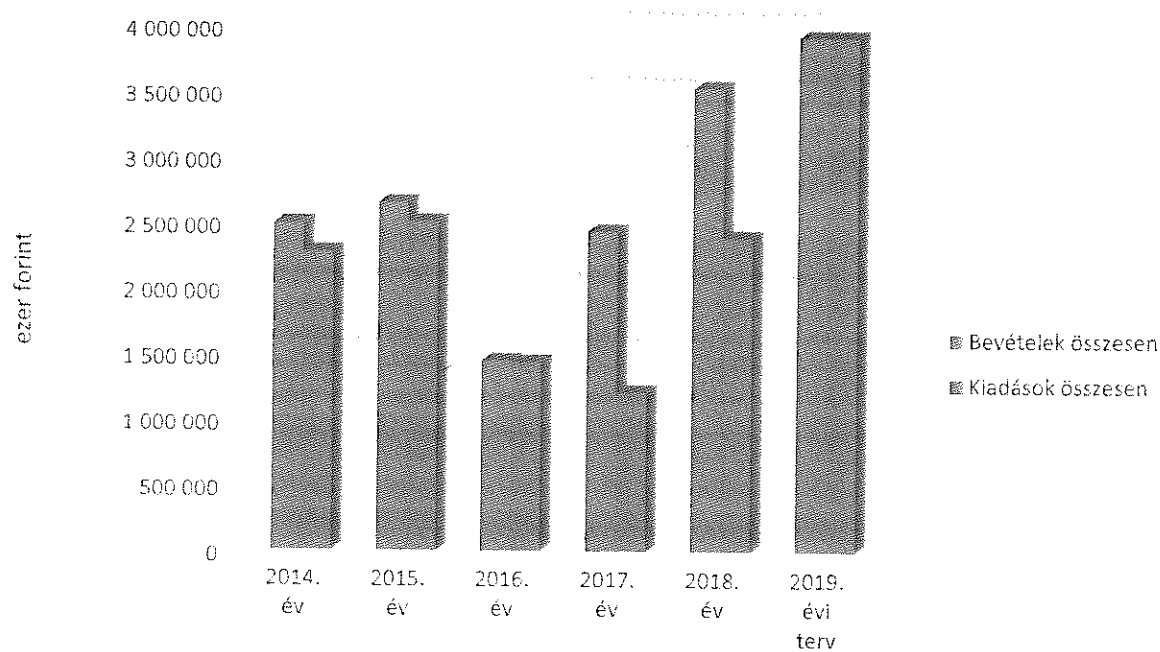


Felhalmozási kiadások alakulása 2014-2019.



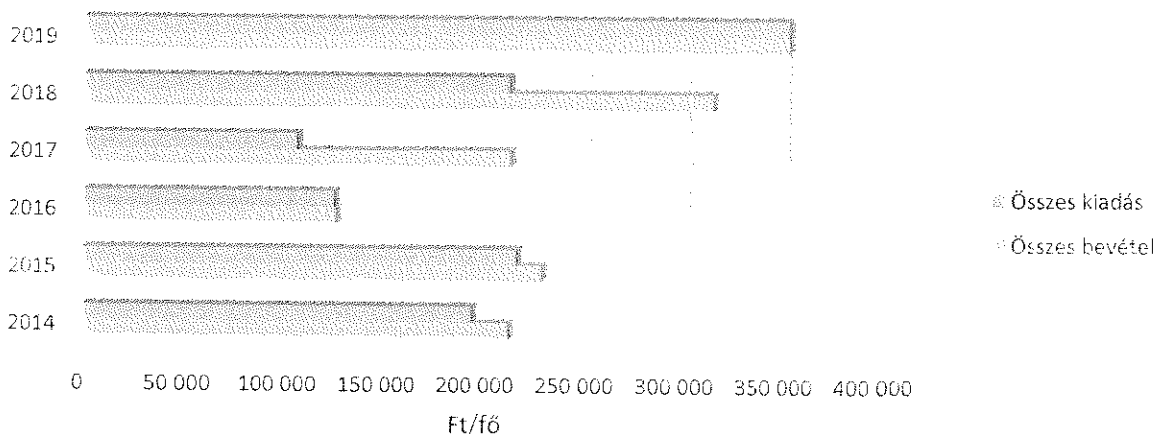


**Bevételek és kiadások alakulása
2014-2019.**



Bevételek összesen	2 492 108	2 654 077	1 451 496	2 439 677	3 535 307	3 925 168
Kiadások összesen	2 279 668	2 511 770	1 439 220	1 215 375	2 396 239	3 925 168

Egy állandó lakosra jutó bevétel és kiadás alakulása 2014-2019.



Működési kiadások finanszírozása

Az elmúlt öt éves időszakban az önkormányzati kötelező és önként vállalt feladatok ellátásához nem volt szükség működési hitel felvételére, annak ellenére - amelyet a grafikonból is jól láthatunk -, hogy az önkormányzatnak az állami költségvetésből folyósított támogatása közel 40 %-kal csökkent. 2015., 2016. és 2017. évben a hitelszerződéseket aláírtuk a számlavezető pénzintézzel, azonban tényleges hitelfelvételre csak technikai jelleggel került sor. Az elmúlt évben és a tárgyévben már hitelszerződést sem kötöttünk.

Fejlesztések finanszírozása

A Térségi Operatív Program által támogatott projektjeink megvalósításához az elmúlt évben 498 584 ezer forint fejlesztési hitelt vett fel önkormányzatunk, mert a fejlesztésekre kapott támogatások nem nyújtottak megfelelő fedezetet a nyertes pályázataink megvalósításához. A benyújtott pályázatok fejlesztési terveiben a tervezői költségbecslések többsége 2016. első félévében készült. Az azóta eltelt időszak alatt a költségek jelentősen megnövekedtek a minimálbér és a garantált bérminimum, valamint az építőanyag árak emelkedése miatt. Nehezíti a helyzetet, hogy minden önkormányzat 2018-ban kezdett hozzá a nyertes projektjeinek megvalósításához, így a megfelelő építőipari kapacitás is hiányzik a beruházások megvalósítására, ami tovább emeli az árakat.

Az ügylettel önkormányzatunk több fejlesztési célt is kíván finanszírozni. Mindegyik fejlesztés kötelező önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódik, a többsége energetikai célú, melyek a működési költségeket fogják csökkenteni a következő években. Az Északi ipartelep fejlesztése pályázat megvalósításával az új vállalkozásoknak szeretnénk megfelelő infrastruktúrával ellátott környezetet biztosítani ahhoz, hogy a városban le tudjanak telepedni. Az új vállalkozások új munkahelyet teremtenek a városban és helyi adót fizetnek, amely növeli az önkormányzat közhatalmi bevételeit. Nagy gond városunkban a fiatalok elvándorlása, ennek a problémának a kezelésére, a szakképzett munkaerő megtartására nyújtottuk be és nyertük el, a „Kisújszállás a te otthonod” pályázatot.

A tervezett útépitések, parkolók kialakításával a városunk vonzóbb lesz a letelepedni vágyó vállalkozások és a városunkat meglátogató turisták számára is.

A hitel felvételére beszerzési eljárást indítottunk, a hitelkondíciókra az MKB Bank Zrt. adta a legkedvezőbb ajánlatot, a szerződést november 29-én a felek aláírták. A hitelfelvételhez mint adósságot

keletkeztető kötelezettségvállaláshoz a kormány engedélyét kellett kérnünk. A hitel törlesztése 2021. szeptember 30-án kezdődik és 2033. június 30-án fejeződik be.

A VÁROS MŰKÖDTETÉSÉNEK JELLEMZŐI, EREDMÉNYEI

Az önkormányzati munka keretei

A képviselő-testületi munka szervezeti keretei

A 2014-2019 közötti ciklusban 12 fős képviselő-testület működött, melynek munkáját egy fő társadalmi megbízatású, nem képviselő-testületi tag alpolgármester segítette. A polgármester, valamint az egyéni választókerületekből bekerült 8 fő képviselő-testületi tag a FIDESZ és a Nagykun Polgári Kör jelöltjeként kapott mandátumot. Egy fő az MSZP, két fő a Jobbik Magyarországért Mozgalom listájából került a képviselő-testületbe.

A testület összetételben a négy év során egy változás volt: 2016. márciusában a 6. számú egyéni választókerület képviselője lemondott képviselői mandátumáról, így időközi választás lebonyolítására került sor, ahol a FIDESZ és a Nagykun Polgári Kör közös jelöltje szerzett mandátumot. A lemondást követően a bizottsági elnökök és tagok személyében is változás történt.

A képviselő-testület a megalakulásakor három bizottságot hozott létre a szakmai döntés-előkészítő, véleményező és egyes döntési feladatok ellátására:

- Ügyrendi és Jogi Bizottság – 3 taggal
- Humán Erőforrás Bizottság – 7 taggal
- Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság – 7 taggal.

Év	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
2014	119	158	286	433	11	11	14	19	32
2015	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
	110	151	224	302	12	12	11	12	35
2016	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
	111	149	217	339	12	13	14	17	29
2017	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
	83	130	220	303	13	11	17	17	25
2018	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
	102	129	252	333	13	11	16	18	31
2019. augusztus 31-ig	Határozatok száma				Ülések száma				Rendeletek száma
	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Ügyrendi	Humán	Pénzügyi	Testület	Testület
	51	78	127	170	7	7	10	11	13

A Polgármesteri Hivatal működésének szervezeti keretei

Az önkormányzati döntések előkészítését és végrehajtását a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal munkatársai végzik. Szervezete minimális változtatásokkal stabilan működött, új elemként jogi iroda kezdte meg működését, közvetlen jegyzői irányítással, melynek létszáma 2 és 1 fő között változott.

A szervezeti struktúra és a hivatalban dolgozók végzettsége, képzettsége, szakmai tapasztalata biztosítja a folyamatosan változó szakmai környezetnek való megfelelést.

Jelentős előrelépés történt az elektronikus ügyintézés irányába, annak minden előnyével és buktatójával. 2019-re az ASP alkalmazásával megváltozott a pénzügyi-gazdálkodási feladatok informatikai háttere, módosul az ügyiratkezelés és elektronikus levelezés, új rendszert kezdtünk használni az adóztatásban, valamint a hagyatéki eljárásban is.

A hivatal korösszetétele alapot teremt a dinamikus szakmai fejlődésre és biztosította, hogy a növekvő munkaterhet is magas színvonalon viseljék, illetve lássák el.

A képviselő-testület a törvényi kötelezettségeknek megfelelően minden év decemberében képet kapott a Polgármesteri Hivatal munkájáról és értékelte az elvégzett munkát.

Az önkormányzati feladatellátás tervezése és elemzése

Az önkormányzati feladatellátás egyes kiemelt területeire a képviselő-testület koncepciót készített, a **feladatok ellátásáról beszámolókat kér, elemzi és értékeli azokat. Ez a tervszerű és átgondolt munkavégzésnek és városfejlesztésnek elengedhetetlen feltétele, háttere. Az alábbi programokat, koncepciókat jogszabályi előírás alapján alkotta meg a képviselő-testület.**

Gaál Kálmán Gazdasági Program (171/2012. (IV. 24.) számú önkormányzati határozat)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában rögzítetteknek is megfelelően a képviselő-testület a 68/2011. (III. 29.) számú határozatával alkotta meg, majd 2012 áprilisában felülvizsgálta a „Középpontban a foglalkoztatás” mottójú, hosszú távú fejlesztési elképzeléseit tartalmazó gazdasági programját.

Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció (51/2008. (VII. 29.) KTT. számú határozat)

E koncepciót a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kellett elkészíteni. Ebben a településen élő, szociálisan rászoruló személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat kellett meghatározni. Képviselő-testületünk 2004-ben fogadta el e koncepciót, 2008. január 1-jén azonban a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás átvette az önkormányzattól a szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó intézményt, ezért ettől az időponttól a társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója az irányadó.

Kisújszállás Településfejlesztési Koncepciója (18/2000. (III. 6.) számú önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósítását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló dokumentum, amely a település jövőbeni fejlesztését alapozza meg.

Integrált Városfejlesztési Stratégia (5/2010. (I. 13.) számú önkormányzati határozat)

Az önkormányzat 2007-ben készítette el stratégiai szemléletű, megvalósítás-orientált tervezési dokumentumát, amely a középtávú városfejlesztési gondolkodást határozza meg. Olyan tervezési szemléletet jelenít meg, mely ötvözi a különböző szakpolitikai megközelítéseket (gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi célok megvalósítása), összefogja és egyezteteti az érintett partnerek céljait, elvárásait az önkormányzat városfejlesztésben meghatározó és döntéshozó szerepe mellett.

A dokumentumot a testület 2010. januárjában aktualizálta először.

Az önkormányzat 2015. novemberben felülvizsgálta az Integrált Városfejlesztési Stratégiát, amelyet a 270/2015. (XI. 26.) számú önkormányzati határozattal fogadott el.

Ez a dokumentum képezte az alapját a 2014-2020 uniós költségvetési ciklus fejlesztéseinek is, és a dokumentummal összhangban lévő pályázatok kaphattak támogatást.

Kisújszállás Város Településszerkezeti Terve (72/2012. (II. 28.) számú önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait.

Kisújszállás Város Helyi Építési Szabályzata (12/2012. (III. 5.) önkormányzati rendelet)

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján az önkormányzat településrendezési feladatát a Helyi Építési Szabályzat, valamint a Településrendezési Terv elkészítésével és elfogadásával látja el.

Vagyongazdálkodási Konceptió

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 9. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek eleget téve a 259/2012. (V. 29.) számú önkormányzati határozatával elfogadta a város vagyongazdálkodási koncepcióját. Ebben meghatározta az önkormányzati törzsvagyon és üzleti vagyon körét, azok működtetésére vonatkozó szabályokat. Az üzleti vagyon az önkormányzat hosszú távú fejlesztési céljait szolgálja, a hosszú távú vagyongazdálkodási terv elkülönítetten tartalmazza a mobilizálható vagyontárgyak, a felújítási vagyontárgyak és a hitelfedezetet képező vagyontárgyak körét.

Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptió (156/2014. (V. 27.) számú önkormányzati határozat)

E koncepció megalkotásával az volt a célja a Képviselő-testületnek, hogy elemezze a város közbiztonsági helyzetét, megfogalmazza a legjellemzőbb problémákat, meghatározza a bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek feladatait. Ez a koncepció e szervezetek együttműködésének fontosságát hangsúlyozza, valamint azt, hogy az ebben szerepet játszó szervezetek tudását, információit hogyan kell összehangolni.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (255/2013. (VI. 25.) számú önkormányzati határozat)

E programot az önkormányzat az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2013. évi CXXV. törvény alapján alkotta meg és fogadta el. A program elemzi a városban valamilyen szempontból hátrányos helyzetben lévők adatait, és megfogalmazza azokat az alapelveket és tevékenységeket, amelyekkel e csoportok esélyegyenlősége elősegíthető. Az esélyegyenlőségi program megléte 2013. július 1-jétől előfeltétele annak, hogy az önkormányzat európai uniós pályázatokon indulhasson. A program öt évre szól, felülvizsgálata kétévenként kötelező.

A helyi esélyegyenlőségi program további öt évre szóló felülvizsgálata megtörtént 2018-ban. Az önkormányzat a 308/2018. (XII. 20.) számú önkormányzati határozatával fogadta el a 2018-2022. évekre szóló helyi esélyegyenlőségi programot.

Kisújszállás Város Sportkonceptiója (97/2009 (IV. 23.) számú önkormányzati határozat)

A koncepciót a sportról szóló 2004. évi I. törvény 55.§ (1) bekezdés a) pontja alapján alkotta meg és fogadta el az önkormányzat. A program számba veszi a város sportinfrastrukturáját, sporttámogatási rendszerét és a lakosság egészségi állapotát, valamint ezek alapján meghatározza a városi sport, hangsúlyosan az infrastruktúra fejlesztési irányait.

Kisújszállás Város Egészségfejlesztési Terve (311/2009 (X. 27.) számú önkormányzati határozat)

Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében meghatározott egészségügyi ellátás, egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében végzett feladatainak megalapozása céljából alkotta meg az önkormányzat ezt a dokumentumot. A törvényi változások és a város egészségügyében bekövetkezett változások alapján 2013-ban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (4) bekezdése,

továbbá az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 153. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott egészségfejlesztési feladatok megalapozása céljából felülvizsgálta az önkormányzat a dokumentumot. Az egészségfejlesztési terv a lakosság teljes egészségi állapotát áttekintve határoz meg cselekvési és fejlesztési tervet, amely számos területre kiterjed, például: sport, kulturális rendezvények, étkeztetés.

Egyéb beszámolók, tájékoztatók

A képviselő-testület minden évben beszámolót vagy tájékoztatót kér a város működésének egyes, fontos területeiről (a foglalkoztatás helyzetéről, a város szociális ellátásáról, a bűnmegelőzésről és a közbiztonságról, a tanévzárásról és tanévkezdésről, társulások működéséről stb.). Az így kapott információk szükségesek ahhoz, hogy a város egészéről, a működés területeinek összefüggéseiről a képviselő-testület tájékozott legyen, ami alapfeltétel a megnyíló pályázati lehetőségek kihasználása, a pályázatok kidolgozása során is. Emellett természetesen az egyes témák elemzése és megtárgyalása során felszínre kerülhetnek olyan, aktuális problémák, amelyek megoldásáról döntés szükséges. Az egyes beszámolók megtárgyalásakor jellemző közös gondolkodás a problémák megoldásához elengedhetetlen.

A járási hivatalok működésének megkezdését követően a képviselő-testület évente tájékoztatót kapott a Hivatal valamelyik osztályának tevékenységéről, mely alapján összességében az a kép alakult ki, hogy 2015. és 2018. között a megismert munka elismerésre méltó.

Szociális és gyermekjóléti ellátás, gyermekvédelem

Önkormányzatunk az állami kiegészítő normatív támogatás igénybevétele érdekében 2008. január 1-jétől a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti ellátásokat a Karcagi Többcélú Kistérségi Társuláson keresztül biztosítja. Az intézmény vagyona továbbra is önkormányzatunké, akárcsak az intézmény bevételei és állami támogatása által nem fedezett kiadások önkormányzati kiegészítő támogatása. Az intézménnyel kapcsolatos fenntartói működtetői feladatok többségét a társulás és a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalközötti megállapodás értelmében a hivatal végzi.

Az alábbiakban arról adunk számot, hogy a városunkban kötelező és önként vállalt szociális ellátások biztosítása hogyan történt a 2015-19-es években.

Lényegesebb jogszabályi változások a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekjóléti ellátások területén:

2016. január 1-jétől a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. mellékletében a házi gondozók létszámát jelentős mértékben változtatták, 5 ellátottra vetítve kell 1 fő házi gondozó a korábbi 9 ellátottal ellentétben, ez természetesen értelmezhető az ellátottak napi normatív létszáma alapján, mert nem lenne életszerű, hogy az olyan ellátott is minden nap 1 főnek számítson, aki csak hetente egy, vagy két alkalommal veszi igénybe a szolgáltatást.

2016. január 1-jétől a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás területén jelentős változások következtek be, ekkortól a két szolgáltatás csak integráltan, települési szinten család- és gyermekjóléti szolgálatként üzemelhet, járási szinten pedig család- és gyermekjóléti központ néven. A közös hivatallal rendelkező települések esetén a hivatal székhelye szerinti település feladata a szolgáltatás biztosítása. Ez egy kétszintű rendszer, ahol a lakóhely-szintű minimumszolgáltatásokat a család- és gyermekjóléti szolgálatok látják el, a központok pedig a teljes járás területén a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységeket. E szolgáltatások szabályozása a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendeletről kikerült, és a részletszabályok a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló

15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben találhatóak. A létszám-előírás család- és gyermekjóléti szolgálat esetében 4000 fő lakosra 1 fő családsegítő, vagy ha az ellátotti létszám magasabb számított létszámot eredményez, akkor minden 25 ellátott családra 1 fő. A minimum létszám 1 fő. 3 családsegítő és a felett közülük vezetőt kell kinevezni. A család- és gyermekjóléti központ esetében 7000 fő járási lakosságszámra vetítve minimum 1 fő, de központonként minimum 3 fő az előírás, azzal, hogy minden 50 ellátott családra kell egy esetmenedzsernek lennie. 10 000 fő járási lakosságszámra ajánlott 1 fő szociális asszisztens, ami nem kötelező és a járásszékhelyek anyagi helyzete miatt nem valószínű, a korábban kötelező, most ajánlott kategóriába került, nem finanszírozott szociális asszisztensek átvétele. A szakmai létszám előírásokkal szemben a finanszírozott létszám a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 2. melléklet III/3. pontja alapján a család- és gyermekjóléti szolgálatoknál járásszékhely esetén 8000 lakosonként 1 főt, a többi önkormányzat esetében 5000 lakosonként 1 főt finanszíroz, de közös hivatalonként lakosságszámtól függetlenül minimum 1 főt. (A finanszírozás ezen elve nem változott 2016-2019 között.) A család- és gyermekjóléti központok esetében 9000 főt a települések számával kell korrigálni, ami a Karcagi Járás esetében 1,06 főre jön ki 9000 lakosonként az 5 település miatt. Továbbá a járás a fejlesztendő járások közé tartozik, ezért közel 2,2 fő plusz kiegészítő létszámra jogosult. Jól látható, hogy a finanszírozott létszám és az előírt szakmai létszám nincs összhangban. Megszűnt e feladatellátás társulási kiegészítő támogatása is 2016-ban. A változás a Karcagi Járásban a szakmai létszám csökkenésével járt, a védelembe vett gyermekek gondozása a járásszékhely kivételével helyismerettel nem rendelkező szakemberekhez került, akik a gyakorlatban a helyismerettel rendelkező család- és gyermekjóléti szolgálat erőteljes igénybevételével tudják a feladatot ellátni. Tekintettel a járás magas halmozottan hátrányos helyzetű lakosságszámára, a jelenlegi ellátási struktúra a jelenlegi létszámmal az e tevékenységet végzők túlterheléséhez vezet, ami már középtávon ellátatlanságot okozhat. A szakemberek idejének a nagy része konfliktuskezelésből áll, ami időigényes és korlátozza az egy ember által ellátható családok számát. Remélhetőleg a kormányzat részéről a közeljövőben megtörténik a rendszer finomítása, a valós igényekhez igazítása. Ennek első jelei, hogy mintaprogram kidolgozását jelentették be. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás a hátrányos helyzetű lakosság felemelkedésének az egyik kulcseleme az oktatás, képzés és a munkaerőpiacra visszatérést segítő szolgáltatások mellett. Mindhárom terület elengedhetetlen, ha egy rosszul működik, akkor a többi terület munkája hiábavaló.

A gyermekétkeztetés terén a finanszírozáson túl is jelentős változások következtek be. 2010-ben az ingyenes gyermekétkeztetést kiterjesztették például az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekekre. Később az óvodai és bölcsődei étkeztetés esetében az ingyenesség kiterjedt a három vagy több gyermeket nevelő családokra, 2015-ben pedig azokra a gyermekekre, akiknek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át. További változás, hogy az önkormányzat minden tanszünetben hétköznapi köteles gyermekétkeztetést biztosítani a jogosult és igényt jelző gyermekek számára.

A jogszabályváltozások egy dolgot 2011-hez képest nem érintettek, nem változott a kötelező feladatok köre sem a szociális, sem a gyermekjóléti ágazatban.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások*A személyes gondoskodást nyújtó kötelező szociális szolgáltatások*

Kötelező szociális ellátások	Az ellátás biztosításának módja		Megjegyzés
étkeztetés	Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ	Kálvin u. 9. és Vásár u. 3.	Napi 130-160 fő között mozog az étkezők száma az Idősek Klubjában étkezőkkel együtt
házi gondozás			Naponta 117 fő gondozható az engedély alapján
idősek nappali ellátása		Kálvin u. 13.	30 férőhely
pszichiátriai betegek nappali ellátása			15 férőhely
szenvedélybetegek nappali ellátása			10 férőhely
fogyatékosok nappali ellátása	Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ, Karcag, Püspökladányi út 33.		20 férőhely
hajléktalanok nappali ellátása	hiányzik		A probléma szociális alapellátás keretében kezelhető

Személyes gondoskodást nyújtó, önként vállalt szociális szolgáltatások

Önként vállalt szociális ellátás	Az ellátás biztosításának módja	Megjegyzés
idősek bentlakásos ellátása	Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Kp., Kisújszállás, Téglagyár u. 10.	120 férőhely; az intézmény ellátja az alapellátás szervezeti, gazdasági irányítását, biztosítja logisztikai háttérét és 300 adagos főzőkonyhát üzemeltet

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 65. § (7) bekezdése alapján 2013. július 1-jétől hatályos módosítása alapján állami feladattá vált.

Az egyes kormányrendeleteknek a szociális alapszolgáltatások finanszírozásával és a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekkel összefüggő módosításáról szóló 89/2013. (III. 28.) Korm. rendelete a *támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről* szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: *Tkr.*) jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra vonatkozó rendelkezéseit törölte, és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról szóló 316/2012. (XI. 13.) Korm. rendelet 2013. július 1-jétől hatályos 4/A. §-a alapján a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság feladata lett a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás 2013. július 1-jétől.

A „*Szociális alapellátások fejlesztése Kisújszálláson*” című, ÉAOP-4.1.3/A-11-2012-0080 kódszámú pályázatban a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezését az addig évente rendszeresen megjelenő finanszírozási befogadási pályázat finanszírozására és intézményi térítési díjbevételekre alapoztuk. A pályázat elnyerése óta nem jelent meg a szolgáltatás finanszírozására vonatkozó pályázat, illetve közel egy éves befogadási pályázat nélküli időszak után jelent meg a fent említett jogszabályváltozás.

A bizonytalan helyzetre tekintettel a jelzőkészülékeket nem szereztük be, majd 2013-ban elkezdtünk egyeztetni a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal, illetve a Nemzeti Szociális és Rehabilitációs

Hivatallal. Az egyeztetések során **2014 őszére vált egyértelművé, hogy nem tudjuk az elnyert forrásból a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást megszervezni.**

A pályázat sikere és a támogatás visszafizetésének elkerülése érdekében **megszerveztük a pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátását a Karcagi Járás teljes területére.** Az ellátás tárgyi feltételeihez engedték a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezésére elkülönített forrás közel harmadának felhasználását. Az ellátás megszervezése lehetséges a Kisújszállás, Kálvin u. 13. szám alatti idősek nappali ellátására használt épület nyugati szárnyában, így a 45 férőhelyes intézmény férőhelyei így alakultak:

- 30 fő idősek nappali ellátása,
- 15 fő pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- 10 fő szenvedélybetegek nappali ellátása.

Intézményi szinten ez egy fő szakmai létszámnövekedést is jelentett, azaz új álláshely jött létre.

A **Baptista Szeretetszolgálat Regionális Szociális Központ** Karcagi járás területén jelentős szociális alapellátási szolgáltatást szervezett meg, **Kenderesen 2012. január 1-jén átvették a korábban önkormányzati fenntartású intézményt** és innen kiindulva szervezték meg Kisújszálláson is a házi segítségnyújtást, szociális étkeztetést.

A Baptista Szeretetszolgálat Regionális Szociális Központ házi segítségnyújtás, időskorúak nappali ellátása és demens személyek nappali ellátása szociális szolgáltatások ellátási szerződéseinek felmondásáról szóló levelét 2015. augusztus végén vették kézhez az érintett önkormányzatok mint ellátásért felelősök.

A levélben hivatkoztak a Magyar Államkincstár végzésére, amely a fenti szolgáltatások esetében minden állami normatív támogatás folyósítását 2015. augusztus 6. napján felfüggesztette.

Kisújszálláson a házi segítségnyújtást 36 engedélyezett ellátotti létszámról 117-re kellett növelni, felvéve 10 fő házi gondozót, akik közül egy fő a szociális étkeztetést intézi. Kisújszálláson a Baptista Szeretetszolgálat másik szolgáltatója a szociális étkeztetés szolgáltatást megszervezte, így ezen szolgáltatást nem kellett átvenni.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatások megszervezése az alábbi struktúrában jött létre 2016. év elején:

- Karcagon a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ biztosítja a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatást a járás teljes területén, és a család- és gyermekjóléti szolgálatot Karcag Város 10,5 álláshelyen, amelyből 2016. március végén 9 volt betöltve. A jogszabályban előírt létszám 12 fő lenne.
- Kisújszálláson a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ biztosítja a család- és gyermekjóléti szolgálatot 3 fővel, amelyet egy fővel megerősített az intézmény a gyermekjóléti központ részére végzett tevékenység ellátása érdekében.

2012-2014 között a „Szociális alapellátások fejlesztése Kisújszálláson” pályázatból a Kisújszállás, Vásár u. 3. alatt egy 150 adagos szociális étkeztetést szolgáló melegítőkonyhát alakítottunk ki, a Kisújszállás, Kálvin u. 9. alatt a házi gondozói szolgálat, a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás épülete újult meg. Ezen épületek fejlesztése révén e szolgáltatások határozatlan idejű működési engedélyt szereztek. Beszereztünk egy 9 fős mikrobuszt. A Kisújszállás, Kálvin u. 13. szám alatti idősek klubját akadálymentesítettük. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra elnyert támogatást a feladat államosítása után nem tudták e célra felhasználni, így 2014-ben az idősek klubjának férőhelye 30 fő idősek nappali ellátására csökkent, de új ellátásként a teljes Karcagi járás területére megszervezték 15 férőhelyen a pszichiátriai betegek nappali ellátását és 10 férőhelyen szenvedélybetegek nappali ellátását.

2015-ben a „Kisújszállási szociális otthon energetikai korszerűsítése fotovoltaikus rendszer kiépítésével” projekt keretében a Kisújszállás, Téglagyár u. 10. szám alatti idősek otthonában 49,5 kW-os napelemes rendszer épült ki.

Az intézmény a 2008-as forráshiány miatt sikertelen pályázata után 2012-ben is pályázott az idősek bentlakásos ellátásának fejlesztésére, de ez forráshiány miatt ismét sikertelen lett és tartaléklistára került, amely a 2007-2013-as uniós ciklus zárásával megszűnt. A 2014-2020-as uniós ciklusban nem volt pályázati lehetőség az idősek bentlakásos ellátása tárgyi hiányosságainak megszüntetésére.

Az Önkormányzat mint tulajdonos a társulás, mint fenntartó hozzájárulásával 2016-ban pályázatot nyújtott be „Szociális Otthon energetikai megújítása” címmel, TOP-3.2.1-15-JN1-2016-00019 azonosító számon 191 899 086 Ft támogatásra két ellátási épület korszerűsítése érdekében, továbbá „A kisújszállási szociális alapellátás fejlesztése” címmel TOP-4.2.1.-15-JN1-2016-00017 azonosító számon 120 000 000 Ft támogatásra az idősek otthonát és a szociális alapellátást kiszolgáló főzőkonyha kiváltására.

A „Szociális Otthon energetikai megújítása” pályázat lényeges tartalmi elemei:

- A 36 férőhelyes „Új épület” oldalfal és födém hőszigetelése, a külső nyílászárók cseréje, napkollektor elhelyezése a kondenzációs gázkazános fűtés és a használati melegvíz előállítás segítésére, a meglévő világítórendszer cseréje LED-es világítási rendszer kialakításával, a bejárat akadálymentesítése és egy akadálymentes vizesblokk (WC és zuhanyzó) kialakítása.
- Az 53 férőhelyes, kétszintes, lapostetős „Pavilon” épület oldalfal és födém hőszigetelése, a külső nyílászárók cseréje, napkollektor elhelyezése a használati melegvíz előállítás segítésére, gázkazánok cseréje új kondenzációs gázkazánokra, a fűtési és használati melegvízrendszer részleges cseréje, fürdőszobák, folyosók teljes gépészeti felújítása és az ezzel járó építészeti helyreállítás, részleges akadálymentesítés, LED-es világítási rendszer kialakítása, az előírásoknak nem megfelelő elektromos rendszer cseréje. A pályázat tartalmazza ezen épület bővítését egy liftet, lépcsőházat és szintenként, nemenként akadálymentes WC-t és zuhanyzót tartalmazó résszel, továbbá szintenként egy három ponton megközelíthető káddal ellátott fürdőszobát. Az épületbővítést úgy alakította ki a tervező, hogy déli és nyugati irányban később két szinten bővíthető legyen egy új lakószárnyal, amelyet a végleges működési engedély megszerzéséhez szükséges megépíteni. Az energetikai pályázatból megépülő bővítmény szolgálhat az új épületszárnyhoz vezető nyaktagként, vagy annak részeként, azaz később a két épületrész egységes épületként fog működni közös lifttel. Az új épületszárny beruházási költségeit az energetikai pályázatból megvalósuló akadálymentes vizesblokkok, a lift és a lépcsőház már nem terheli.

Mindkét pályázat nyert. Kisújszállás Város Önkormányzata az európai uniós pályázaton felül a „Szociális Otthon energetikai megújítása” projekthez 69 651 119 Ft, a „A kisújszállási szociális alapellátás fejlesztése” című konyhaépítési projekthez 150 912 632 Ft többletforrást biztosított hitelfelvétellel. Mindkét projekt esetében a harmadik közbeszerzési eljárás zajlott le eredményesen, és sikerült kivitelezőt találni. 2018. november 6-án megtörtént a munkaterület átadása.

A két beruházás összköltsége 532 462 837 Ft.

A két nyertes projekt megvalósítását követően a tárgyi hiányosságok jelentősen csökkennek, de a szociális otthon továbbra sem fog megfelelni a tárgyi feltételeknek teljes körűen. Vártuk, hogy az Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP) keretében lesz pályázati lehetőség a tárgyi hiányosságok megszüntetésére egy új épületszárny építésével. Sajnos nem jelent meg e tárgyban pályázat, és tudomásunk szerint a 2014-2020-as uniós költségvetési ciklusban nem is várható. A tárgyi hiányosságok megszüntetésére hazai pályázatból, vagy a 2021-2027-es uniós költségvetési ciklusban lesz forrás.

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

A gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése, a városunk területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése szintén jogszabályban rögzített kötelező feladatunk. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint „*a települési önkormányzat ... biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében ... a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.*” **Bölcsődei ellátás** biztosítása szintén kötelező feladatunk.

E szolgáltatások városunkban a már említett kistérségi fenntartásban működő Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központban biztosítottak.

- **A gyermekjóléti szolgáltatást** a 2013-ban felújított, Kálvin u. 9. sz. alatt működő, 2016. január 1-jétől család- és gyermekjóléti szolgálat néven biztosítja a jogszabályi változásokban előírt módon a karcagi gyermekjóléti központtal együttműködve.
- **A bölcsődei ellátás** a Rákóczi u. 8-12. D épület alatti, 36 férőhelyes Városi Bölcsődében áll az ellátást igénylő kisújszállásiak rendelkezésére. Magas a várólistán lévők száma, nő az igény a bölcsődei ellátásra.
- **A gyermekek napközbeni ellátása** hároméves korig a bölcsődében, majd a helyi óvodában és iskolákban napközi ellátás révén biztosított. Nyári időszakban az iskolák maguk oldják meg – a szülői igények alapján – a napközi ellátást. Az igénylőknek pályázati támogatás esetén megszervezzük a nyári étkeztetést.
- **A gyermekek átmeneti gondozása bentlakásos ellátással** a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Gyermekek Átmeneti Otthonában biztosított, mely 12 férőhelyen működik Kunmadarason, a Kunhegyesi út 27. szám alatt. Változás, hogy a 2014-ben kiadott működési engedély már határozatlan idejű, 12 főre engedélyezett a járás területére, amelynek erejéig befogadható a gyermek otthontalanná vált szüleje is 3 főig. Az ellátási terület szűkült, korábban járáson kívüli települések is beletartoztak.

A gyermekjóléti szolgálat és a bölcsőde 2013. december 31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezett, mára – egyrészt a felújításnak, másrészt a személyi feltételek biztosításának köszönhetően – határozatlan időre szóló működési engedélyük van.

2014-ig volt lehetőség a bölcsődei férőhelyek feletti létszám felvételére. Az új szabályzás miatt az intézmény 2015-ben fokozatosan lecsökkentette a beiratkozottak számát az engedélyben szereplő 36 főre, így a 2015. év végére 6 fős várólista alakult ki. Ez a várólista 2016-ban 7 főre, 2017-ben 11 főre, 2018-ban 13 főre növekedett.

Folyamatosan próbálunk új bölcsőde építésére pályázni. 2016-ban sikertelen volt a pályázatunk. 2019-ben új, 52 férőhelyes bölcsőde építésére nyújtottunk be európai uniós pályázatot, amelynek az elbírálása 2019. őszén várható.

Gyermek- és ifjúságvédelem

Gyermekeink egyre több veszélynek vannak kitéve. A nyugodt családi háttér, az otthon biztonsága sajnos nem minden gyermeknek adatik meg, így ők érzelmileg labilissá, befolyásolhatóvá válnak, és könnyen környezetük áldozatai lesznek. Ennek elkerülése érdekében fontosnak tartottuk és tartjuk azt, hogy a gyermekvédelemben aktív szerepet vállaljunk, és ebbe minél több felelős szervezetet bevonjunk. Ezért kezdeményeztük a gyermekvédelmi jelzőrendszer mellett gyermekvédelmi kerekasztal létrehozását, melynek tagjai az óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelősök, a bölcsőde képviselője, a gyermekjóléti szolgálat munkatársai, a gyermekorvosok, a védőnők, a városi polgárőrség önkéntesei, a helyi rendőrség képviselői és a gyámhatóság tagjai.

Települési esélyegyenlőségi tervet, valamint **bűnmegelőzési koncepciót** készítettünk, amelyekben újragondoltuk a gyermekvédelem feladatait is. A jelenleg leghatékonyabb együttműködést a **Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum** működtetése jelenti (ld. a Közrend... c. részt). Azt látjuk,

hogy a helyi, a város rendjében szerepet betöltő szervezetek, valamint az iskolák és a civil szervezetek egyaránt érzik a kiskorúak biztonsága iránti felelősségüket. Ezért is bízunk abban, hogy a közöttük meglévő együttműködés eredményeként Kisújszálláson minél kevesebb gyermek válik áldozattá.

A gyermekek védelmét a számukra szervezett **szabadidős elfoglaltságok** is szolgálják, hiszen így jelentősen csökken az esélye annak, hogy belesodródna olyan közösségekbe, amelyek veszélyt jelentenek számukra. Ilyen megfontolásból is **támogatta képviselő-testületünk minden évben a helyi köznevelési intézmények tanulói számára szervezett kulturális, szabadidős rendezvényeket, a sportegyesületek utánpótlás-nevelését, a civil szervezetek gyermekek számára is nyitott rendezvényeit.** A Művelődési Központ és Könyvtár szintén számos programot kínál gyermekeknek, fiataloknak egyaránt (gyermeknap, koncertek, pályázatok, vetélkedők stb.). Megtartottuk azon kezdeményezésünket is, hogy minden tanév végén oklevéllel és ajándékkal ismerjük el a legkiválóbb tanulmányi és sporteredményeket elért diákok teljesítményeit. Továbbra is folytattuk annak hagyományát, hogy pályázati úton támogatást nyújtunk a **nyári táborok** megszervezéséhez, ennek pályázati rendszerét úgy módosítottuk, hogy az elbírálás során nagyobb hangsúlyt kapjon az a tábor, amelyben magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

A Képviselő-testület 2015. február 26-ai ülésén megalkotta a szociális és gyermekvédelmi támogatásokról szóló rendeletét, amely 2015. március 1-jén lépett hatályba, egyesítve a szociális és gyermekvédelmi ellátás helyi lehetőségeit. A hatályos önkormányzati rendelet megfelelő alapot teremtett a jogszerű munkavégzéshez, támogatta a hatékony feladatellátást. 2018. évben a jövedelemhatárok felülvizsgálata és a támogatási összegek emelése történt meg.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek létszámadatai tárgyév december 31. napján:

2014.

	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19 évesnél idősebb	összesen
Gyermekek száma	264	373	139	48	824
Ebből: tartós beteg, súlyosan fogyatékos	1	9	2		12

2015.

	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19 évesnél idősebb	összesen
Gyermekek száma	223	334	119	38	714
Ebből: tartós beteg, súlyosan fogyatékos	1	3	4		8

2016.

	0-6 éves	7-14 éves	15-18 éves	19 évesnél idősebb	összesen
Gyermekek száma	184	276	112	26	598
Ebből: tartós beteg, súlyosan fogyatékos	1	2	2		5

2017.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
Gyermekek száma	58	71	238	108	14	489
Ebből: tartós beteg, súlyosan fogyatékos		3	7	2		12

2018.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
Gyermekek száma	61	75	187	100	28	451
Ebből: tartós beteg, súlyosan fogyatékos	1		2	2		5

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek és fiatal felnőttek létszámában megfigyelhető csökkenés mögött feltételezhetően az áll, hogy az elmúlt évek során több alkalommal került sor minimálbér emelésre, illetve a családok élnek a gyermekek után igénybe vehető családi adókedvezménnyel. A családokban nőtt az egy főre eső jövedelem, miközben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához meghatározott jövedelemhatár évek óta nagyon alacsony. (2018-ig családban nevelkedő gyermekek esetében 37 050 Ft, gyermekét egyedül nevelő szülő, más törvényes képviselő esetében, tartós beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében, valamint fiatal felnőtt esetében 39 900 Ft volt. Az egy főre eső jövedelem határa jelenleg 38 475 Ft és 41 325 Ft.)

**Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámadatai tárgyév december 31-én
(jegyző általi megállapítás):**

2014.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
hátrányos helyzetű	2	15	45	20	11	93
halmozottan hátrányos helyzetű	26	31	107	47	19	230

2015.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
hátrányos helyzetű	4	7	13	14	0	38
halmozottan hátrányos helyzetű	11	30	109	46	16	212

2016.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
hátrányos helyzetű	9	17	50	25	5	106
halmozottan hátrányos helyzetű	2	17	58	33	7	117

2017.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
hátrányos helyzetű	24	30	83	35	10	182
halmozottan hátrányos helyzetű	9	9	50	23	3	94

2018.

	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 évesnél idősebb	összesen
hátrányos helyzetű	25	38	96	36	10	205
halmozottan hátrányos helyzetű	3	6	18	12	5	44

Az elmúlt években a városban élő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámában ingadozás figyelhető meg. Ennek oka az lehet, hogy 2013. óta a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása kérelemre történik. A kérelem a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság igénylésével egyidejűleg nyújtható be. Előfordul, hogy a kérelmezők az egyik évben kérik a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának vizsgálatát, a következő évben viszont már nem. Sok esetben az is megfigyelhető, hogy a kérelmezők annak ellenére nem kérik a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának vizsgálatát, hogy a feltételeknek egyébként megfelelnének.

A Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ szakmailag önálló szervezeti egységeként végzi munkáját a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a 2013-ban birtokba vett átépített, ügyfélbarát épületben fogadta a város lakóit. A pályázat megvalósítása jól tükrözi, hogy a város önkormányzata fontosnak tartja a felnőtt- és gyermekkorú lakossággal való törődést, a problémáikkal való foglalkozást.

A családlátogatásokat a munkatársak a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központtal közösen végzik.

Éves forgalom alakulása	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
A felekkel történt találkozások	2 223 fő	7 301 fő	5 594 fő	3 364 fő

Gondozási adatok:

	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év
<u>Alapellátás:</u>				
- gyerek:	103 fő	108 fő	62 fő	52 fő
- család:	62	57	33	25
<u>Védelembe vétel:</u>				
- gyerek:	47 fő	28 fő	50 fő	45 fő
- család:	16	13	19	16
<u>Átmeneti nevelés:</u>				
- gyerek:	38 fő	50 fő	44 fő	42 fő
- család:	15	18	16	14
<u>Összesen:</u>				
- gyerek:	190 fő	186 fő	97 fő	139 fő
- család:	95	88	68	55
<u>Átmeneti nevelésből kikerült:</u>				
- gyerek:				
nagykorúság miatt	2	4	6	3
eredményes hazagondozás:	1	1	0	0
családbafogadás:	3	5	6	0
- család:				

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkája szempontjából az elmúlt évek jellemzői voltak a gondozott kiskorúak, családok tekintetében:

- növekedett a bonyolult, összetett problémájú ügyek száma,
- az egy családban jelentkező problémák száma növekedett,
- a problémamegoldás időben elhúzódik,
- több a krízishelyzet,
- a többszörösen hátrányos helyzetben lévő családok száma emelkedik.

A Képviselő-testület által 2019. márciusban elfogadott beszámolóban megfogalmazásra került, hogy a gyermekvédelmi rendszer további fejlesztése az alapellátás erősítésével valósítható meg. Továbbra is szükség lenne az ellátott és veszélyeztetett gyermekek létszámához igazodó számú, magasan képzett, megbecsült szakember alkalmazására, az intézményrendszer tagjainak erősebb, hatékonyabb együttműködésére. Az önkormányzat reziliencia vizsgálatának első változatában feltárt problémák megoldásához szükség van a szociális és gyermekvédelmi rendszer működtetésének átfogó felülvizsgálatára, a 2016. évi átszervezés tapasztalatainak szakmai értékelésére. A beszámoló megküldésre került a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére.

Dr. Kásler Miklós emberi erőforrások miniszteréhez 2019. április 4-én kezdeményezéssel fordult Kecze István polgármester úr, hogy a miniszter támogassa a szociális és gyermekvédelmi ágazatban dolgozók méltó anyagi megbecsülése törvényi kereteinek kialakítását.

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Kisújszállás Város Önkormányzata a 43/2016. (II. 25.) számú önkormányzati határozatával létrehozta a **Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot** (továbbiakban: KEF) a kábítószer terjesztés és fogyasztás megelőzése, visszaszorítása és kezelése érdekében.

A KEF munkájába Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által részvételre felkért szervezetek:

- Kisújszállási Polgármesteri Hivatal
- Karcag Városi Rendőrkapitányság
- Karcag Városi Rendőrkapitányság Kisújszállási Rendőrőrs
- Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület
- MórícZs Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola és Általános Iskola
- Illéssy Sándor Baptista Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola
- Kossuth Lajos Baptista Általános Iskola és Kollégium
- Baptista Szeretetszolgálat Kisújszállási Óvodája
- JNSZM Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat
- JNSZM Kormányhivatal Karcagi Járási Hivatala
- Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ
- Kumánia Gyógyfürdő Kft. Védőnői Szolgálat
- Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár
- Kisújszállási Sport Egyesület
- Kisújszállási Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A KEF munkájában irányadók a jelenleg hatályos 80/2013. (X. 16.) „Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020” elnevezésű országgyűlési határozatban foglaltak. A KEF ennek szellemében látta el feladatait.

Megvalósult tevékenységek:

A 2015. szeptember és 2016. március 31. között zajló kábítószer-prevenációs projekt keretében **két alkalommal élménypedagógiai foglalkozást tartottunk kábítószer-fogyasztás által veszélyeztetett fiataloknak**, valamint a „Szülők iskolája” című előadássorozat keretében próbáltunk segítséget nyújtani a szülőknek olyan szülői modell és családi légkör kialakításában, mely védetté teszi a gyermekeket a drogokkal szemben.

„A zene összeköt” – drogprevenációs rendezvény

2017. május 18-án a Karcagi Rendőrkapitánysággal, valamint a Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesülettel együttműködve zenés drogprevenációs előadást szerveztek a békéscsabai Kemény Gítráklub közreműködésével. A Kisújszállási Vigadó Kulturális Központban megtartott rendezvényen a város középiskoláiból és általános iskoláiból, valamint a város lakásotthonaiból mintegy 180 diák és 15 pedagógus vett részt. Fekete András rendőr főtörzszászlós, a Karcagi Rendőrkapitányság iskolai bűnmegelőzési tanácsadója tartott prevenációs előadást.

Kidolgozásra került az „Iskolai eljárásrend kidolgozása droghasználat észlelése esetén” című útmutató.

A KEF 2017. évben három ülést tartott. Időpontok: 2017. január 26., 2017. március 09., 2017. június 15.

A médiával való együttműködés keretében a Kisújszállási Művelődési Központ és Könyvtár által üzemeltetett TV **KISÚJ magazin**műsort készített és adott műsorba, melyben bemutattuk a KEF tevékenységét a Nemzeti Drogellenes Stratégia konkrét célterületei mentén.

A magazinműsor témái voltak:

- egészségfejlesztés, drogmegelőzés,
- kezelés, ellátás, felépülés,
- kínálatcsökkentés.

2018. szeptember 28-án ismét zenés drogprevenciós előadást szerveztek a békéscsabai Kemény Gitárklub közreműködésével.

A Biztonságos szórakozóhely program folytatása: a „Biztonságos szórakozóhely” cím viselésére a rendőrséggel kötött megállapodást az éjszaka nyitva tartó szórakozóhelyek tulajdonosai írták alá, a programhoz folyamatosan lehet csatlakozni.

A KEF munkájának, együttműködésnek köszönhetően a város drogproblémái stagnálást mutatnak.

Egészségügyi ellátás

Az egészségügyi ellátás elmúlt öt évére vonatkozóan a következő három fő tendenciát fogalmazhatjuk meg.

Az alapellátás és egyes szakellátások biztosítottak voltak.

Önkormányzatunk számára az alapellátások működtetése kötelező feladat, aminek a következők szerint teszünk eleget: 6 felnőtt háziorvosi körzet, 2016. február 28-áig 2 gyermekorvosi körzet, 2016. március 1-jétől 1 gyermekorvosi körzet, 2 vegyes fogorvosi körzet, védőnői szolgálat (4 körzeti és 1 iskolavédőnővel, 1 betöltetlen körzettel), 4 iskola-egészségügyi körzet és a központi háziorvosi ügyeleti ellátás. Az iskolaorvosi körzetek száma 2014-ben 5-re emelkedett, mert a Kádas György Általános Iskolát is el kell látni.

2015. január 22-én elhunyt dr. Molnár István gyermekorvos. A házastárs, utána az egyenesági leszármazottak a halált követő 1 éven belül értékesíthették a praxist. Egy év elteltével a praxis, mint tulajdonjog megszűnt, az tovább nem értékesíthető, ekkor nyílt meg az önkormányzat számára az önálló döntés lehetősége.

2015 február és 2016 január között a doktor úr özvegyének az önkormányzat segítségével sem sikerült értékesíteni a körzetet, jelképes áron sem. Egyetlen érdeklődő volt a körzetre, az akkor aktuális 700 kártyás létszám kapcsán megjegyezte, hogy neki majdnem kétszer annyi van jelenleg is, és a túl alacsony létszám miatt nem érdekelte a körzet.

Az orvoskeresés során szembesült az önkormányzat azzal, hogy óriási a gyermekorvos-hiány, továbbá azzal, hogy a 14 év alatti kisújszállási lakosság szám egy körzetre túl sok, két körzetre túl kevés. Dr. Molnár István volt az egyetlen háziorvos, aki nem akart vállalkozóvá válni, őt nem érdekelte, hogy kicsi a praxis létszáma, és emiatt a többi orvoshoz képest lényegesen kevesebb jövedelme van. A halálakor 762 fő volt a körzetben, abból csak 602 fő volt 14 év alatti. 2015. év végéig ez a létszám is jelentős mértékben lecsökkent, amelyet tovább súlyosbított az egy éven túli helyettesítéskor alkalmazandó finanszírozás-csökkentés.

A dr. Molnár István körzetének kicsi mérete miatt egyértelművé vált, hogy nem fogunk orvost találni. Egyetlen megoldási lehetőség maradt: a helyettesítéssel leginkább érintett dr. Bozó Erzsébettel tárgyalásokat folytattunk. Két lehetőséget ajánlottunk fel:

- a II. gyermek háziorvosi körzet megtartását, amelynek ellátja a helyettesítését a beérkező finanszírozás keretén belül,
- a II. gyermek háziorvosi körzet megszüntetését.

A doktornő hosszú ideig gondolkodott, végül a körzet megszüntetését választotta, és elkezdte javasolni a 14-18 év közötti gyermekek szüleinek, hogy válasszanak felnőtt háziorvost.

Az önkormányzat a doktornő kérésének megfelelően a kérdés vizsgálatában illetékes Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet támogató véleményével megszüntette a II. gyermek háziorvosi körzetet.

A város alacsony 14 év alatti gyermeklakosságszáma és új körzet létesítése esetén a kisújszállási gyermekkörzet tulajdonosának fizetendő kártérítés miatt nem lehetséges újra gyermek háziorvosi körzetet létrehozni és oda gyermekorvost találni.

Természetesen, ha a város népességszáma jelentős növekedésnek indulna a jövőben, és nőne a gyermeklétszám, akkor ez a helyzet megváltozhat. Az önkormányzat minden tőle telhetőt megtesz a népességcsökkenés megállítására és a fiatalok helyben tartására. A helyben maradó fiataloknak európai uniós forrásból pénzbeli és képzési támogatást nyújtunk. Hamarosan elkészül a Rákóczi u. 16. szám alatti társasház felújítása, ahol 3 bútorozott lakásban és 8 bútorozott férőhelyen segítjük a fiatalok önállósodását két éven át igényelhető ingyenes lakhatással.

Önkormányzatunk biztosította és biztosítja a folyamatos sürgősségi alapellátást. A háziorvosok és gyermekorvosok hétfőtől csütörtökig 8.00–16.00 óra között, pénteken 8.00–12.00 óra között készenlétben vannak. A készenléti időszakon kívül központi ügyeleti ellátás működik, amelyet önkormányzatunk a Kisújszállás, Kenderes, Ecsefalva Mikrotérségi Központi Orvosi Ügyeleti Társulás útján biztosít.

Az ügyeleti közbeszerzés alapján 2020. január 31-éig tart a jelenlegi szolgáltató feladat ellátása, ezért már 2019. szeptemberben elkezdtük az új szolgáltató kiválasztására irányuló közbeszerzés előkészítését.

Városunkban a következő szakellátások működnek 64 szakorvosi, és 70 nem szakorvosi óra kapacitással (zárójelben az OEP-finanszírozott óraszám): *szakorvosi ellátások*: belgyógyászat (5), szülész-nőgyógyászat (15), szemészet (5), fizioterápia (30), képalkotó eljárások (UH 9), *nem szakorvosi ellátások*: laboratórium (30), fizioterápia (40).

Jelentős változás, hogy 2016-ban a képalkotó eljárások (UH) óraszám 9 órától 7 órára csökkent, és elindult 2 órában az ortopédia szakorvosi ellátás.

A Kumánia Gyógy- és Strandfürdőben 2013 decemberétől a fentiekén túl árhoz nyújtott OEP-támogatással igénybe vehetők fürdőgyógyászati ellátások is. 2014-ben a gyógyúszással ezen szolgáltatások köre 10-re bővült.

Az önkormányzat jelentős fejlesztést hajtott végre a háziorvosi ellátás feltételeinek javítása érdekében.

2016-ban hazai támogatásból és önerő biztosításával az akkor Rákóczi u. 8. szám alatti (jelenleg Rákóczi u. 8-12. B épület) rendelő felújítása megvalósult. Az épület nyílászáróit hőszigetelt nyílászárókra cseréltük, az épület álmennyezetet és az álmennyezet felett mennyezet hőszigetelést kapott. Az épületben egy kondenzációs gázkazánról és egy folyadékhűtőről működő fan-coil rendszert építettünk ki a rendelők, várók fűtésére, hűtésére, a mosdókban és többi helyiségben radiátoros fűtési rendszer épült ki, továbbá az alacsony melegvíz fogyasztáshoz illeszkedő elektromos bojleres használati melegvízrendszer.

A továbbiakban fontos feladat a lakosság körében, a betegségek megelőzése érdekében javítani az egészségnevelő, felvilágosító munkát, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik részére. Ennek részleteit, lehetőségeit az önkormányzat egészségnevelési tervében fejtettük ki.

Köznevelés

A közoktatásban a 2010-14-es ciklusban (2012-ben) olyan nagy súlyú döntést hozott a képviselő-testület, amely évtizedekre más alapokra helyezte a városban folyó köznevelési ellátást. Az önkormányzat teret adott más, baptista és református egyházi fenntartóknak, bízva abban, hogy biztonságosabb lesz az intézmények működtetése, és – kimondva-kimondatlanul – a felnövekvő gyermekek személyiségük fejlődéséhez az eddigieknél erősebb humánus értékrendet kapnak alapul tanulmányaik végzése során.

A gazdasági program jelen értékelési időszaka során a helyi köznevelési feladatellátásban szerepet vállaló fenntartók, velük együtt intézmények több alkalommal módosították munkájuk szervezeti kereteit. A baptista egyházi fenntartó Nagykun Baptista Oktatási Központ létrehozásával összevonta a Kossuth- és az Illéssy-iskola irányítását, működtetését, az iskolák pedig tagintézményi keretek között látják el köznevelési feladataikat. A Kossuth-iskolában a jelen tanévtől kezdve gimnáziumi oktatás is indult. A református egyházi fenntartó 2018 szeptemberére egyházi óvodát szervezett, felmenő rendszerben, ami ez esetben azt jelenti, hogy a tavaly indított első csoport a régi kiscsoportnak felel meg. Az egyház a 2019-es nevelési évre óvodát is épített a volt Munkácsy iskolaépület átalakításával és bővítésével. Az alábbiakban felvázoljuk, milyen szervezeti keretekben működnek városunkban a köznevelési intézmények.

A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy fenntartásában működő intézmények:

Nagykun Baptista Oktatási Központ

Általános Iskola, Középiskola és Kollégium

(rövidített neve: Nagykun Baptista Oktatási Központ)

Kisújszállás, Rákóczi u. 1.

Nagykun Baptista Oktatási Központ

Általános Iskola, Középiskola és Kollégium

Kossuth Lajos Általános Iskola és Kollégium Tagintézménye

Kisújszállás, Rákóczi u. 1.

Nagykun Baptista Oktatási Központ

Általános Iskola, Középiskola és Kollégium

Illéssy Sándor Szakgimnázium és Szakközépiskola Tagintézménye

Kisújszállás, Arany János utca 1/A

Baptista Szeretetszolgálat Kisújszállási Óvodája

Kisújszállás, Ifjúság u. 2.

Baptista Alapfokú Művészeti Iskola

Kisújszállás, Rákóczi u. 3.

A Kisújszállási Református Egyházközség fenntartásában működő intézmény:

Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium,

Szakgimnázium, Általános Iskola és Óvoda

(rövidített neve: Móricz Zs. Ref. Kollégium)

Kisújszállás, Széchenyi u. 4., 3.

Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium,

Szakgimnázium, Általános Iskola és Óvoda

Arany János Általános Iskola tagintézménye

Kisújszállás, Széchenyi u. 4. és 1., Szabadság tér 2.

Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium,
Szakgimnázium, Általános Iskola és Óvoda
kollégiumi tagintézménye
Kisújszállás, Széchenyi u. 3.

Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium,
Szakgimnázium, Általános Iskola és Óvoda
Kisharang Óvoda tagintézménye
Kisújszállás, Vásár u. 24.

A Karcagi Tankerületi Központ fenntartásában működő intézmény:

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kádas György Óvoda, Általános Iskola, Egységes
Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény, Kollégium és Gyermekotthon**
Kisújszállás, Bajcsy-Zsilinszky utca 37.

Az intézmények egyházi fenntartásba adása óta eltelt nyolc év meggyőzött bennünket arról, hogy alapvetően érdemes volt más fenntartókkal megosztani a helyi köznevelés feladatait. Beigazolódott, hogy az egyházi fenntartók gondossággal, lelkiismeretességgel működtetik az óvodákat, iskolákat, kollégiumokat. Sikertült új forrásokat hozni ezeknek az intézményeknek a működtetésébe. Az új forrásokat a fenntartók részben a számukra átadott épületek állagmegóvására, fejlesztésére fordították, részben pedig saját beruházásokba kezdtek, gondoljunk például az Ó-Arany iskolaépület tetőzetére szerelt napelemekre.

Kölcsönösen fontosnak tartjuk a három fél együttműködését. Az önkormányzat részéről rendszeresen kezdeményeztünk egyeztetéseket a közös feladatainkról, ezek többnyire kulturális rendezvények előkészítése, ünnepeinkről szóló megemlékezések voltak, és reményeink szerint lesznek ezután is. Folytattuk a nyári táborok pályázati úton történő támogatását, erre a célra évente 800 ezer Ft-ot biztosítottunk.

Folytattuk a kiváló eredményeket elért diákok és felkészítő tanáraik munkájának elismerését is, azonban szakítottunk ennek hagyományával. Erre azért került sor, mert egyre inkább parttalanná vált az elismerések szinte véget nem érő adományozása. 2019-ben a felnőtteknek a Vigadóban, a diákoknak az évfázókön adtuk át az ajándékokat, így nem kellett mindenkinek mindenkit végighallgatnia. A felnőttek ezúttal egy színelőadást is láthattak a Vigadóban.

Foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Több tényező eredményeként 2014-ben a munkanélküliek aránya városunkban 5% alá csökkent, ez az elmúlt évek legkedvezőbb mutatószáma a foglalkoztatásban.

Maximálisan kihasználtuk a közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségeket, az alábbiak szerint:

Év	Létszám (fő)	Programok
2014	898	Startmunka mintaprogramok: 239 fő Hagyományos közfoglalkoztatás: 239 fő Téli közfoglalkoztatás: 80 fő Áthúzódo program: 327 fő (téli átmeneti program, képzéssel) Kulturális közfoglalkoztatás: 13 fő

2015	458	Startmunka mintaprogramok: 84 fő Hagyományos közfoglalkoztatás: 216 fő Téli közfoglalkoztatás: 80 fő Képzéssel kombinált program: 32 fő Áthúzódo program: 22 fő és 15 fő Kulturális közfoglalkoztatás: 9 fő
2016	414	Startmunka mintaprogramok: 197 fő Hagyományos közfoglalkoztatás: 55 fő Képzéssel kombinált program: 32 fő és 28 fő Áthúzódo program: 42 fő és 51 fő Kulturális közfoglalkoztatás: 9 fő
2017	297	Startmunka mintaprogramok: 130 fő Hagyományos közfoglalkoztatás: 41 fő Képzéssel kombinált program: 20 fő és 18 fő Áthúzódo program: 55 fő és 28 fő Kulturális közfoglalkoztatás: 5 fő
2018	281	Startmunka mintaprogramok: 114 fő Hagyományos közfoglalkoztatás: 40 fő és 33 fő Képzéssel kombinált program: 10 fő Áthúzódo program: 41 fő, 18 fő és 20 fő Kulturális közfoglalkoztatás: 5 fő
2019	152	Szociális jellegű program: 90 fő Mezőgazdasági program: 5 fő Hagyományos program: 24 fő Áthúzódo program: 33 fő

Arra törekedtünk, hogy **megőrizzük a munkahelyeket**, lehetőség szerint minél kevesebb álláshely megszüntetésére kerüljön sor. Ennek keretében a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. átvette a város korábbi emblemikus temetkezési vállalkozását, amelyet virágbolt nyitásával támogatott. A cég e mellett elvállalta az egyházi temetők üzemeltetési feladatait az egyházközségekkel kötött szerződés alapján. A cég dolgozói létszáma 4 fővel növekedett.

A Baptista Szeretetszolgálat házi segítségnyújtás szolgáltatásának átvételekor 2015-ben 10 munkahely megőrzését segítettük elő.

Projektjeink révén **mi is létesítettünk új munkahelyeket**. A pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása 1 fő munkahelyteremtést eredményezett. A Vigadó Kulturális Központ megépítését követően 1 új karbantartói, 1 új közművelődési álláshely létesült, továbbá a bowling-büfé és a kávézó is 3-4 fős munkahelyteremtéssel járt. A régi piacsor üzlethelyiségei is benépesültek a felújítást követően, így sokan önfoglalkoztatóvá válhattak.

Fejlesztéseinkkel, vonzóbb városkép kialakításával igyekeztünk **kedvező lehetőségeket teremteni vállalkozások létrejöttéhez vagy a meglévők erősödésének**. A régi piacsor üzlethelyiségeit rendbe tettük, a Kálvin parkban új kávézó nyílt, a Vigadó kávézó helyiségének bérbeadásával és a büfé, bowlingpálya egység önkormányzati-magán vegyes tulajdonú üzemeltetése révén további munkahelyek jöhetnek létre. a Vigadó vendéglátó jellegű szolgáltatásait vállalkozóknak fogjuk bérbe adni. Amennyiben a közbeszerzéseken nem kisújszállási vállalkozók kapnak megbízást, alvállalkozóként a nyertes cégek figyelmébe ajánljuk a helyi vállalkozásokat. A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő szolgáltatásai, valamint a városi szabadidős és kulturális rendezvények egy része idegenforgalmi vonzerőt jelent, ami kedvez a vendéglátás, a szálláshely-szolgáltatás és a kereskedelem számára is.

Kerestük és a továbbiakban is **keressük azon cégekkel, vállalkozásokkal a kapcsolatot, amelyek megtelepednének városunkban**. A Türr István Képző és Kutatóközpont regionális székhelye városunkban lesz, 20-25 főnek adva munkalehetőséget. E témában már hosszabb ideje egyeztetéseket folytattunk. Előmozdítottuk két szociális szövetkezet létrejöttét, amelyek, reméljük, hosszabb távon megerősödnek. Támogatásuk számunkra tapasztalatszerzést is jelentett, hiszen várhatóan a közeljövőben

a szövetkezetek megalakítása lesz az egyik munkalehetőség, különösen a mezőgazdasági szektorban. Az egyik szövetkezetnek tagja az önkormányzat is.

Több tényező eredményeként 2014-ben a munkanélküliek aránya városunkban 5% alá csökkent, ez az elmúlt évek legkedvezőbb mutatószáma a foglalkoztatásban.

A 2014-ben indított mezőgazdasági közmunkaprogram keretében jelenleg 3 db, összesen 792 m² alapterületű hidegfólia sátorban és 6000 m² szabadföldön intenzív öntözéses zöldségtermesztést végzünk. A megtermelt zöldségeket a közétkeztetésben, a Szociális Gondozási Központ konyháján használjuk fel. További 2161 m² területen 2017-ben gyümölcsfákat ültettünk, melyek még nem fordultak termőre. A programban évente 5 fő közfoglalkoztatott dolgozik.

A startmunka programokban végzett munkák a következők voltak: belvízelvezetés, illegális hulladéklerakók felszámolása, mezőgazdasági földutak rendbetétele, közutak javítása, zöldségtermesztés, betonlap- és zsálukő gyártása, ingatlanok felújítása, kerítés építése.

A hagyományos programokban köztisztasági és parkgondozási feladatok, hó- és síkosságmentesítés, önkormányzati tulajdonú épületek karbantartása, festése, mázolása, takarítása, udvarának rendezése, önkormányzati tulajdonú buszmegállók festése, javítása, környezetének rendbetétele, egyéb szociális kisegítő feladatok ellátása történt.

Megvalósult képzések: alapkompentencia fejlesztése képzés, házi betegápoló, egészségőr, roma közösségfejlesztő, védelmi célú erdősávok, energiaerdők telepítője, fenntartója, kisépkezelő, építőipari ismeretek fejlesztése képzés, települési szolgáltató, gyermek- és ifjúsági felügyelő, segédmezőgazdász, térburkoló, raktáros, építő- és anyagmozgatógép kezelő, betonozó, konyhai kisegítő, savanyító, textiltermék összeállító képzés.

A közfoglalkoztatási programok végrehajtóira **évente egyre több adminisztrációs teher** hárult (a **Központosított Illetményszámfejtő Rendszer (KIRA)**, a **Közfoglalkoztatási Támogatások Keretrendszer (KTK)** webes alkalmazás használata. A **részletes jelenléti ív és munkanapló vezetése**. A mezőgazdasági tevékenység folytatása miatt **FELIR azonosító** használatával minden évben május 31-ig **adóbevallás** teljesítése. A megtermelt javakkal kapcsolatban **önköltség számítási szabályzat alkalmazása**).

A programokba elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek kerülhettek, további szűkítés volt a 25 év feletti korhatár, valamint a képzéssel kombinált programnál a legfeljebb 8 általános iskolai végzettség. 2018. évtől a közfoglalkoztatásban dolgozók bármikor kiközvetítésre kerülhettek az elsődleges munkaerőpiacra. A szakképzettséggel rendelkezők bevonásával kapcsolatos korlát az utóbbi két évben a programok feltöltésénél nehézséget jelentett.

Megállapítható, hogy a pályázati létszámok évről évre fokozatosan csökkentek. Az egyes munkaerőpiaci intézkedésekről szóló 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározat tartalmazza a közfoglalkoztatás átalakítását érintő lépéseket. A Kormány célja, hogy a közfoglalkoztatásból fokozatosan az elsődleges munkaerőpiac felé terelje azokat az álláskeresőket és közfoglalkoztatottakat, akik iskolai végzettségüknek és szakképzettségüknek köszönhetően képesek ott elhelyezkedni.

Közrend, közbiztonság, bűnmegelőzés

A város közbiztonságának javítása sokszereplős feladat. Az önkormányzat is részese és aktív elősegítője annak, hogy Kisújszálláson a lakosok objektív biztonsága és szubjektív biztonságérzete egyaránt megnyugtató legyen. Más megközelítésben: hatékonyan működjenek és együttműködjenek azok a szervezetek, amelyeknek hivatalból ez a feladatuk, és ennek nyomán a lakosok biztonságban érezzék magukat és értékeiket. E területen eredményes munkáról számolhatunk be.

Az önkormányzat többféle módon látott és lát el közbiztonságot javító feladatokat. Működteti a mezőőri szolgálatot és a közterület-felügyeletet, javítja működési feltételeiket, mindemellett koordináló feladatot is ellát a város más, hasonló tevékenységet (is) végző szervezetei között. **E koordináló szerepnek három fontos eleme van:**

- a város Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója,
- az operatív jellegű Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum működtetése,
- a képviselő-testület elé kerülő évenkénti beszámoló a város közbiztonságáról és közrendjéről, a bűnözés városi helyzetéről.

Mindezeket az alábbiakban mutatjuk be.

Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepció

E koncepciót az önkormányzat a 156/2014. (V. 27.) számú határozatával fogadta el. Megalkotásával az volt a célja, hogy elemezze a város közbiztonsági helyzetét, megfogalmazza a legjellemzőbb problémákat, meghatározza a bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek feladatait. Ez a koncepció e szervezetek együttműködésének fontosságát hangsúlyozza, valamint azt, hogy az ebben szerepet játszó szervezetek tudását, információit hogyan célszerű összehangolni.

Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum

A Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórumot a 62/2013. (II. 15.) számú önkormányzati határozatával hozta létre a képviselő-testület. Tagjai a polgármester, a jegyző, a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztályának vezetője, a rendőrség, az önkormányzati tűzoltóság, a polgárőrség, a mezőőrség, a közterület-felügyelet képviselői, valamint az őket érintő ügyekben a meghívottak. A fórum munkájáról a képviselő-testület negyedévente beszámolót kap, melynek eredményeként erősödött a szervezetek működése fölötti önkormányzati, lakossági kontroll. Az eredmények ismeretében a lakossági fórumok résztvevői elismerésüket fejezték ki a város jó közbiztonságáért.

Mezei őrszolgálat

Az 5 fős mezőőri szolgálat a város külterületi részeinek, a termőföldeknek, a szántóföldek, gyepek, legelők, zártkertek és ezek alkatrészeinek, felszereléseinek védelmét, vagyonvédelmét látja el, egyben figyelemmel kíséri a környezet-, a tűz-, és a munkavédelmi szabályok betartását, valamint figyelmet fordít a tanyán élőkre is. A mezőőrök közvetlen kapcsolatot építettek ki a földtulajdonosokkal, földhasználókkal, rendszeresen járják a területüket gyalogosan vagy gépjárművel. Jó kapcsolatot építettek ki olyan társszervekkel, mint a rendőrség, a polgárőrség és a vadásztársaságok. Ezekkel a szervezetekkel összefogva igyekeznek hatékonyan részt vállalni a település bűnmegelőzési feladataiból. Munkájuk megkönnyítése és hatékonyabbá tétele érdekében 2011 januárjában egy TOYOTA HILUX típusú szolgálati gépkocsit vásárolt számukra az önkormányzat. A mezőőrség munkáját széleskörű elismerés övezi. Ennek legrangosabb elismerése, hogy 2014-ben elnyerték a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendészeti és Közbiztonsági Díjat.

Közterület-felügyelet

A közterület-felügyelet a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalon belül az Igazgatási Osztály vezetőjének közvetlen irányításával, csoportként működik. Feladatai közé tartozik a város közterületi rendjének megóvása, az erre irányuló jogsértő cselekmények megelőzése, megszüntetése, továbbá a közterületen folytatott, engedélyhez kötött tevékenységek szabályszerűségének ellenőrzése. A közterület-felügyelők munkájukat mindig a hatályos központi és önkormányzati jogszabályok alapján látják el, szorosan együttműködve a rendőrség és a mezei őrszolgálat munkatársaival. Ők látják el a városban folyamatosan bővülő, jelenleg 52 kamerából álló térfigyelő rendszer felügyeletét.

Jelzőrendszer

A hatékony bűnmegelőzési észlelő- és jelzőrendszer elemeként működik a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ, mely kiterjedt kapcsolatrendszerén keresztül az esetek korai szakaszában képes felismerni a kialakuló kritikus élethelyzeteket. Alkalmas arra, hogy a megelőzés időszakában jelezzen az intézkedésre jogosult hatóságoknak. A megelőzés és a sikeres jelzőrendszer működtetése érdekében szorosan együttműködik a gyámhivatallal, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatallal, a rendőrséggel mint intézkedni jogosult szervekkel, valamint a nemzetiségi önkormányzattal, civil szervezetekkel, amelyek a veszélyeztetett csoportokról behatóbb ismeretekkel rendelkeznek. A prevenciós programok kiemelt színterei az oktatási, nevelési intézmények, kapcsolatot tartanak az ifjúság- és gyermekvédelmi felelősökkel.

Kommunikáció, helyi média, térfigyelő rendszer fejlesztése

A lakosság és ezzel együtt a közvélemény tájékoztatását többféle infokommunikációs eszközzel szolgáljuk. Idetartozik a TV Kisúj, a Kisbíró című hírlevél, a városi honlap, a Piaci Hírmondó, a hirdetőtáblák, plakátok és meghívók. Véleményünk szerint ezek jól kiegészítik egymást. 2019-ben nagyobb teret nyert a lakosokkal zajló facebook kapcsolatba történő belépés, és a korrekt, tárgyilagos „jelenlétünk”, válaszadásunk, különösen akkor, amikor az önkormányzati munkáról nemegyszer fals információkkal találkozunk. Többben megköszönték már a tárgyyszerű kiegészítéseinket, de vannak ellenkező példák is.

Az önkormányzat kommunikációs rendszerében új lehetőségként jelent meg a Kisújszállás Önkormányzat című applikáció. Benne rendszeresen közlünk információkat, így szervezzük azt, hogy minél többen legyenek résztvevői, használói ennek az applikációnak. Az önkormányzat ez év nyarán eredményesen szerepelt a Wifi4EU pályázaton, amelyet az infokommunikációs eszközökre és térfigyelő kamerákra tervezünk fordítani.

Igyekszünk kihasználni a közösségi háló adta lehetőségeket is az információk lakossághoz történő eljuttatása érdekében.

Az önkormányzati kommunikációs eszközök természetesen a közbiztonság érdekében is használhatók. Tekintettel arra, hogy városunkban számos helyen működik térfigyelő kamera, a rendbontókról gyakran készülnek felvételek. Ezeket a rendőrséggel való együttműködésben hamar hasznosítani lehet, amire már nem egyszer volt is jó példa.

Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület

A polgárőr egyesületek önszerveződésű bűnmegelőzési, a közrend, a közbiztonság védelmét szolgáló pártsemleges társadalmi szervezetek. Kisújszálláson 1986-ban alakult meg a polgárőrség. Azért említjük meg e helyen, mert feladatát az önkormányzattal, a rendőrséggel, közterület-felügyelettel, a mezőőri szolgálattal együttműködve látja el, az önkormányzat számít munkájukra kiemelten a közrend, közbiztonság, a bűnmegelőzés és a gyermekvédelem területén. A kisújszállási szervezet együttműködő partner a helyi közbiztonság megteremtésében; szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésére utaló információk átadásával segítik a rendőrség munkáját. Emellett a városban megtartott rendezvények biztosításában is részt vesznek. 2014-ben az önkormányzat velük együtt sikerrel pályázott az Országos Polgárőr Szövetséghez a „**Polgárőr Város**” cím elnyerésére. Az önkormányzati joggyakorlatok keretében a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Belügyminisztérium által közösen meghirdetett pályázaton vettünk részt 2017-ben. „Kertünk és kuckónk” címen benyújtott pályázatunk 3. helyezést ért el, így 500 000 Ft támogatásban részesült a polgárőrség.

A közrend, közbiztonság eredményeiről számokban

Kisújszállás városban 2018-ban nem csak az elmúlt 9 év, hanem az elmúlt 30 év legalacsonyabb bűncselekményszámát regisztrálták. Ez a bűncselekményszám 37%-a volt a 2012-ben regisztrált

értéknek. A közterületen elkövetett bűncselekmények száma is jelentősen csökkent, 22%-a volt a 2017. évben regisztrált bűncselekményeknek. Van az úgynevezett 14 kiemelten kezelt bűncselekmény, amik a lakosság szubjektív biztonságérzetét a leginkább veszélyeztetik. Amíg 2012-ben 342 ilyen jogsértést regisztráltak, addig 2018. évben 24%-a volt ez a típusú jogsértés, ami a városban fölmerült. A 14 kiemelt bűncselekményből jó pár meg sem valósult Kisújszálláson. Továbbra is a lopás az, ami a legnagyobb arányban jelen volt. 52 lopás történt, ami 21%-a a 2012-ben regisztrált 250 lopásnak. A lakásbetörések száma szintén jelentősen csökkent. A 2012. évi adatokhoz képest 18% volt a lakásbetörések száma.

A bűnüldöző munkáról elmondható, nem csak az elmúlt 10 évben, de az elmúlt 30 évben is a legeredményesebb nyomozati eredményességét érte el a kapitányság, mely 73%-os felderítési arányt jelent. A közterületen elkövetett bűncselekmények nyomozáseredményességi mutatója 83,5% volt. A 14 kiemelten kezelt bűncselekmény nyomozáseredményességi mutatóját is magas szinten sikerült tartani.

A tulajdon elleni szabálysértések azok, amik a lakosság biztonságérzetét veszélyeztetik, ez is csökkenő tendenciát mutat. A legalacsonyabb számot regisztrálták 2018-ban. Jelentősen csökkent a személyi sérüléssel járó közlekedési balesetek száma, 51%-kal történt kevesebb személyi sérüléssel járó baleset, mint 2017-ben. Csökkent a súlyos, és a könnyű sérüléssel járó közlekedési balesetek száma, kivéve a halálos kimenetelű baleseteket a 2017. évi 2-ről 3-ra nőtt ez a szám.

A közbiztonság ilyen szintű javulása nem csak a résztvevő szervezeteknek, hanem a lakosság együttműködésének, aktív részvételének és bűnmegelőzést segítő magatartásának is köszönhető.

Ivóvíz-szolgáltatás, szennyvízkezelés, belvízelvezetés

E területek mindegyikén nagy horderejű változások történtek a most záruló önkormányzati ciklusban. Az előző évek munkájának köszönhetően, a felújításoknak és a tervszerű karbantartásoknak hála a belvíz megszűnt probléma lenni a városban, az ivóvíz-szolgáltatás és a szennyvízkezelés pedig kikerült az önkormányzati feladatellátásból.

Az ivóvíz- és szennyvízszolgáltatást 2013. június 1-jétől az önkormányzat helyett más szolgáltató, a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. végzi.

Erre a vízvédelem, benne az ivóvíz minőségének védelme, a fenntartható fejlődés, valamint a fogyasztóvédelem érdekében tett törvényi szabályozás miatt került sor. A víziközművekről szóló törvény (2011. évi CCIX. törvény) olyan szigorú feltételekhez kötötte ettől az időponttól a vízszolgáltatást, amelyeknek nemcsak a kisújszállási, hanem az ország településeinek döntő többsége sem tudott megfelelni. Arra ösztönözték ezzel az önkormányzatokat, hogy nagyobb, elsősorban állami szervezetekkel együttműködve szervezzék meg a vízszolgáltatást. Mi ebben a helyzetben a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.-ben találtunk partnerre. A megkötött megállapodás értelmében a víziközművagyon – így például a vízmű központi telephelye, a szennyvíztisztító, a vezetékek stb. – az önkormányzat, így a város tulajdonában maradnak.

A víztorony burkolata rendszeresen felvált. Az önkormányzat kereste a forrást a burkolat teljes cseréjére. 2018-ban vis maior pályázaton nyertünk a teljes költséghez képest kisebb támogatást, amelyet felhasználva nagyrészt önerőből 2019. szeptember végére megvalósítjuk a cserét. A víztorony rendszeresen felváltó burkolata részben a Belügyminisztérium által nyújtott támogatásból, nagyobb részt önkormányzati forrásból megújult, így a folyamatosan problémát okozó, az ott közlekedőket, illetve árusítókat veszélyeztető helyzet megszűnt, a hosszútávú megoldás 2019-ben valósult meg.

Az Északi ipartelep fejlesztése keretében 2019-ben új ivóvízhálózat épült ki a Malom utcától a szennyvíztisztító telepig, tűzcsapokkal, és a geodéziai viszonyok miatt új nyomott rendszerű szennyvízhálózattal. Az ott működő és a betelepülő vállalkozások számára ez szociális víz- és szociális szennyvíz ellátást és egy alap oltóvízszükségletet biztosít, így lényegesen csökkentve a jövőbeni vállalkozói beruházási költségeket.

Számos kisebb ivóvíz- és szennyvízszakasz bővülés is volt:

- A Malom utca, Dózsa György utca kereszteződéstől az új étolaj üzemig ivóvíz és szennyvíz hálózati szakasz épült ki önkormányzati és beruházói finanszírozásból. A tulajdonosa az önkormányzat, üzemeltetője a TRV Zrt.
- A Malom utca, Vásár utca kereszteződésénél egy új üzemcsarnok épült, amelyhez ivóvíz és szennyvíz-hálózati szakasz épült ki 100%-ban beruházói forrásból, amelyet a beruházó átadott tulajdonba és üzemeltetésre.
- A vasútállomáshoz új ivó- és tűzivíz-vezeték épült ki a Baross utcán 100%-ban állami beruházásból. A tulajdonosa az önkormányzat, üzemeltetője a TRV Zrt.

Az ivóvízminőség miatt az önkormányzat a TRV Zrt. közreműködésével palackozott vízzel látja el Márialaka külterületi lakott hely lakosságát. Az önkormányzat 2017-ben pályázott Márialakán egy új kút fűrésására, víztisztítómű kiépítésére és ivóvízhálózat létesítésére. A pályázat nyertességéről 2019. augusztus 29-én érkezett hír. A projekt várhatóan 2020-ban valósulhat meg. Jelentős kockázatot jelent a kútfűrés. Amennyiben a kút tervezett mélységében a vártnál magasabb lesz az arzéntartalom, akkor a projekt gazdaságosan nem megvalósítható. Amennyiben a kút vize megfelelő lesz, akkor Márialakának egészséges ivóvize lesz.

Megvalósult a belvív-elvezetés a városban

A 2009-2014 között megújított belvízelvezető rendszer fenntartása jelentette a fő feladatot a 2014-2019 közötti időszakban. Jelenleg az önkormányzat a belvízelvezető rendszer üzemeltetője, a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. egyes üzemeltetési feladatokat lát el, köztük az átemelő műtárgyak teljes körű üzemeltetését.

A 2014-2017 közötti időszakban néhány utcában volt lehetőség folytatni a belvízelvezető rendszer kiépítését, mert magas volt a közmunkaprogramban részt vevők létszáma és több, nehéz fizikai munkavégzésre alkalmas személy is volt köztük.

A Deák F. u. nyugati részén rézsű-suvadás következett be. 2016-ban sikeres vis maior pályázatot nyújtottunk be, és még abban az évben az érintett belvízelvezető szakasz teljes burkolása megtörtént a szükséges statikai megerősítésekkel együtt.

Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás területén két irányban történtek változások. 2016. április 1-től az NHKV Zrt. vette át a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft-től a számlázás és a finanszírozáshoz szükséges forrásbiztosítás feladatát. Meg kell állapítanunk, hogy az átalakítás jelentős finanszírozási hiányt eredményezett a közszolgáltatást nyújtó önkormányzati cégnél, ezért 2019. április 1-től a feladatellátást az állami tulajdonú NHSZ TISZA Nonprofit Kft. mint az önkormányzatunk tulajdonrészesevel működő gazdasági társaság vette át. A szolgáltatás színvonala megtartásának érdekében jelentős erőfeszítést tett az önkormányzat vezetése és a Polgármesteri Hivatal, így annak színvonala nem csökkent jelentősen, és reményeink szerint néhány éven belül ismét eléri a szolgáltatóváltás előtti minőséget.

A lakosság ugyanakkor jelentősen hozzájárult a hulladékgazdálkodás eredményeinek javulásához, kiemelkedő a szelektíven gyűjtött hulladék aránya. Ugyanakkor meg kell emlékeznünk arról is, hogy különösen az alacsonyabb jövedelemmel rendelkezők – de az egyébként nem rászorulóknak is – jelentős környezetszennyezés felelősei, amikor műanyagot, nedves fát és egyéb, az egészségre káros égéstermékkel produkáló anyagokat használnak fűtési célra. A Polgármesteri Hivatal a törvény szigorát igyekszik igénybevenni, együttműködve a Karcagi Járási Hivatallal, a levegőszennyezés megállítására. Ugyanígy az illegálisan elhelyezett hulladékok felszámolása, megelőzése érdekében is minden eszközt igénybe veszünk, részben a Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum résztvevőivel, részben a Karcagi Járási Hivatallal együttműködve.

Amit a „Települési Környezetért” cím elnyeréséhez bemutattunk

Energiatakarékosság, megújuló energiaforrások hasznosítása

A természeti környezet védelme részének tekintjük a megújuló energiaforrások hasznosítását.

Kisújszálláson erre már több irányban tettünk lépéseket, gondolunk itt **a termálvíz hő- és a termálvízből felszabaduló gázenergia, a nap-, újabban pedig a biogáz** hasznosítására. Nagy lehetőségeket látunk városunk számára e területeken nemcsak az energiaköltségek csökkentése miatt, hanem egyes, megújuló energiaforrásokból nyert, ún. zöldenergia értékesítésében és ezzel összefüggésben munkahelyteremtésben.

A termálvíz hőjét hasznosítjuk a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia fűtési rendszerében, használati melegvíz előállításához, továbbá az Ifjúsági Szálláshely és faházainak (padló) fűtésében.

A **napenergia** hasznosítására 2014 előtt is több megoldás született városunkban. A Nyár u. 7. sz. alatti Gyermekorvosi Rendelő tetőzetére két napkollektort szereltünk fel, melyek a napenergia révén az épület használati melegvizének előállításában, valamint a fűtésében jelentenek érdemi segítséget, illetve megtakarítást. Ugyanez mondható el a Vásár u. 3. sz. alatti melegítőkonyha épületéről is, amelyre szintén napkollektorokat szereltünk. Bár nem önkormányzati beruházásban valósult meg, mégis itt említjük meg a Móricz Zsigmond Református Kollégium pályázati támogatással megvalósuló projektjét, aminek eredményeként négy – az intézmény használatában lévő – iskolai épületre került összesen 383 napelem (Kálvin u. 3. – 94 db, Arany J. u. 1. – 45 db, Széchenyi u. 4. – 204 db, Dózsa Gy. u. 4. – 40 db). A 2014-es év második felében a napelemek termelte elektromos áramot az intézmény már hasznosítani tudta, ezzel jelentős, évente több millió forintos megtakarítást értek el a villamosenergiában.

Az önkormányzat 2016. márciusban fogadta el a 75/2016. (III. 31.) számú önkormányzati határozatot, amely Kisújszállás Város Fenntartható Energia Akcióterve. Az akciótervben szereplő célok közül sok célt sikerült elérni. **Az önkormányzat energetikai beruházásai:**

2015-ben közvilágítás-korszerűsítést hajtott végre, amellyel sikerült a kiadásokat megfelelni. Maga az energiafelhasználás 547 000 kW-ról 224 000 kW-ra csökkent, amelyet az állomás előtti tér és a Szajol-Püspökladány projekt keretében felújított három vasúti átjáróból kettő új lámpatestjének a fogyasztása 240 000 kW óra körüli értékre módosított. (Az északi ipartelep fejlesztése révén is kis mértékben növekedni fog a közvilágítás fogyasztása.)

2015-ben háztartási méretű napelemes kiserőmű épült a szociális otthonban (49,5 kW), amely évente közel 55 000 kW áramot termel.

2019-ben a Vigadó tetejére háztartási méretű napelemes kiserőmű épült (50 kW). A megtermelt áram mennyiségéről 2020-ra lesznek éves tapasztalatok.

2019-ben a városháza energetikai felújítása révén háztartási méretű napelemes kiserőmű épült ki (38 kW), a padlástérben fűdémszigetelés épült ki, és a nyílászárókat hőszigeteltre cserélték a műemléki előírások figyelembevételével. Továbbá a nyílászáró-cserék és a fűdémszigeteléssel megtakarított hőmennyiséggel sikerült ellátni a rendőrséget is, ahol a konvektoros rendszert megszüntették. A megtermelt áram mennyiségéről 2020-ra lesznek éves tapasztalatok.

2019-ben, szeptember 30-áig fog befejeződni a szociális otthon Pavilon és Új épület energetikai felújítása. A „Szociális Otthon energetikai megújítása” pályázat nagy része energetikai korszerűsítésre irányul. A pályázat tartalmazza az 53 férőhelyes, kétszintes, lapostetős „Pavilon” épület bővítését egy lifttel, lépcsőházzal és szintenként, nemenként akadálymentes WC-t és zuhanyzót tartalmazó résszel, továbbá szintenként egy három ponton megközelíthető káddal ellátott fürdőszobát. Az épület-bővítést úgy alakította ki a tervező, hogy déli és nyugati irányban később két szinten bővíthető legyen egy új lakoszárnyal, amelyet a végleges működési engedély megszerzéséhez szükséges megépíteni. Az

energetikai pályázatból megépülő bővítmény szolgálhat az új épületszárnyhoz vezető nyaktagként, vagy annak részeként, azaz később a két épületrész egységes épületként fog működni közös lifttel. Az új épületszárny beruházási költségeit az energetikai pályázatból megvalósuló akadálymentes vizesblokkok, a lift és a lépcsőház már nem terheli. A Pavilon épület új fűtésrendszert, új kondenzációs gázkazánt, napkollektoros használati melegvízrendszert, LED-es világítást, hőszigetelést, korszerű nyílászárókat kapott. Az Új épület napkollektoros rendszert, LED-es világítást, hőszigetelést, korszerű nyílászárókat kapott.

2019 őszére fejeződik be a kiserőgázhasznosítás a Kumánia Gyógyfürdőben. 79 kW napelemet és egy 65 kW-os mikrogázturbinás erőművet épít az önkormányzat, amely rugalmasan bővíthető később, és a termálvízzel feljövő metángázt elégetve áramot és hőt termel. A hőt télen az épülettömbben lévő egészségügyi és gyermekjóléti létesítmények fűtésére használjuk, nyáron a gyógyfürdő hűtési költségeinek a csökkentésére. A kiserőmű különlegessége, hogy szigetüzemben működik, azaz kizárólag az ingatlanon belüli fogyasztásra termel, nem táplál ki a hálózatba és áramszünet esetén is képes a létesítmény energiaigényének jelentős részét biztosítani.

Az önkormányzat igyekszik elősegíteni az energetikai befektetések megvalósulását is

2018-ban és 2019-ben az önkormányzat ingatlanbérbeadással és területeladással segítette a kiserőmű kategóriájú (51 - 499 kW közötti teljesítményű) naperőművek építését. 1 db erőmű az Ecsegi út mentén, a gypmesteri telep mellett már felépült. 1 db erőmű építését 2019. szeptember 2-án kezdték el a Déli temető keleti szomszédságában.

Remélhetőleg 2020-2021 évben fog az Ecsegi út mentén lévő rekultivált hulladéklerakó körüli területen 100 db naperőmű épülni és egy új közcélú trafóállomás, összesen 46 800 kW beépített teljesítménnyel. A naperőművek az engedélyekkel rendelkeznek, de a trafóállomás építése miatt bizonytalan a megvalósulás ideje.

Együtt a lakossággal, civil szervezetekkel – szemléletváltozás

Az eddigiekben utaltunk arra, hogy a helyi lakosok kedvezően fogadták a városvezetésnek a tisztább környezet érdekében tett kezdeményezéseit. Ehhez civil közösségeik révén szervezeten is csatlakoztak. Ennek jó példáit emeljük ki az alábbiakban.

A helyi Munkás **Horgász Egyesület**, a **Petőfi Vadásztársaság** és a **Városvédő és -Szépítő Egyesület** – a három szervezetre utaló **HO-VA-VÁR** címmel – **minden év tavaszán szemétygyűjtő akciót** szervez. Ilyenkor a város határában elszórt szemetet gyűjtik össze. Az akcióban mindig partnerek az iskolák is, diákjaikkal. Az önkormányzat a szemet elszállításában nyújt segítséget.

2013-ban városunk is csatlakozott az országos **TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért elnevezésű** akcióhoz, Kisújszálláson volt az egyik országos, központi nyitó rendezvény, melyen dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter köszöntötte a résztvevőket. A nap során az önkéntesek, felnőttek és gyerekek – közel háromezren – kilenc csoportban gyűjtötték a szemetet a város több pontján, elsősorban a külterületeken és a városszéli részeken. Kétszáz zsáknyi, tömegében pedig több mint két tonna szeméttől mentesítették néhány óra alatt a várost. Önkormányzatunk a szervezési feladatokban vállalt szerepet.

Városunkban már több mint két évtizede **minden év nyarán városszépítő táborba** hívja a Városvédő és -Szépítő Egyesület a kisújszállási általános iskolás gyermekeket. Ilyenkor a város közterületein, parkokban, buszvárókban, kulturális létesítményekben végeznek sokféle környezetszépítő munkát. E tábor egyre népszerűbb, az elmúlt években 70-80 körül alakul a résztvevők száma. Az önkormányzat anyagi segítséget nyújt a táborokhoz.

Nyolcadik éve, hogy az önkormányzat meghirdette „A virágos Magyarországért” mozgalomhoz csatlakozva „A virágos Kisújszállásért” című pályázatot. Ennek során évente közel húsz kisújszállási

kertészkedő mutatja be a legszebb virágait. A nyár folyamán többször felkeressük őket, lefotózzuk virágaikat, majd az értékeléskor ajándékkal köszönjük meg részvételüket. 2019-ben ismét elnyertük a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat által adományozható „Települési Környezetért” címet, ezúttal a Virágos Kisújszállásért című pályázatunkkal. 2013-ban csatlakoztunk „**A legszebb konyhakertek**” országos mozgalomhoz is. A környezetvédő, -szépítő kezdeményezésekről rendszeresen **tájékoztatjuk a város lakosságát.**

Parlagfűirtás, parkfelújítás

Kisújszállás a fák városa – hallottuk az utóbbi években többször. Az önkormányzat fontos törekvése **a városon belüli zöld területek megőrzése, ápolása, gyarapítása.** A parkfelújítás a Süsü játszótér megépítésével és az Erzsébet királyné liget faállományának megújításával folytatódott.

Az önkormányzat fontos törekvése **a városon belüli zöld területek megőrzése, ápolása, gyarapítása.** Ennek kiemelt területe jelenleg a több mint százéves Erzsébet királyné liget felújítása, amelynek megvalósításához a „Zöld város” projektben uniós pályázati támogatást nyertünk. A 220 db facsemete elültetésére 2019. tavaszán került sor.

A „Kisújszállás, a zöld város” projekt keretében megújult az Erzsébet királyné liget faállománya. A kivágandó fák kisebb része betegség okán került kijelölésre, túlnyomóan nagyobbik része a fák kiöregedése, ill. a túl sűrű telepítések miatt lett betervezve. A kivágott faállomány helyére az Alföldre jellemző tölgy-kőris-szil ligeterdő növénytakarulás természetes állomány alkotó fajait ültettük. A telepítés módja a ligetes megjelenést segíti elő.

A lakosság egy részének nálunk is sok panaszt okoz az allergén parlagfű. A mezőőrök figyelik, merre van városunkban is ebből a növényből, és irtásokra szükség szerint felhívják a kertekkel rendelkezőket.

Magyarország Kormánya különösen nagy hangsúlyt fektet a parlagfű elleni védekezésre, a parlagfű fertőzőtség-visszaszorítására és a megelőzésre, ezért 2013 óta a Belügyminisztérium a közfoglalkoztatási programok keretén belül évente 4 kaszálási időpontot jelöl ki. A közfoglalkoztatási programok keretében történő parlagfű elleni védekezéssel kapcsolatban a kaszálási ütemeket követően beszámolót küldünk az elvégzett tevékenységről a Karcagi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya részére.

Az irtást lehetőség szerint kapálással, nagyobb összefüggő terület esetén kaszálással végezzük. A mezőőrök és a közterület-felügyelők folyamatosan figyelemmel kísérik a parlagfűvel szennyezetségi mértékét, és szükség esetén parlagfűmentesítési ütemen kívüli időszakban is megteszük a szükséges intézkedéseket.

A folyamatos irtást 2 fő, az ütemek időszakában történő irtást szükség szerint 4-8 fő közfoglalkoztatott végzi.

Természeti értékeink védelme

Bár képviselő-testületünk fontosnak tartja a városunkban és annak határában meglévő számos természeti értékünket, és kezdeményezte is ezek helyi védelem alá helyezését, még sok tennivalónk van ezen a téren. Eredmény ugyanakkor, hogy elkészült egy erről szóló szakmai tanulmány, mely megalapozta egyes természeti értékek helyi védelem alá helyezését. Ezekről a Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei című részben írtunk. Hozzátezzük azonban, hogy egy korábbi döntés szerint városunkban természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű és védelemre érdemes területek a következők: Gyalpár-Csordajárás, Gyalpár (Borsos-hodály környéke), Varjasi erdő és tisztásai, Csivag-ér, Igarió laponyag vagy Daku-hegyes, Gyalpári erdő, Erzsébet királyné liget, „Pap-gátja” – Kosár gát, Déli temető régi „magja”, Zsidó (izraelita) temető, Marjalaka telep. Ezek a területek jelentős növény- és állattani, földtani, tájképi és kultúrtörténeti értéket jelentenek városunkban.

Közművelődés, kultúra, kiadványok

Az önkormányzatnak a helyi közművelődés területén végzett tevékenységében – a 2014-19-es időszakra vonatkozóan az alábbi erővonalat láthatjuk:

- az önkormányzati közművelődési, közgyűjteményi feladatellátásában megvalósított szervezeti átalakítás utáni eredményes működést,
- az önkormányzat közművelődést támogató és koordináló szerepét a „Kisújszállás a Nagykunság kulturális fővárosa” vállalt cím jegyében,
- a folyamatosan frissülő információk iránti igényt,
- a turisztikai fejlesztési lehetőségek feltérképezését (turisztikai stratégia).

Szervezeti átalakítás után a közművelődésben

A gazdálkodás szempontjából nehéz 2013-as évben a költségvetést megalapozó döntések sorában több olyan döntést hoztunk, amelyek az önkormányzati működési kiadásokat csökkentették. A kényszerű költségcsökkentési intézkedések közé tartozott az is, hogy 2013. március 1-jével a közművelődési feladatokat és a nyilvános könyvtári ellátást egy szervezeti egységbe vontuk. Az átszervezések szempontjából azonban nem érzékelhetünk költségcsökkenést, mert ez időszak alatt új intézményi telephely, azaz székhely, a Vigadó is megkezdte működését (ez többletköltséget jelent, hiszen a Vigadóval – önkormányzati viszonylatban – egy „nagy” fogyasztó lépett be az önkormányzati energiafelhasználók táborába.) A két átfogó feladat – a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődés – ellátásához az önkormányzatnak jelenleg a normatív állami hozzájáruláson túl évente további 54.974.000 Ft-ot kell még a költségekhez hozzátennie. Itt említjük meg, hogy 2019 óta az intézmény pénzügyi feladatait a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal látja el. Az önkormányzat jelenleg 12,5 álláshelyet biztosít az összevont intézmény működéséhez. További önkormányzati kulturális kiadásokra (pl. Városnapok, fesztiválok) az éves rendezvénytervben határoz meg kereteket az önkormányzat.

Közművelődést támogató és koordináló szerep a „Kisújszállás, a Nagykunság kulturális fővárosa” vállalt cím jegyében

Folytattuk az eddig jól bevált gyakorlatot, mely szerint képviselő-testületünk minden év januárjában tekinti át a várható éves kulturális rendezvényeket, az ezzel kapcsolatos feladatokat, és határozza meg az egyes, civil szervezetek működését segítő támogatási kereteket, amelyeket majd a költségvetési rendeletben rögzít. Az elmúlt öt évben **évente átlagosan 17 460 ezer Ft-ot** fordítottunk az önkormányzati rendezvényterv alapján az önkormányzati rendezvények megvalósítására, a köznevelési intézmények rendezvényeinek támogatására, a partnertelepülési együttműködések költségeire, kiadványokra, marketingfeladatokra, valamint a díjak, kitüntetések költségeire. Ezeken túl 2017 óta egyes programelemekre (ünnepi emlékévre, a zene évére, fesztiválokra és Csukás István kisújszállási könyvére) további kereteket állapítottunk meg. (A felsorolt összegek kiadásokat jelentenek, bevételeket a költségvetés más rovatai tartalmaznak.)

Tájékoztató adatok

	2012 (Ft)	2013 (Ft)	2014 (Ft)	2015 (Ft)	2016 (Ft)	2017 (Ft)	2018 (Ft)	2019 (Ft)
Önkormányzati rendezvények	3.800.000	3.170.000	4.800.000	6.580.000	7.430.000	6.430.000	6.430.000	6.430.000
Köznevelési intézmények támogatás	1.100.000	950.000	700.000	700.000	850.000	850.000	850.000	850.000
Egyéb kiadások	1.000.000	350.000	500.000	700.000	700.000	700.000	700.000	700.000
Partnertelepülési együttműködés	1.000.000	500.000	1.000.000	2.000.000	2.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
Díjak, kitüntetések költségei	2.167.000	1.600.000	1.500.000	1.280.000	1.280.000	1.280.000	1.280.000	1.280.000
Kiadványok költségei, marketing	4.646.000	3.850.000	4.700.000	7.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000	5.000.000

Mindösszesen	13.713.000	10.420.000	13.200.000	18.260.000	17.260.000	17.260.000	17.260.000	17.260.000
Ünnepi emlékévre						10.000.000		
A zene évére							6.000.000	
Fesztiválokra								6.000.000
Csukás-könyvre								2.000.000
Mindösszesen:								25.260.000

Turisztikai fejlesztési lehetőségek feltérképezése (turisztikai stratégia)

Városunk fejlődésének egyik legjelentősebb jövőbeni lehetősége a turizmus. Ezt kibontva készítette el dr. Kovács Tibor, városunk alpolgármestere városunk turisztikai stratégiáját. Tartalmas munkáját a képviselő-testület elfogadta. A stratégia részletesen elemzi a turizmusban rejlő kisújszállási lehetőségeket, és megnevez két, városunk számára egyedinek, különlegességnek tekinthető turisztikai potenciált: Csukás István Kossuth-díjas költő-író életművét, mely országos, illetve magyar nyelvterületre kiterjedő jelentőségű, valamint a kisújszállási hagyományos és indián rizst, melyek pedig országos és európai jelentőségű. A stratégiát a képviselő-testület társadalmi vitára bocsátotta, mely ezen gazdasági program értékelésekor még folyamatban van.

Folytattuk annak hagyományát, hogy **minden év elején egyeztetést kezdeményezünk a város civil szervezeteivel és intézményeivel az adott év tervezett rendezvényeiről.** Ennek hármas célja van: megismerni várható programokat, kiküszöbölni az esetleges átfedéseket, és a városi programfüzet összeállítása. Tapasztalhattuk, hogy részben a civil szervezeteknek, részben pedig az intézményeknek és a helyi sportszervezeteknek köszönhetően városunkban az elmúlt években gazdag közösségi élet bontakozott ki. Bízunk benne, hogy a Nagykunság egyik legszínesebb kulturális életet kínáló városává váltunk.

E kulturális és közösségi életet az alábbi tevékenységekkel írhatjuk körül:

A városi megemlékezéseket, ünnepségeket hagyományosan önkormányzatunk szervezi többnyire a helyi köznevelési intézmények közreműködésével. Idetartoznak a nemzeti ünnepeinkről, a trianoni országcsontkításról, október 6-ról, valamint különböző emléknapokról szóló megemlékezések (magyar kultúra napja, pedagógusnap, köztisztviselők, egészségügyi és szociális dolgozók, idősök napja), valamint a hagyományos karácsonyi hangversenyek.

A Művelődési Központ és Könyvtár a szervezője a szabadtéri, elsősorban szabadidős, a város egészét megszólító programoknak. Az elmúlt években hagyományra nőtte ki magát a gyermekenapi Bagaméri Fesztivál és a város határain már túlmutató Kivilágos Kivirradtig Fesztivál, melyhez jelentős helyi és pályázati forrásokat koncentrálnak. A lakosság örömmel fogadja e programokat, több ezren vesznek részt rajtuk. 2017-ben szerveztük meg először a Városnapok című rendezvénysorozatot, melyre a városunk újratelepülésének 300. évfordulója alkalmából került sor, augusztus 17-20. között rendeztünk többféle kulturális programot.

A nagykunsági hagyományok őrzésében városunk aktív szerepet vállalt és vállal. Kezdetől fogva részesei vagyunk a nagykun települések együttműködésének, mely ma a Nagykun Hagyományörző Társulás vezetésében betöltött szerepünknek is köszönhető. Évente megrendezzük a Nagykun Hagyományörző Bált, támogatjuk a városunkhoz kötődő, a hajdani lovas kultúrát felidéző Kun Viadalokat és más lovas rendezvényeket (fogathajtó versenyek) is. Támogatjuk a kézműves hagyományokat őrző közösségek (hímzők, kosárfonók, csipkeverők, szalmafonók) működését, támogatjuk a hagyományörző kézművesek programjait. Támogattuk (pályázati támogatás mellett) a Keleti örökség a Nagykunság kultúrájában című, dr. Bartha Júlia által szerkesztett könyv megjelentetését, valamint a Kunrózsától a bokorvirágig című, a kun, a szűr és a szücsbűvészetéről szóló könyv kiadását. Mindezekkel segítjük a Nagykunság lakosainak történelmi és kulturális gyökerű összetartozását.

Irodalmi örökségünket költők és írók nevei fémjelzik (Nagy Imre, Arany János, Móricz Zsigmond, Kiss Tamás, Sarkadi Imre, Ladányi Mihály, Csukás István, Szent Ernő), **történelmi hagyományainkat** az Illéssy család és Kossuth Lajos. Különösen büszkék lehetünk városunknak az 1848/49-es szabadságharcban történt szerepvállalására. Ezen szellemi örökségeink és értékeink különböző formákban, évről évre megjelennek különböző rendezvényeinkben, kiadványainkban (megemlékezéseken – március 15., október 6., kalendáriumok, iskolai Arany-napok, Kossuth-napok, könyvtári irodalmi vetélkedők, gyermekprogramok).

Tárgyi **néprajzi hagyományainkat** a Néprajzi Kiállítóterem (Morgó) és a Széchenyi utcai Tájház őrzi. A kiállítótermet pályázati támogatással 2010-ben felújítottuk, ennek eredményeként korszerű, interaktív formában tárja gyűjteményét a közönség elé ez a közel 230 éves épület. A kiállítóterem állandó és időszaki kiállításokat, hagyományőrző kézműves programokat rendez, valamint alkalmanként egyedi, a város egész közönségének érdeklődésére számot tartó, a kiállítóterem profiljába illő rendezvényeket kínál. Átmeneti jelleggel tájháznak rendeztük be a Bocskai úti óvoda mellett óvodaépítési szándékkal megvásárolt telken lévő parasztházat, melyben időszaki, hagyományőrző kiállításokat rendezünk.

Képzőművészeti értékeink köztéri szobraink és Papi Lajos szobrászművész hagyatéka, melynek egy részét a róla elnevezett alkotóházban őrizzük. Az elmúlt öt évben ismét tudtuk új köztéri alkotással szépíteni városunkat a Kiss Tamás költőről, Pintér Attila kisújszállási szobrászművész által, 2015-ben készített alkotással.

A helyi képzőművészeti kultúra részei a különböző kiállítások, melyeknek a Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Kumánia Galéria ad rendszeresen helyet. E tárlatok elsősorban a helyi vagy városunkhoz kötődő alkotók bemutatkozásainak adnak teret. Örömmel láthatjuk, hogy a helyi fotósok, festőművészek, fafaragók, kézművesek bemutatói köré visszatérő, érdeklődő közönség szerveződött.

A fiatalok képzőművészeti nevelésében az iskolai oktatás és szakkörök mellett a művészeti iskola képzőművészet tanszaka tölt be tehetség-kibontakoztató szerepet. A növendékek kiállításainak rendszeresen helyet biztosítottunk.

Népzenei és népművészeti hagyományainknak városunkban igényes őrzői és népszerűsítői vannak, akiknek tevékenységét önkormányzatunk támogatja. Az előadó-művészetből egy kiváló citerazenészünket, a '48-as Asszonykórust és a '48-as Olvasókör Dalárdáját, valamint a Nagykun Táncegyüttest emelhetjük ki. Itt említjük meg az Arany-iskola Népi Műhelyét akik együtt fellépve többször szerepeltek már sikerrel városi ünnepeken is.

Az **alkotóművészeink** köréből a szalmafonóinkat emeljük ki, akik számos szalmafonó táborát és kiállítást is szerveztek már, vezetőik szintén elismert alkotók. Alkotásaiknak az alkotóházban biztosítottunk helyet állandó kiállításra. Hagyománya van városunkban a csipkeverésnek, a népi hímzésnek, a gyöngyfüzésnek, sőt a kosárfonásnak és a szőnyegszövésnek is.

A kisújszállási **zeneművészeti programok** valamilyen szállal szinte mindig kötődnek a művészeti iskolához. Annak több évtizedes múlttal rendelkező zenei tagozata kiváló művészeket adott az országnak, itthon pedig több művészeti csoport létrejöttét és működését segítette és segíti elő (Városi Vonózenekar, Phoenix Vegyeskar, Mellofon Fúvózenekar). E művészeti csoportok működését minden évben támogattuk, ők pedig városi rendezvények visszatérő, szívesen látott fellépői. Az intézmény városi hangversenyek rendezésével is színesíti minden évben a város zenei életét.

Civil szervezetek

A helyi közösségek, civil szervezetek léte és működése a feltétele annak, hogy városunkban színes, gazdag közösségi élet legyen. Az emberek kisebb közösségekben beszélnek meg gondjaikat, örömeiket, és e közösségek szívesen teremtenek kapcsolatot más közösségekkel. Rendezvényeik gyakran sokakat vonzanak, esetenként a város határain túlról is. Önkormányzatunknak ezért is fontos a civil szervezetek

különböző formákban történő támogatása, amit az elmúlt önkormányzati ciklusban is megőriztünk (rendezvényeknek, székházak működtetésének, kiadványoknak, sportprogramoknak, nyári táboroknak a támogatása).

A pénzbeli támogatások mellett **ingatlanok biztosításával** is segítettük továbbra is a civileket: több működik önkormányzati ingatlanokban, ezek üzemeltetéséhez pályázati támogatásokkal járulunk hozzá. Ahhoz, hogy e szervezetek minél sikeresebbek legyenek, az anyagi támogatás mellett a **nyilvánosságot is biztosítottuk és biztosítjuk számukra**. Rendszeresen beszámolunk tevékenységükről a városi honlapon, a Kisbíró hasábjain, a TV Kisúj adásaiban. Emellett a civilek programjai is évről évre megjelennek a városi rendezvénynaptárban. Munkánk során pedig építünk a civilek véleményére: minden testületi ülés meghívóját megkapják, így értesülnek a testület munkájáról, s hozzá is tudnak szólni ahhoz. A lakossági fórumok és közmeghallgatások igazolják, hogy meg is teszik ezt – számos hasznos észrevételt kaptunk tőlük az elmúlt években.

A civil szervezetek aktív részesei a hagyományörzésnek is, ami a hagyományok számtalan, élményt nyújtó „feldolgozásában” nyilvánul meg, emellett azonban olyan rendezvények zajlanak városunkban, amelyek **új hagyományokat** teremtettek, illetve teremtenek (gasztronómiai programok, lovas versenyek, szalma-, fotó- és egyéb kiállítások stb). Önkormányzatunk e programokat is támogatja, hiszen ezeknek, ha kis mértékben is, de turisztikai jelentőségük is van.

Az élénk civil közösségi élet következtében az elmúlt években erősödött a **Művelődési Központ és Könyvtár szolgáltató és a civil kezdeményezéseket összefogó szerepe. Az Arany János Városi Könyvtár a hagyományos könyvtári munka mellett szintén aktív szerepet tölt be a civil szervezetekkel való kapcsolattartásban**. Számos városi, iskolai programot szerveznek, amelyekkel népszerűsítik az olvasást és közösségépítő tevékenységet is végeznek. Az intézmény érdemi segítséget nyújt a *Helytörténeti füzetek* köteteinek kiadásában is.

Nyilvánosság, kommunikáció, kiadványok

Az önkormányzati működés legfontosabb területei közé tartozik a helyi lakossággal és a városunk életére hatással lévő, városhatáron túli szervezetekkel, közösségekkel, magánszemélyekkel folytatott kommunikáció. A kommunikáció fogalma alatt nem az egyoldalú, önkormányzat részéről történő tájékoztatásra, hanem a kölcsönös információ- és véleménycserére, a környezetünk szereplőivel történő folyamatos párbeszédre kell gondolnunk. Eredményeink mögött e szándék áll.

Nagyon fontosnak tartjuk azt, hogy a Kisújszálláson élők minél több hiteles információval rendelkezzenek városunkról, és biztosított legyen a részükről történő visszajelzések lehetősége. A hiteles kommunikációt úgy érhetjük el, ha **rendszeresen és objektíven beszámolunk a város eseményeiről**. Ennek érdekében a tájékoztatásnak többféle formájával élünk, hiszen a lakosok információszerzési szokásai, szinterei, lehetőségei eltérőek és változóak. A párbeszéd mellett arra törekedtünk, hogy – a sokszor alaptalan és ártó szóbeszéd ellenében – a lakosság tudatában legyen annak, hogy a város életéről és működéséről melyek a leghitelesebb hírforrások. **Ezzel folytattuk és megerősítettük korábbi hagyományainkat.**

A leghatékonyabb tájékoztatási eszközünk – egyben a város életének krónikája is – a 2019-ben 26. évfolyamában járó **Kisbíró** című önkormányzati hírlevél, mely minden lakásba eljut. Alapvetően havi rendszerességgel jelentetjük meg, évente átlagosan 10-12 alkalommal, a testületi üléseket követő hét végén. Alkalmanként különszámot állítottunk össze egy-egy kiemelt téma részletesebb bemutatása érdekében, pl. a 2015 májusi számban a redemptióról szolt egy színes Kisbíró-külo nszám.

Kedveli a lakosság a **TV Kisúj** műsorait, melyek az interneten is megtekinthetők.

A **Piaci Hírmondó** hetente két napon közli az aktuális eseményeket, programokat.

A város tizenegy **hirdetősze krényét** is folyamatosan ellátjuk plakátokkal, közleményekkel. A városi honlap is része a lakossági tájékoztatásnak.

A **lakossági visszajelzésekkel** nap mint nap találkozhattunk a különböző közösségi rendezvényeken, ezért is veszünk részt a civil szervezetek rendezvényein, amelyeken személyes találkozásokra és beszélgetésekre volt és van lehetőség. Ez utóbbinak szervezett formája a **tavaszi lakossági fórumok** sora volt, amit minden évben, minden választási körzetben megrendeztünk, tájékoztatást is adva a város működéséről és fejlesztési eredményeiről. A lakossági felvetésekre helyben vagy a téma jellegétől függően később írásban reagáltunk, és szükség szerint intézkedtünk. Évente egyszer mindig tartottunk **közmeghallgatást**, ezeket azonban szerényebb érdeklődés kíséri.

A **városunkról szóló kommunikáció** elsősorban **marketing jellegű**. Célja a város arculatának bemutatása, turisztikai jelentőséggel bíró értékeinek ajánlása, a város vonzerejének erősítése. A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia*** superior (Kumánia) megnyitása óta ez mind jobban hangsúlyossá vált. A Kumánia kezdettől fogva törekedett a hatékony marketingre, turisztikai rendezvényeken vett részt, kiadványokat készített, önálló programokat szervezett.

Kiadványok

Városunk kulturális életében sajátos szerepet töltenek be a helyi kiadványok, mert ezek a múlt idővel szeretnének dacolni a szellemi kultúránk terén. Mindazt, amit lényegesnek tartunk egy-egy év krónikájaként megörökíteni, az éves, önkormányzati kiadásban megjelenő **városi nagykun kalendáriumokban** írjuk meg. Egy-egy téma részletesebb bemutatására a **Helytörténeti füzetek** sorozat szolgál, melyekhez támogatást nyújtunk, így az elmúlt öt évben nyolc, tartalmában értékes „füzet” láthatott napvilágot.

Ez az időszak több szép könyvet is életre hívott: **A kunrózsától a bokorvirágig** (2017) című könyv a hagyományos nagykunok hímzéskultúráját mutatja be – mint ahogyan erről korábban már szoltunk. 2015-ben újból, második kiadásban megjelentettük a **Kisújszállás arcai** háromnyelvű, képes turisztikai könyvet.

Az elmúlt öt évben kétszer jelent meg az **Ablakos kalácstól a vízen kullogóig** című, színes könyv, mely a helyi sütemények és tésztafélék készítéséről szól, kiadója az egyik civil szervezet, a Városvédő és -Szépítő Egyesület volt.

E gazdasági program akkor íródik éppen, amikor a legújabb helyi kiadvány elhagyta a Gyomai Kner Nyomdát. Csukás István Kossuth-díjas író-költő összegyűjtötte a kisújszállási emlékeihez kapcsolódó verseit, prózai írásait, és átadta városunknak. Mi pedig kiegészítettük a kisújszállási történetekkel, és így együtt megjelentetjük az **„Álmomban otthon jártam”** című könyvet, melyet a szegedi Könyvmolyképző Kiadó támogatott.

Turizmus

A **turizmus érdemi fejlődése városunkban 2010 szeptemberének végén kezdődött, amikor felavattuk az Ifjúsági Szálláshelyet, majd folytatódott a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia*** superior 2012. májusi megnyitásával.** E fürdő és hotel színvonalas és keresett szolgáltatásaival, valamint jó marketingtevékenységével városunk legjelentősebb, térségünk egyik legkeresettebb turisztika létesítménye.

Városunk turizmusának fejlődéséhez és **fejlesztéséhez azonban számos más tényező is hozzájárul.** Ilyen például a rendezett és tiszta városkép, látnivalók, lakossági szolgáltatások (kereskedelem, vendéglátás), kulturális, sportolási lehetőségek megléte. **Ezek az utak is elindultunk,** és az elmúlt négy évben több eredményt értünk. A városközpont funkcióbővítő fejlesztéséről, a megszépített és felújított Kálvin parkról, új köztéri szobrainkról, sikeres szabadidős rendezvényeinkről, sportfejlesztéseinkről e beszámoló későbbi fejezetében írunk. Bár e négyéves ciklus végére még nem fejeződött be teljesen a városközpont felújítása, már tapasztaljuk a felújított terek elfogadottságát, hiszen benépesült a Kálvin tér sétáló, beszélgető, megpihenő gyerekekkel és felnőttekkel.

Városunk tagja a Tourinform irodák hálózatának. A kisújszállási iroda a Kumánia Gyógy- és Strandfürdőben működik. Tájékoztatja a városunkba érkező turistákat, és az országos hálózat részeként továbbítani tudja a kisújszállási turisztikai jelentőségű információkat. Turisztikai vásárokon többször képviselte városunkat is, esetenként a Kumániával együtt.

2017-ben városunkban – érzékelve és felismerve a helyi turizmus fejlődését – megalakult a **Turisztikai és Marketing Kerekasztal (TMK)**. Ez az önkéntes együttműködés tömöríti a helyi, turizmusban és vendéglátásban érdekelt szervezeteket, intézményeket, vállalkozókat és magánszemélyeket. A TMK ülésein szó esik az eltelt időszakok turisztikai értékeléséről, a jövő aktuális teendőiről, a megoldandó problémákról és a kiaknázandó lehetőségekről. A képviselő-testület (felismerve a turizmus növekvő jelentőségét és szerepét városunkban) 2019 elején döntést hozott arról, hogy a turizmus további fejlesztésének érdekében indokolttá vált egy helyi turisztikai egyesület létrehozása is.

Érzékelve a kisújszállási turizmus növekvő volumenét, önkormányzatunk elkészítette **Kisújszállás Város Turisztikai Stratégiájának munka- és vitaanyagát**. Ezt a dokumentumot megvitatta és elfogadta a Kumánia Gyógyfürdő Kft. Felügyelőbizottsága, valamint a képviselő-testület is (ezen értékelés készült idején zajlik a nevezett dokumentum társadalmi vitája). Ez a stratégia tartalmazza azokat az elképzeléseket, melyek rövid-, közép-, és hosszútávon kijelölik városunk turisztikai fejlesztésének és fejlődésének fő irányait.

Kiemelt városi rendezvényeink turizmusunknak is előremozdítói, hiszen egy-egy nagyobb program idején (Kivilágos Kivirradtig, Városnapok Rendezvénysorozat) sokan itt szállnak meg. Partnertelepülési vendégeinket önkormányzatunk is itt szállásolja el; reméljük, ennek eredménye, hogy már több alkalommal érkeztek a hivatalos programokon túl is megszállni testvértelepüléseinkből vendégek.

Szabadidő, sport

Városunkban sokféle sportág művelésére van lehetőség javuló feltételek között. Képviselő-testületünk külön koncepcióban fogalmazta meg a helyi sportélet támogatásának fontosságát és annak alapelveit. Egyaránt támogatjuk a verseny- és a tömegsportot, de fontosnak tartjuk azt is, hogy az iskolákban folyó testnevelés-oktatás minél jobb körülmények között történjen. Ezért nyújtottunk és nyújtunk támogatást a városban működő sportegyesületeknek.

Önkormányzatunk 2015-ben 24 millió, 2016-ban és 2017-ben 24,4 millió, 2018-ban és 2019-ben 24,705 millió forinttal támogatta a város sportját, tömegsportját. A támogatásban részesülő sportegyesületek minden évben beszámolnak tevékenységükről, eredményeikről. A tartalmas beszámolókból kiderül, hogy városunkban minden sportegyesület és szakosztály aktív részese a város életének. Az elnyert önkormányzati támogatással jól gazdálkodnak, és sikeres pályázatokkal egészítik ki a működési és fejlesztési költségeiket. A tartalmas versenysport mellett törekednek sportágukon belül a tömegsport népszerűsítésére. Minden sportegyesületünkénél komoly közösségépítő tevékenység is folyik.

A város sportegyesületei között a Kisújszállási Sportegyesület a legnagyobb mind eszközparkját, mind pedig szakosztályait és tagjait illetően. Szakosztályai közül a **labdarúgó szakosztálynak** a legnagyobb a vonzereje, működik ifjúsági utánpótlás és felnőtt csapat egyaránt, amelyek a megyei I. osztályban versenyeznek. Az egyesület további szakosztályai: sakk, asztalitenisz, tenisz, kosárlabda, extrém sport, motocross.

A Kisújszállási SE mellett kisebb létszámmal működik még a városban a **Kisújszállási Súlyemelő és Szabadidő SE**, amely a **súlyemelőket** szervezi egyesületbe, a **Kisújszállási Lövészklub**, amely pedig a különféle **lövészeteket**, a **paintballt** és a **modellezőket** tömöríti. Évente több alkalommal szerveznek versenyeket és bemutatókat. A motorozás kedvelőinek is van önálló egyesülte Kisújszálláson, a **Griff Motoros FC**; a "KISÚJI AUTÓ-MSE" Egyesület pedig az autósport színtere.

Az általános és középiskolák mindegyike rendelkezik tornateremmel és sportudvarral. Ezek mindegyike jól kihasznált, reggeltől estig az iskolai testnevelésórák és más sportfoglalkozások színterei. Az esti órákban és a hétvégenként a felnőtt lakosság sportolási igényeinek is helyet biztosítanak.

Támogatásainkkal a fenti tevékenységeket segítjük elő.

Önkormányzati kapcsolatok

Az eredményes önkormányzati működés egyik előmozdítója a különböző szervezetekkel, önkormányzatokkal való együttműködés, amit az elmúlt években is fontosnak tartottunk. E kapcsolatok az önkormányzati feladatok egy-egy területén segítették és segítik városunk fejlődését.

Tagjai vagyunk a **Karcagi Többcélú Kistérségi Társulásnak**, amely a fenntartója a városunkban működő szociális intézménynek, és amelynek révén pályázat útján sikerült rekultiválni városunk két régi szeméttelépét, és részben vagy teljesen felújítani három szociális feladatellátási hely épületét (Idősek Klubja, Vásár úti melegítőkonyha, a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat, valamint a Házi Gondozó Szolgálat épülete).

Városunkban van a központja a **Kisújszállás, Kenderes, Ecsefalva Mikrotérségi Orvosi Ügyeleti Társulásnak**, amely az orvosi ügyeleti ellátást szervezi.

Együttműködünk a kun hagyományok őrzésében a **Kun Összefogás Konzorciummal**) és a nagykun települések részvételével működő **Nagykun Hagyományörző Társulással**. Az előbbi a kunok világtalálkozóit szervezi, az utóbbinak pedig városunk a székhelye, és Kisújszállás polgármesterének elnökségével működik. Az NHT minden évben több civil szervezetet, közöttük kisújszállásiakat is támogat hagyományörző rendezvényeik megvalósításában, és támogatja több, szintén a nagykun hagyományokkal foglalkozó könyv megjelentetését.

Élünk a **Magyar Fürdővárosok Szövetségében** és az **Észak-alföldi Termál Klaszterben** való tagságunk nyújtotta idegenforgalmi lehetőségekkel, mint ahogyan a **Városok, Falvak Kulturális Régió** kínálta kulturális együttműködés lehetőségeivel is. Ennek köszönhetően több kisújszállási művészeti csoport és kézműves kapott fellépési és nyári táborozási lehetőséget korábban a debreceni Cívis Korzón, majd a balatonfüredi nyári programokon, valamint Csopakon.

Kisújszállásnak hat, országhatáron túli települése van. Támogatjuk e kapcsolatok működését. Elfogadva a **testvértelépések** meghívásait ünnepi rendezvényeikre, rendszeresen látogatást teszünk, mi pedig az augusztus 20-ai ünnepi programjainkon fogadtuk a delegációkat. (Sajnos eberschwangi meghívásaink korábban válasz nélkül maradtak, így ez a kapcsolat most nem működik.) E hivatalos találkozások alapozzák meg az egyre sokszínűbbé váló kapcsolatokat, művészeti csoportok kölcsönös fellépéseit, városunk és testvérvárosaink iskolái közötti kapcsolatait, de eredményesek tűzoltóink kapcsolatai is különösen a wilamowicei társaikkal.

A VÁROSFEJLESZTÉS EREDMÉNYEI – VERSENYKÉPESEBB VÁROS

Értékközpontú és munkahelyteremtő városfejlesztés

Városfejlesztési munkánk értékelése során ugyan az elmúlt öt év legfontosabb eredményeit mutatjuk be, de hangsúlyoznunk kell, hogy ezek egy része az elmúlt két önkormányzati ciklusban kezdődött, részben a tervező munkákkal, részben pedig a már lezárult vagy megkezdett kivitelezésekkel. Városfejlesztési programunk elemei egymásra épülnek, funkciójukban (pl. turizmus, közlekedés, egészségügyi és szociális ellátás) egymást kiegészítik. Ezekre konkrétan az egyes beruházások bemutatásakor utalunk. Az *értékközpontú* jelzővel illettük a városfejlesztés elmúlt tizenhárom évét, mert a következők szerint gazdagítottuk a várost:

- **régi épületek felújításával** (Morgó/Néprajzi Kiállítóterem, Vigadó, Petkovich-ház, gyermekorvosi rendelő, piaccsarnok, központi orvosi rendelő, városháza),
- **új épületekkel, fejlesztésekkel** (Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, Hotel Kumánia, Ifjúsági Szálláshely, csatornázás), közösségi terekkel (játszóterek, parkolók, utak, járdák, parkok, sportöltöző, sportpályák),
- **köztéri alkotásokkal** (Bárány-kút, országzászló-turulmadár, Kossuth-szobor, Bagaméri-szobor, városmakett, humán napóra, Piacos fiú szobra, Kiss Tamás szobra, Pom-pom szobor, Gaál Kálmán szobor, Csukás István szülőhelyének emléket állító fal).

Mindezek során

- javul a város infrastrukturális ellátottsága,
- esztétikusabb, rendezettebb, ezáltal vonzóbb lett, illetve lesz a városkép, kiemelten a városközpont, ez áttételesen hatással lesz az turizmus kedvezőbb alakulására,
- a közterületek rendezettsége, utcabútorokkal való ellátottsága sétákra, beszélgetésekre invitál, ez közvetve elősegíti a közösségi életet,
- kedvezőbb körülmények közé kerülnek az egyes ellátásokat igénybevevő és ellátó dolgozók,
- megmentünk és megőrzünk több jellegzetes régi épületet,
- részben közvetlenül, részben pedig közvetve munkahelyek létesítését segítjük elő.

A fejlesztésekről számokban

Az alábbi két grafikon azt mutatja be, hogy a 2014-2019 közötti időszakban mely ágazatokban történtek a legnagyobb fejlesztések, valamint azt, hogy az egyes években milyen nagyságrendűek voltak az önkormányzat fejlesztésekre fordított kiadásai. Az első grafikon jól mutatja, hogy **a kommunális ágazatba sorolt területeken voltak kiemelkedőek a fejlesztési kiadások**. Az alábbiakban azokat a tételeket emeljük ki, amelyek a jelen gazdasági program időszakában, tehát 2014. év végétől ez idáig valósultak meg.

A kommunális ágazaton belül a kiadások legjelentősebb részét utak-járdák építésére, az ivóvíz- és szennyvízhálózat felújítására, városfejlesztési célú ingatlanok megvásárlása, szelektív hulladékgyűjtés, közvilágítás fejlesztésére, és energetikai pályázatok megvalósítására fordítottuk. Összegében a kommunális fejlesztésekre az elmúlt nyolc év alatt több mint három és fél milliárd forintot költöttünk.

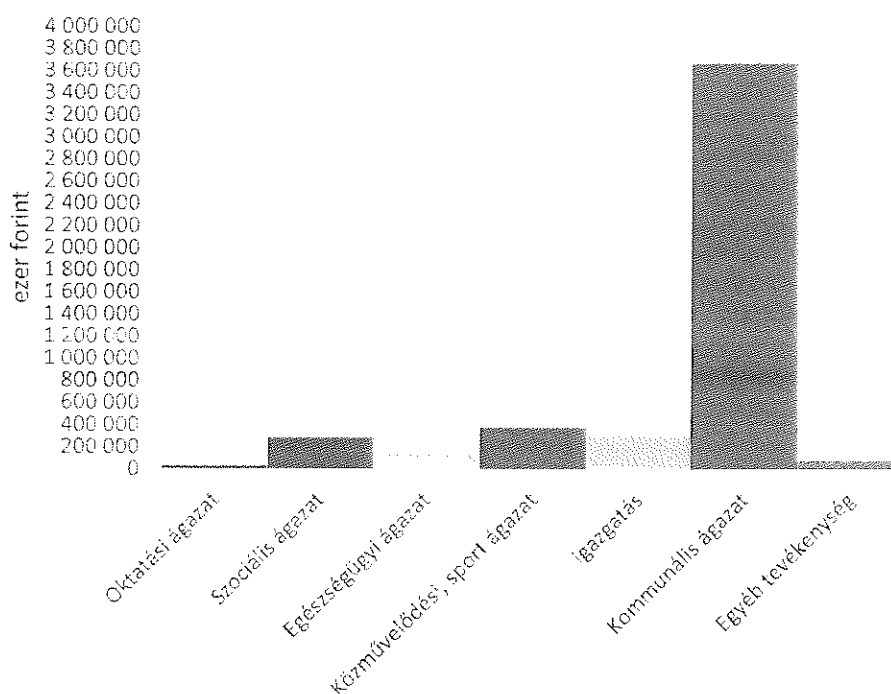
Az egyéb fejlesztések körében támogattuk az ifjú házaspárok lakáshoz jutását, részesedéseket vásároltunk, törzstőkét emeltünk a két önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságnál.

A szociális ágazatban a legjelentősebb beruházás a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ konyhájának fejlesztése, az intézmény energetikai célú megújítása.

Az egészségügyi ellátás fejlesztéseiben a Gyermekorvosi Rendelő felújítása és korszerűsítése a meghatározó.

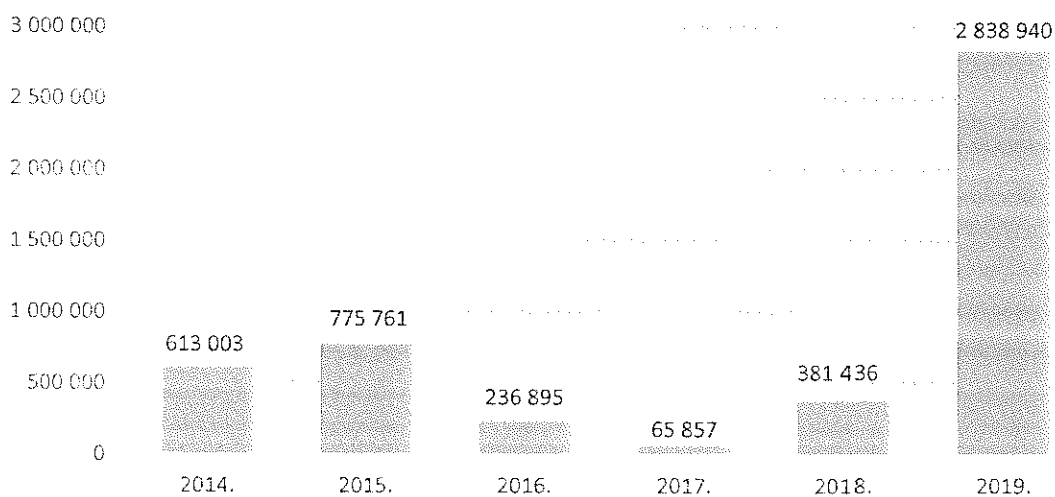
A művelődés és sport területén a műfüves focipálya létesítésére, a kosárlabda és sportcsarnok építésének előkészítésére, az Erzsébet királyné ligetben a sportpark és futókör és fitness park megvalósítására költöttünk.

Fejlesztések ágazatonként 2014-2019. években



A következő táblázat azt ábrázolja, hogy évenként mekkora összeget fordított az önkormányzat fejlesztésekre. Jól látható, hogy **a fejlesztések szempontjából a 2014-15. és 2019. évek voltak a leginkább kiemelkedőek.** 2014-ben és 2015-ben a városközpont funkcióbővítő megújítása pályázat munkái zajlottak, 2018-ban megkezdődtek a Térségi Operatív program keretében megvalósuló fejlesztések kivitelezései, amelyből több projekt megvalósítása még jelenleg is folyamatban van.

Fejlesztések kiadásai 2014 -2019. években (ezer Ft)



A belvízelvezető rendszer felújítása

A 2014-2017 közötti időszakban néhány utcában volt lehetőség folytatni a belvízelvezető rendszer kiépítését, mert magas volt a közmunkaprogramban részt vevők létszáma, és több nehéz fizikai munkavégzésre alkalmas személy is volt köztük.

A Deák F. u. nyugati részén rézsű súvadás következett be. 2016-ban sikeres vis maior pályázatot nyújtottunk be és még abban az évben az érintett belvízelvezető szakasz teljes burkolása megtörtént a szükséges statikai megerősítésekkel együtt.

Középületek akadálymentesítése

A mozgásukban sérült embertársaink közlekedésének megkönnyítése érdekében az elmúlt öt évben további előrelépéseket tettünk:

- Vigadó akadálymentes kialakítása,
- A szociális otthon két épületének akadálymentesítése, köztük a kétszintes Pavilon épületé, amelyben lift is épült,
- A Rákóczi u. 16. szám alatti társasházban az egyik – fiatalok számára 2 évre bérleti díj mentesen megpályázható lakást – akadálymentesen alakítottuk ki,
- A városháza mögött a városközpontban számos közszolgáltatás elérését megkönnyítve 3 db akadálymentes parkoló is épült.

Közlekedés

Kisújszállás úthálózatának fejlesztésében a 2006-2010 közötti években nagyot lépett előre önkormányzatunk, amikor elérte, hogy a város úthálózatának 96%-a burkolt út lett. Az ezt követő ciklusban a hangsúlyt az utak karbantartására helyeztük, ezek között kül- és belterületi utak egyaránt szerepeltek.

A város belterületi levegőjének állapotára, a levegő szennyeződésére az ipari üzemeken és telepeken, állattenyésztő telepeken kívül a 4-es számú főútvonal átmentő forgalma volt döntően befolyásoló hatással 15.963 Egységjármű/nap terheléssel. A főút forgalmának jelentős csökkenését okozta ugyanakkor a 4-es várost elkerülő szakaszának 2011. évi átadása; újabb pozitív változást az M4 autópálya megépítése hozhat. 2019. évben megkezdődött az M4 gyorsforgalmi út Törökszentmiklós és Püspökladány közötti szakasza engedélyezési terveinek korszerűsítése, és a keresztmetszeti áttervezések. Előreláthatólag 2020. 2. félévében elindul az engedélyeztetési eljárás.

Kisújszállás város belterületén az önkormányzati tulajdonú közúthálózat hossza: 84,281 km. A következő években az Önkormányzat számára a továbbiakban is kiemelt feladatot jelent a város hiányzó területein a szilárd burkolatú úthálózat teljes körű tervezése és kiépítése. A zugprogram I., II. és III. üteme lezárult, csak néhány zug maradt burkolatlan. Az önerőből megvalósított út-híd keret program keretében a szükséges kátyúzási, járdajavítási és útalapkarbantartási munkák mellett nagyobb volumenű, úthálózat-fejlesztést is sikerült megvalósítani. Így került sor a Marjalaki utca Malom utca és Árpád utca közötti szakaszán 300 m² szilárd aszfaltburkolat, az alábbi közutakon és közútszakaszokon pedig mart aszfalt makadám kőszórásos útalap építésére: Akácfa utca, Szélmalom utca, Cserepes utca, Tulipán utca (a Lomb utca és a Gaál Kálmán utca között), Kuthen vezér utca (az Orgona és a Szélmalom utca között), Sugár utca 34-es zug, Gaál Kálmán utca egy szakasza, Brassó utca, Iskola utca (az iskola nagykapujától a Brassó utcáig), Kassai utca (Esze Tamás utcától a Brassó utcáig).

2019. évben, szintén önerőből, az út-híd keret keretében valósult meg a Deák Ferenc utca 29-es (Papi) zug járhatóságának javítása, a zug útjainak szilárd útburkolattal történő ellátásával.

Az „Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása” tárgyban benyújtott eredményes pályázatoknak köszönhetően 2016-ban a Malom utca Malom utca 1/4. számú ingatlan és a Béla király utca közötti szakaszának, a Béla király utca Malom utca – Móricz Zsigmond utca és a Vásár utca – Béla király 15-ös zug közötti szakaszainak, 2018-ban a Veres Péter utca és a Betyár utca Vásár utcától a Bocskai utca zugig terjedő szakaszának teljes körű aszfaltburkolat felújítási munkái valósulhattak meg. 2019-ben ugyanezen konstrukció keretében pályázunk a Betyár utca Kossuth Lajos utca és a Bocskai utca 2053 hrsz-ú ága közötti szakaszának, valamint az Arany János utca Széchenyi utca és Kert utca közötti szakaszának felújítására. 2019. szeptember elején érkezett a hír, hogy a pályázatunk tartaléklistára került.

2018. évben a „Fenntartható közlekedésfejlesztés Kisújszálláson” című projektünk keretében a Nyár utcán, a Baross Gábor utcán, a Dózsa György utcán, a Malom utca Széchenyi utca és Dózsa György utca közötti szakaszán és a Rákóczi utca Szabadság tér és Nyár utca közötti szakaszán kerékpáros nyom létesült, a meglévő útpálya felújításával. 50 db kerékpártámasz került kihelyezésre a Rákóczi Ferenc utca Szabadság tér és Nyár utca közötti szakaszán, a Ny-i oldalban és a vasútállomás területén. A Nyár utca Rákóczi utca és a Városháza parkon átvezető közforgalom számára megnyitott magánút közötti szakaszán, a D-i oldalban, a Városháza Park mögött pedig új 34+3 férőhelyes parkoló is létesült. 2019. évben az „Északi Ipartelep fejlesztése” elnevezésű pályázat keretében került sor a Faluszigeti út 246,7 m, és a Vágóhid útja 446,5 m hosszban történő felújítására, a változó burkolatszélesség 6,00 m szélességűre történő egységesítésével.

Az elkövetkezendő időszakban is folytatja az önkormányzat a mezőgazdasági utak folyamatos fejlesztését saját erőből, és – amennyiben erre van lehetőség – pályázati pénzek bevonásával. A „Külterületi helyi közutak fejlesztése, önkormányzati utak kezeléséhez, állapotjavításához, karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése” című pályázati felhívásra benyújtott és eredményes pályázatunk biztosít lehetőséget a Dália telepi út felújítására. A zártkerti besorolású földrészletek mezőgazdasági hasznosítását segítő, infrastrukturális háttérét biztosító fejlesztések támogatására eredményesen benyújtott pályázat keretében valósult meg Kisújszálláson a kisújszállási ingatlannyilvántartásban 3887/14 hrsz-ú út, továbbá a Lógó-kert É-i oldalán található, a kisújszállási ingatlannyilvántartásban 3905 hrsz-ú út megújításával. Ugyanezen pályázati konstrukció keretében került sor pályázat benyújtására a Kisújszállás külterületének ÉNy-i részén elhelyezkedő Bánomkertben található 8046 hrsz-ú Fácán út és az arra merőlegesen csatlakozó, a Bánomkertet gyakorlatilag átszelő 8001/2 hrsz-ú kivett közterületen található út felújítására.

Állami beruházás keretében a vasútállomás előtti tér is átépítésre került, körforgalmi csomópont kiépítésével.

Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, Ifjúsági Szálláshely

A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő esetében a 2014-2020-as európai uniós költségvetési ciklus energetikai fejlesztési lehetőséget kínált, amellyel élt önkormányzatunk, védve a környezetet és csökkentve az energia felhasználást.

A Kísérőgáz és napenergia hasznosítása Kisújszálláson pályázatban a kísérőgáz önmagában nem volt támogatható, mert nem számít megújuló energiának, és jogszabályváltozás miatt már hulladéknak sem, ezért egy 65 kW-os (trigenerációs, azaz áramot, hőt és hűtést előállító) mikrogázturbinával és 79 kW napelemmel együtt pályáztunk rá. A projekt része a fürdő, gyógytorna-iroda, központi orvosi rendelő és védőnői-bölcsőde épületekhez elektromos hálózat és távhővezeték kiépítése és ezek tartozékai. A kivitelezés során a védőnői-bölcsőde épület lapostető-szigetelése megtörtént, és a vezeték-nyomvonal kiépítése elkezdődött. A fejlesztés 2019. őszén fejeződik be.

Az önkormányzat támogatásával a Kumánia Gyógyfürdő Kft. új kültéri termálmedence építését kezdte el 2019. szeptember 6-án.

A Kumánia Gyógyfürdő Kft. a saját beruházásban, az ott dolgozó szakemberekkel két konferenciatermet alakított ki a régi fizioterápiás épületben, amellyel jelentős mértékben tudta növelni a szálláshelyszolgáltatás forgalmát. Továbbá hasonló módon az ifjúsági szálláshely területén új lakókocsi-felállásokat alakítottak ki, amelynek köszönhetően jelentős mértékben megnőtt a lakókocsis turisták száma.

A helyi gazdaság erősítése, lakosság helyben tartása

Az önkormányzat gazdaságerősítő beruházásai, intézkedései:

- 2019. augusztusban fejeződött be az Északi Ipartelep fejlesztése, ahol ivóvízhálózat, szennyvízhálózat, közvilágítás és útfelújítás valósult meg, infrastruktúrával segítve a betelepülő vállalkozásokat.

- Az önkormányzat 2017. májusban 5 év múlva megnyíló 10 éves visszavásárlási joggal értékesített iparterületet, ipar és raktározás telepítési célra az Északi Ipartelepen. A cég megtervezte az új épületet, amelyet pályázati támogatás bevonásával tervez felépíteni.
- Az önkormányzat a volt Lóger helyén (Ecsegi út mentén) 2018. májusában 5 év múlva megnyíló 10 éves visszavásárlási joggal értékesített egy legalább évi egymillió kacsát kibocsátó telep építése céljára területet. A területen északi az uralkodó szélirány, a leendő teleptől délre lakott terület nem található. A beruházónál tulajdonosváltás következett be, ezért a beruházási folyamat leállt.
- A turizmusban érintett helyi szereplők bevonásával létrejött a Turisztikai és Markeint Kerekasztal, amely a jövőben az együttműködés erősödése esetén a városi turizmus fejlesztés motorja lehet.

A naperőműves beruházásokkal és a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, ifjúsági szálláshely fejlesztéseivel az értékelés korábbi részeiben foglalkoztunk.

A Türr István Képző- és Kutató Intézettel kötött 15 éves időtartamú vagyonkezelési szerződés alapján az intézet és jogutódjai a Vásár utca 4. szám alatt innovációs és oktatási közösségi központot alakítottak ki 2015-ben. Két volt iskolaépület újult meg és egy új rendezvénytermet építettek kiszolgáló helyiségekkel. Az udvaron rekortán borítású sportpályát, játszótéri elemeket és kültéri fitnessz elemeket alakítottak ki több parkoló mellett.

A fiatalok helyben tartását segíti a „KISÚJSZÁLLÁS A TE OTTHONOD!” című pályázatunk. A 2018-ban indult projekt keretében a Rákóczi u. 16. szám alatti ingatlan felújítására került sor fajlagos költségkorlátok betartása mellett, amely 2-2 évre arra érdemes fiatalok, fiatal párok, ingyenes lakhatását fogja szolgálni. A lakásokba számos felszerelési tárgy beszerzését is kötelezően elírta a pályázat: ágy, íróasztal, forgószék, laptop, szekrény, mosógép, konyhabútor mosogatóval, gáztűzhely, mikrohullámú sütő. Az épületben 11 lakóegység létesült, három önálló konyhával, a többi közös konyhával. Az egyik lakóegység akadálymentes, akadálymentes parkolóval.

Ezen túl számos támogatás, képzés, több rendezvény fogja ösztönözni a fiatalokat arra, hogy Kisújszálláson maradjanak, vagy ideköltözzenek, esetleg hazaköltözzenek, többek között: életpályatervezési tanácsadás, álláskereső klub, európai uniós pályázati ismeretek, Mesterségem Címere rendezvénysorozat, képzési támogatás, önfoglalkoztatóvá válás támogatása, tartós letelepedés támogatása, ösztöndíj támogatás, hiányszakmák támogatása.

A pályázatból támogatásban részesülő fiatalok félévente kötelesek 10 óra önkéntes közösségi munkát végezni az önkormányzattal szerződött civil szervezeteknél, intézményeknél.

A projekt 2021. július 31-én fog zárulni.

Környezeti beruházások

Több, a településrendezési tervben erdősítésre kijelölt ingatlant megvizsgáltunk, és ahol a talajviszonyok vizsgálat alapján elfogadhatóak, ott tudunk pályázni erőtelepítésre. A 0185/10-es hrsz.-en (karaháti sertéstelep mellett, keletre) 22 588 m², továbbá a 828 hrsz.-en (Téglagyár utcától nyugatra) 13 343 m² erdő telepítésére nyújtottunk be pályázatot. 2019. őszén tervezzük a telepítést. A támogatás utófinanszírozott, ezért 2019-ben meg kell előlegezni a költségeket, a támogatás 2020-ban fogják folyósítani.

A csónakázó partfala két helyen is omlani kezdett. Sikeres vis maior pályázatot készítettünk a partfal megerősítésére, 2018-ban az ifjúsági szálláshely öt faházánál lévő partfal-szakasz megerősítése megtörtént. 2019-ben kell megerősítenünk a csónakázó déli, tenispályák felőli partszakaszát.

Szociális fejlesztések

A Szociális Otthon energetikai megújítása pályázat keretében két épület energetikai korszerűsítése valósul meg 2019. szeptember végéig. A zsák alakú „Új épület” fal, fűdém hőszigetelését, nyílászáró cseréjét, napkollektor telepítését, világítás korszerűsítését, a nem szabványos elektromos hálózat cseréjét, akadálymentes bejárat, akadálymentes vizesblokk kialakítását tartalmazza a projekt. A „Pavilon épület” fűdém hőszigetelését, nyílászáró cseréjét, napkollektor telepítését, világítás korszerűsítését, a nem szabványos elektromos hálózat cseréjét, kazáncseréjét, fűtésrendszerének korszerűsítését, használati melegvízrendszer, ivóvíz és szennyvízvezetékek és egy épületbővítést tartalmaz a projekt. Az épületbővítésben egy lift, egy lépcsőház, szintenként egy női és egy férfi akadálymentes vizesblokk és egy három ponton megközelíthető kádas fürdető kap helyet, amelyek nyugati irányban lehetővé teszik az épület kétszintű bővítését.

Az idősek otthona területén jelenleg működő főzőkonyha elavult és rossz állapotú. A szakhatóság többek között előírta, hogy légtechnikai rendszert szükséges kiépíteni. A vizsgálatok alapján a régi konyha az új előírásoknak megfelelően nem alakítható át gazdaságosan, ezért egy új főzőkonyha irányába kellett elindulni. Az idősek otthona területén lévő főzőkonyha új, 350 adagos főzőkonyhával való kiváltására pályáztunk, amely az építésére és felszerelésére is kiterjed.

Az új konyha részlegesen alkalmas lesz a közmunkaprogramban megtermelt zöldségek feldolgozására. A földes zöldségek tárolására lesz tárolóhelyiség és földeszöldség-hűtő kamra is. A zöldségek feldolgozására alkalmas lesz a konyha, külön sokkoló, azaz gyorsfagyasztó gép is lesz, továbbá mirelit hűtőkamra is. A konyha közvetlenül kistermelőtől vásárolt tojás feldolgozására alkalmas lesz, továbbá a tökehúskamra és a húselőkészítő révén akár félsertés feldolgozására is.

Egészségügyi fejlesztés – a Központi Orvosi Rendelő felújítása

2016-ban hazai támogatásból és önerő biztosításával az akkor Rákóczi u. 8. szám alatti (jelenleg Rákóczi u. 8-12. B épület) rendelő felújítása megvalósult. Az épület nyílászáróit hőszigetelt nyílászárókra cseréltük, az épület álmennyezetet és az álmennyezet felett mennyezet hőszigetelést kapott. Az épületben egy kondenzációs gázkazánról és egy folyadékhűtőről működő fan-coil rendszert építettünk ki a rendelők, várók fűtésére, hűtésére, a mosdókban és többi helyiségben radiátoros fűtési rendszer épült ki, továbbá az alacsony melegvíz fogyasztáshoz illeszkedő elektromos bojleres használati melegvízrendszer.

A beruházás városképileg is fontos, ugyanis egy olyan, múlt század eleji jellegzetes polgári épületet újíttunk fel, amely helyi védettség alatt áll.

Sportfejlesztések

A Kisújszállási SE 2016-ban a Porcsalmi Lajos Sporttelep füves labdarúgó pályáját a Magyar Labdarúgó Szövetség döntése alapján a látványsportágak támogatására igényelhető társasági adóból származó forrásból felújította, lecserélve a felső termőréteget és újrafüvesítve a pályát. Ezen túl minden évben több kisebb felújítást végeztek el: tartalékpálya füvesítése, csőkorlát felújítása, kerítés-felújítás, járdaépítés.

A Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola és Óvoda Széchenyi u. 4. szám alatti udvarán a műfüves pálya melletti sportpálya felhasználásával kézilabdapályát alakítottak ki a Magyar Kézilabda Szövetség támogatásával.

2018-ban értesítést kaptunk, hogy a 2016-ban igényelt Sportpark programban az első helyszínt megnyertük, azaz az Erzsébet királyné ligetben kültéri fitnesszpark és egy 400 méteres rekortán burkolatú futókör épülhet ez utóbbi esetén. A kivitelezőt az állam választja ki, önkormányzatunk a futókör becsült 50%-os önerejét vállalta. 2018-ban a terület felmérése és a tervezés megtörtént. Jelenleg nem rendelkezünk információval arról, hogy mikor fog megépülni. Bízunk benne, hogy 2020 nyarán már használhatjuk a futókört.

Környezeti kultúra

A környezeti kultúra fogalma alatt az esztétikus, rendezett és tiszta város követelményét fogalmazhatjuk meg, benne a rendezett, köztéri alkotásokkal és utcabútorokkal otthonosabbá tett városkép iránti elvárásunkat. A város tisztaságának érdekében végzett feladatainkat és elért eredményeinket – szelektív hulladékgyűjtés, megújuló energiaforrások hasznosítása, a Települési Környezetért megyei kitüntető cím elnyerése – már bemutattuk, **e helyen azokat a tárgyi eredményeket összegezzük, amelyekről szebb város vesz körül bennünket és az ideérkezőket. Az új köztéri alkotások mindegyike olyan, amelyekhez jelentős pályázati támogatást sikerült elnyernünk, és a lakosságot is sikerült megszólítanunk, hiszen többen örömmel segítettek közadakozásukkal a megvalósítást.**

A Bagaméri-szobor az elmúlt négy év egyik legkülönlegesebb képzőművészeti alkotás városunkban, részben témája, részben pedig megformálása miatt. A témája miatt azért, mert egy regénybeli, de egyben létező személyt örökít meg. Csukás István kisújszállási születésű író – városunk díszpolgára – itt töltött gyermekkorában ismerte meg Bagaméri Mihály fagyaltost, akiről közismert ifjúsági regényének, a Keménykalap és krumpliorr című könyvének egyik kulcsszereplőjét, az „elátkozott” fagyaltost formázta meg. Róla készített szobrot Pintér Attila szobrászművész. Bagaméri szobra városunk egyik idegenforgalmi érdekessége lett. A szobor állításának bekerülési költsége mintegy ötmillió forint volt, ebből 3,3 millió Ft a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatása volt, amelyet a lakossági felajánlások és önkormányzati forrás egészített ki. 2013. szeptember 28-án, a Kivilágos Kivirradtig Fesztivál keretében avattuk fel, rendkívül nagy érdeklődés – tegyük hozzá – az érdeklődők részéről érzékelhető szeretet kíséretében. A média részéről is élénk érdeklődést tapasztalhattunk.

A Piacos fiú szobrát is közel hasonló figyelem kísérte. Pintér Attila szobrászművész ezen újabb utcaszobor alkotása a Kálvin tér egyik színfoltja lett. Önkormányzatunk e szobor állíttatásával a hajdani piacnak kívánt emléket állítani. Egy régi, százéves fotó egyik szereplője adta az ihletet, amelynek nyomán egy piacról érkező vagy piacra menő (?), mezítlábas kamasz fiút ábrázoló szobor megszületett, megrakott kosárral és egy kannával a két karján. A szobrot a városközpont funkcióbővítő újítása című pályázat keretében valósítottuk meg 6,3 millió Ft költségből. 2014. június 15-én, a Bagaméri Családi Nap keretében avattuk fel.

A Kálvin tér történetét bemutató táblákat, melyek a Református templom déli bejáratához közel kaptak helyet, e helyen említjük meg. Azért készítettük, hogy információkkal emlékezzünk és emlékeztessünk a város főterének legfontosabb eseményeire.

A Bárány-kút (2010) és a Pásztorkodás emlékhelye (2011) szintén érdekességei lettek városunknak, és bár alapvetően nem önkormányzati forrásból valósultak meg, több képviselőtársunk aktív szerepet vállalt a létrejöttében. Az előbbi létrehozása a Kisújszállási Nagykun Polgári Kör települési képviselő tagjainak, az utóbbi pedig a Városvédő és -Szépítő Egyesületnek köszönhető.

A humán napóra és városmakett sajátos képzőművészeti produktuma lett a városnak. A Városháza előtt felállított, Pintér Attila szobrászművész által készített alkotás érték és érdekesség egyszerre. A városközpont meghatározó épületeinek makettjét formálja meg. Az alkotást 2014. augusztus 20-án avattuk fel. A térinstalláció megvalósítására 4 millió Ft támogatást nyertünk el a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához benyújtott pályázatunkkal, amelyet önkormányzatunk 1,7 millió Ft önerővel egészített ki.

Az első világháborús lovas szobor Tápai Antal alkotása, 1941-ben állíttatta a város. Alapzatán a „Nagy Háború” 428 kisújszállási áldozatának a neve szerepel. Az első világháború kitörésének centenáriumi évében önkormányzatunk 3 millió Ft támogatást nyert el az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottsághoz benyújtott pályázata alapján a szobor felújítására. Ehhez az összeghez képviselő-testületünk további félmillió Ft összeget biztosított. A felújítási munkálatok 2014 szeptemberében kezdődtek meg.

Kiss Tamás kisújszállási születésű költő, irodalmár, városunk díszpolgára. Az ő emlékére is szerettünk volna szobrot állítani, az erre benyújtott pályázatunkra 3 millió Ft támogatást nyertünk a Nemzeti Kulturális Alaptól. A szobor megvalósítására 2015-ben került sor.

Mellékletek

1. Költségvetési bevételek alakulása 2014-2019.
2. Költségvetési kiadások alakulása 2014-2019.
3. Fejlesztési-felújítási kiadások összesítője 2014-2019.
4. Egy állandó lakosra jutó bevétel és kiadás összege, változása 2014-2019.
5. Pályázatok

**Költségvetési bevételek alakulása
2014-2019.**

Megnevezés	2014. év	Megosztás % a	ezer forintban									
			2015. év	2015/2014 (%)	2016. év	2015/2016 (%)	2017. év	2016/2017 (%)	2018. év	2017/2018 (%)	2019. évi terv	2019/2014 (%)
Működési bevételek	99 125	3,98%	107 446	108,39%	136 023	126,60%	129 884	95,49%	135 447	104,28%	247 039	249,22%
Közhatalmi bevételek	434 284	17,43%	407 430	93,82%	354 569	87,03%	369 331	104,16%	440 649	119,31%	412 273	94,93%
Helyi iparüzési adó	368 875	14,80%	343 185	93,04%	291 302	84,88%	294 162	100,98%	359 766	122,30%	345 773	93,74%
Magánszemélyek												
kommunális adója	33 560	1,35%	33 940	101,13%	33 304	98,13%	39 982	120,05%	40 511	101,32%	34 000	101,31%
Idegenforgalmi adó	5 759	0,23%	4 782	83,04%	6 673	139,54%	4 286	64,23%	8 082	188,57%	6 000	104,18%
Önkormányzat működési támogatásai	451 141	18,10%	355 276	78,75%	267 179	75,20%	287 207	107,50%	301 414	104,95%	274 814	60,92%
Működési célú támogatásértékű bevételek és átvett pénzeszközök	325 483	13,06%	277 757	85,34%	317 934	114,46%	259 609	81,65%	249 139	95,97%	184 249	56,61%
Felhalmozási bevételek	246 502	9,89%	61 821	25,08%	53 979	87,31%	13 229	24,51%	59 436	449,29%	0	0,00%
Felhalmozási célú támogatásértékű bevételek és átvett pénzeszközök	465 682	18,69%	597 419	128,29%	32 746	5,48%	1 256 625	3837,49%	113 927	9,07%	1 199 047	257,48%
Finanszírozási bevételek	469 891	18,86%	846 928	180,24%	289 066	34,13%	123 792	42,82%	2 235 295	1805,69%	1 607 746	342,15%
Bevételek összesen:	2 492 108	100,00%	2 654 077	106,50%	1 451 496	54,69%	2 439 677	168,08%	3 535 307	144,91%	3 925 168	157,50%

**Költségvetési kiadások alakulása
2014-2019.**

Megnevezés	2014. év	Megoszlás % a	2015. év	2015/2014		2016. év		2015/2016		2017. év		2016/2017		2018. év		2017/2018		2019. évi terv		2019/2014	
				(%)	(%)	2016. év	(%)	(%)	(%)	2017. év	(%)	(%)	(%)	2018. év	(%)	(%)	(%)	2019. évi terv	(%)	(%)	(%)
Személyi juttatások	429 549	18,84%	371 446	86,47%		417 288	112,34%			367 742	88,13%			375 266	102,05%			345 194	80,36%		
Munkaadókat terhelő járulékok	82 504	3,62%	77 689	94,16%		86 686	111,58%			68 102	78,56%			63 623	93,42%			61 303	74,30%		
Dologi kiadások	647 099	28,39%	548 257	84,73%		428 680	78,19%			410 432	95,74%			411 807	100,34%			449 659	69,49%		
Egyéb működési célú kiadások	108 911	4,78%	125 027	114,80%		98 793	79,02%			153 987	155,87%			116 198	75,46%			165 813	152,25%		
Ellátottak pénzbeli juttatásai	118 897	5,22%	56 418	47,45%		27 793	49,26%			24 286	87,38%			22 223	91,51%			38 440	32,33%		
Működési kiadások	1 386 960	60,84%	1 178 837	84,99%		1 059 240	89,85%			1 024 549	96,72%			989 117	96,54%			1 060 409	76,46%		
Felhatalozási kiadások	613 003	26,89%	775 761	126,55%		236 895	30,54%			65 857	27,80%			381 436	579,19%			2 838 940	463,12%		
Finanszírozási kiadások	279 705	12,27%	557 172	199,20%		143 085	25,68%			124 969	87,34%			1 025 686	820,75%			25 819	9,23%		
Összesen	2 279 668	100,00%	2 511 770	110,18%		1 439 220	57,30%			1 215 375	84,45%			2 396 239	197,16%			3 925 168	172,18%		

ezer forintban

Fejlesztési-felújítási kiadások összesítője
2014-2019. év

Megnevezés	2014.	megoszlás %-a	2015.	megoszlás %-a	2016.	megoszlás %-a	2017.	megoszlás %-a	2018.	megoszlás %-a	2019.	megoszlás %-a	Összesen	megoszlás %-a
Oktatási ágazat	8 125	1,33%	0	0,00%	14 047	2,29%	0	0,00%	0	0,00%	8 577	1,40%	30 749	0,67%
Szociális ágazat	635	0,10%	0	0,00%	3 711	0,61%	5 128	0,84%	30 514	4,98%	253 117	41,29%	293 105	6,37%
Egészségügyi ágazat	77 557	12,65%	0	0,00%	40 575	6,62%	0	0,00%	14 800	2,41%	0	0,00%	132 932	2,89%
Közművelődési, sport ágazat	24 287	3,96%	10 893	1,78%	28 753	4,69%	2 269	0,37%	41 477	6,77%	276 305	45,07%	383 984	8,34%
Igazgatás	5 545	0,90%	4 672	0,76%	492	0,08%	562	0,09%	6 781	1,11%	290 182	47,34%		
Kommunális ágazat	491 799	80,23%	749 904	122,33%	143 658	23,44%	55 060	8,98%	245 436	40,04%	1 991 478	324,87%	3 677 335	79,88%
Egyéb tevékenység	5 055	0,82%	10 292	1,68%	5 659	0,92%	2 838	0,46%	42 428	6,92%	19 281	3,15%	85 553	1,86%
MINDÖSSZESEN:	613 003	100,00	775 761	126,55	236 895	38,64	65 857	10,74	381 436	62,22	2 838 940	463,12	4 603 658	100,00%

Egy állandó lakosra jutó bevétel és kiadás összege, változása 2014-2019.

Ft/fő

Megnevezés	2014.		2015.		2016.		2017.		2018.		2019. évi terv		2019/2014 változás %-a
	Összeg		Összeg	előző év %-ában	Összeg	előző év %-ában	Összeg	előző év %-ában	Összeg	előző év %-ában	Összeg	előző év %-ában	
<i>Állandó lakosok száma január elsején</i>	11 617		11 493		11 419		11 319		11 161		11 063		95,23%
Egy állandó lakosra jutó Saját bevétel													
(maradvánnyal együtt)	175 688		193 324	110,04%	103 077	53,32%	190 164	184,49%	289 749	152,37%	284 901	98,33%	162,16%
Önkormányzat működési támogatásai	38 835		30 912	79,60%	23 398	75,69%	25 374	108,45%	27 006	106,43%	24 841	91,98%	63,97%
Hitel	0		6 694	0,00%	637	9,52%	0	0,00%	0	0,00%	45 068	0,00%	0,00%
Összes bevétel	214 523		230 930	107,65%	127 112	55,04%	215 538	169,57%	316 755	146,96%	354 810	112,01%	165,40%
Egy állandó lakosra jutó													
Működési kiadás	119 391		102 570	85,91%	92 761	90,44%	90 516	97,58%	88 623	97,91%	95 861	108,17%	80,29%
Fejlesztési, felújítási kiadás	52 768		67 499	127,92%	20 746	30,74%	5 818	28,05%	34 176	587,39%	256 616	750,87%	486,31%
Finanszírozási kiadás	24 077		48 479	201,35%	12 530	25,85%	11 041	88,11%	91 899	832,37%	2 334	2,54%	9,69%
Összes kiadás	196 236		218 548	111,37%	126 037	57,67%	107 375	85,19%	214 698	199,95%	354 810	165,26%	180,81%

PROJEKT CÍME	KÓDSZÁM	BENYÚJTÁSÁN AK IDŐPONTJA	MEGVALÓSÍT ÁS IDŐSZAKA	BERUHÁZÁS		
				ÖSSZKÖLTSÉGE	TÁMOGATÁS	SAJÁT ERŐ
FENNTARTÁS ALATT LÉVŐ PÁLYÁZATOK						
Kisújszállás belvízelvezető rendszerének rekonstrukciója a lakhatási és termelési feltételek megteremtése érdekében	ÉAOP-5.1.2/D_2f- 2009-0004	2009. 06. 05.	2009. 11. 20. – 2011. 10. 30.	543.855.134.-	465.342.613.- 47.107.513.-	31.405.008.-
Kisújszállás ÉK-i és ÉNy-i belvízöblözeteinek rekonstrukciója I. ütem	ÉAOP-5.1.2/D_2- 09-2009-0011	2009. 10. 15.	2010. 01. 12.- 2011. 12. 15.	424.864.704.-	300.000.000.- 74.918.822	49.945.882.-
A Kumánia kisújszállási gyógy és strandfürdő gyógy-és wellness turisztikai célú fejlesztése	ÉAOP-2.1.1/A-2f- 2009-0010	2009. 12. 04.	2010. 05. 27. – 2012. 04. 30.	946.213.458.-	461.325.955.-	484.887.593.- ebből eu önerő alap támogatás: 3.303.846.-
Hotel Kumánia építése Kisújszálláson	ÉAOP-2.1.2/A-09- 2010-0013	2010. 01. 18.	2010. 05. 27. – 2012. 04. 30.	438.610.507.-	195.225.537.-	243.384.970.-
A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének komplex és/vagy térségi fejlesztés	ÉAOP-4.1.3/11	2012. 01. 09.	2012. év	140.000.000	137.692.000.-	6.885.000.- ebből eu önerő alap támogatás: 623.238.-
A kisújszállási gyermekorvosi rendelő és központi orvosi ügyelet épületének korszerűsítése	ÉAOP-4.1.2/A-12- 2013-0060	2012.12.28	2013-2014. évek	59.266.000.-	59.266.000.-	0
Kisújszállás Városközpont funkcióbővítő megújítása	ÉAOP-5.1.1/D-09- 2f-2011-0006	2010. 01. 15. 2011. 10. 10.	2012. 11. 06. – 2015. 09. 30.	1.036.466.788.-	840.341.316.-	196.125.472.- ebből eu önerő alap támogatás: 50.660.185.-

Kisújszállás közvilágítás korszerűsítése	KEOP-5.5.0/K/14/2014-0058	2014. 10.	2015. 02-06.	188.382.910.-	188.382.910.-	0
Kisújszállási szociális otthon energetikai korszerűsítése fotovoltarikus rendszer kiépítésével (Az intézmény volt a pályázó, az önkormányzat előfinanszírozta és a hivatal menedzselte.)	K-2014-KEOP-4.10.0/N/14-0016784/308	2014. 06. 30.	2015.	29.082.986.-	29.082.986.-	0
Hulladékgazdálkodási közszolg. fejlesztése Kisújszálláson	HULEJAF	2014. 01.	2014.12.18-2015.04.30.	83.414.108.-	83.414.108.-	0
Malom és Béla király utcák felújítása	BMÖGF/93-18/2016	2016. 06. 02.	2016. október, november	39.984.918.-	29.988.689.-	9.996.229.-
Veres Péter és Betyár utca felújítása	BMÖFTE/2-15/2018	2017. május	2018. május-augusztus	39.999.600.-	29.999.700.-	9.999.900.-
Rákóczi utcai orvosi rendelő felújítása		2015. május	2016. május-szeptember	39.240.979.-	29.430.734.-	9.810.245.-
Kiss Tamás költő szobrának megvalósítása	-	2014.03.17.	2015.	7.150.000.-	3.000.000.-	4.150.000.-
Zártkert program 2018		2018.01.25.	2018-2019.	0.-	9.817.187.-	0.-
Pom-pom szobor megvalósítása	3974/00453	2015.06.	2015.06.01-2016.12.01.	7.200.000.-	5.000.000.-	2.200.000.-
Fókuszban az élménypedagógia és a család szerepe	KAB-ME-15-C-22562	2015.05.	2015.04.01-2016.03.31	555.556.-	500.000.-	55.556.-
Kábitószertügyi egyeztető fórum létrehozási Kisújszálláson	KAB-KEF-15-B-22033	2015.05.	2015.05.01-2016.04.30.	333.334.-	300.000.-	33.334.-
A kisújszállási KEF működésének támogatása	KAB-KEF-16-A-25486	2016.09.25	2016.12.01-2017.06.30	452.870	407.583	45.287
Vis maior – Műv. ház	290395 2015	2015.11.17.	2016.10.30.	7.068.386	3.500.000	3.568.386
Vis maior – Deák F. u. csatorna	306209 2016	2016.01.27.	2016.10.30.	19.379.117	17.955.000	1.424.117

ELSZÁMOLÁS ÉS/VAGY MEGVALÓSÍTÁS ALATT LÉVŐ PÁLYÁZATOK						
Főzőkonyha és nappali ellátás fejlesztése	TOP-4.2.1.-15-JNI-2016-00017	2016.05.31.	2017. 06-2019.12.	266.604.581.-	120.000.000.-	146.604.581.-
Kisújszállás, a zöld város	TOP-2.1.2-15-JNI-2016-00007	2016.07.22.	2017.08-2018.12	141.771.044.-	134.381.814.-	7.389.230.-
Északi ipartelep fejlesztése	TOP-1.1.1-15-JNI-2016-00006	2016.05.27.	2017.06 -2019.09.	416.936.258.-	400.000.000.-	16.936.258.-
Kísérőgáz és napenergia hasznosítás Kisújszálláson	TOP-3.2.2-15-JNI-2016-00010	2016.06.30.	2017.09-2019.12	251.410.784.-	236 146 081.-	15.264.703.-
Városháza energetikai megújulása	TOP-3.2.1-15-JNI-2016-00021	2016.07.28.	2017.09-2019.09	299.111.934.-	114.597.061.-	184.514.873.-
Napelem telepítése a Vigadó épületére	TOP-3.2.1-15-JNI-2016-00020	2016.07.28.	2017.09-2019.01	32.421.050.-	31.846.150.-	574.900.-
Szociális otthon energetikai megújítása	TOP-3.2.1-15-JNI-2016-00019	2016.07.28.	2017.09-2019.12	261.111.427.-	191.899.086.-	69.212.341.-
Fenntartható közlekedésfejlesztés Kisújszálláson	TOP-3.1.1-15-JNI-2016-00025	2016.08.31.	2017.05-2018.12.	51.143.939.-	50.960.900.-	183.039.-
Kisújszállás Város Önkormányzata ASP Központhoz való csatlakozása	KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2017-00657	2017.02.21.	2017.06-2017.09	9.000.000.-	9.000.000.-	0.-
Kisújszállás a Te otthonod	EFOP-1.2-11-16-2017-00029	2017.06.27.	2018.02-2021.07	206.275.609.-	198.763.559.-	7.512.050.-
Dália telepi út felújítása és gépbeszerzés Kisújszálláson	VP6-7.2.1-7.4.1.2-16	2017.02.	2018.09-2019.12	104.980.839.-	93.986.981.-	10.993.858.-
Erdősítés támogatása	VP5-8.1.1-16	2017.06.	2018.09-2019.12		euró alapú utóelszámolású 5 évre	
Márialaka településrész egészséges ivóvízzel történő ellátása	VP6-7.2.1.4-17	2017.05.	2019.09-2020.12.	46.539.045.-	41.885.083.-	4.653.962.-
Az I. Világháború áldozatainak emlékére állított szobor felújítása		2018.12.	2019.09-2019.12.	6.470.000.-	2.000.000.-	4.470.000.-
Sportpark pályázat (Állami beruházás, amelyet az önkormányzat kérelemre nyer el.)		2016.08.				kb. 13.000.000.- (futókör)

							költségének 50%-a)
Illegális hulladéklerakók felszámolása	KIEFO/11136- 5/2019-ITM	2019. 01.	2019.06- 2019.09	2.942.971.-	2.942.971.-		0
Karcagi kistérség közösségi fejlesztése	TOP-5.3.1-16-JNI- 2017-00006	2017.07.31.	2019.06- 2022.09	Kisújszállásra eső összeg: 22.397.922.-	Kisújszállásra jutó támogatás: 22.397.922.-		0
Vis maior – Víztorony	401655 2018	2018.03.22.	2019.09.30.	16.891.000.-	2.719.000.-		14.172.000.-
Vis maior – Kumánia partfal	394551 2018	2018.01.09.	2019.10.30.	29.932.501.-	13.500.000.-		16.432.501.-